

RAPORT O STANIE MIASTA

DZIERŻONIÓW 2022

Opracowanie: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

Redakcja, projekt graficzny, skład: Biuro Komunikacji Społecznej i Promocji UM w Dzierżoniowie

Przy publikacji danych z niniejszego opracowania prosimy o podanie źródła.

Elektroniczne wersje raportów o stanie miasta z lat poprzednich znajdują się na stronie internetowej www.dzierzoniow.pl w zakładce „Miasto”.

DZIERŻONIÓW W SIECI

- Fanpage'e na Facebooku: @DzierzoniowMiasto i @ddznastrajapozytywnie
- Profil na instagramie: www.instagram.com/dzierzoniow/
- kanał na Youtube: www.youtube.com/channel/UCCvRJfgkpuX3vyEhytGezzw
- Pozostałe fanpage'e powiązane z miastem:

@Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa

@DorotaPieszczuchSamorzadowiec

@projektdiora

@DariuszKucharski.Samorzadowiec

@AlejaBajkowychGwiazd

@InvestInDzierzoniow

WSTĘP

Szanowni dzierżoniowianie,

przekazuję Państwu „Raport o stanie miasta” za 2022 rok. Dokument stanowi kompleksowe zestawienie danych i informacji o Dzierżoniowie. To sprawdzone źródło wiedzy o naszym samorządzie w szybko zmieniającej się rzeczywistości pocovidowej i galopującej inflacji, która zweryfikowała wiele planów inwestycyjnych.

Zebrane dane statystyczne przedstawiają obraz sytuacji społeczno-gospodarczej Dzierżoniowa w 2022 r. W raporcie znajdziecie Państwo analizy obszarów, tj. finanse i budżet miasta, zarządzanie nim, realizacja strategii, uchwał i programów, demografia, gospodarka, edukacja i pomoc społeczna, kultura, sport i komunikacja społeczna, zagospodarowanie przestrzenne, ochrona środowiska, gospodarka komunalna, transport czy mieszkalnictwo.

Zapraszam do lektury.

Dariusz Kucharski

Burmistrz Dzierżoniowa

SPIS TREŚCI

1. Urząd Miasta
 - 1.1. Terenowy Punkt Paszportowy
2. Rada Miejska
 - 2.1. Działalność Rady Miejskiej
 - 2.2. Sesje Rady Miejskiej, uchwały, interpelacje i zapytania radnych
 - 2.3. Nadanie tytułu Zasłużonego dla Dzierżoniowa
3. Dzierżoniów w liczbach
4. Budżet
 - 4.1. Dochody budżetowe
 - 4.2. Wydatki budżetowe
 - 4.3. Przychody i rozchody budżetu
 - 4.4. Zadłużenie gminy
5. Inwestycje
6. Dzierżoniów dla mieszkańców
 - 6.1. Edukacja
 - 6.1.1. Żłobki
 - 6.1.2. Przedszkola
 - 6.1.3. Szkoły Podstawowe
 - 6.1.4. Dofinansowanie Młodocianych Pracowników
 - 6.1.5. Dowożenie uczniów z niepełnosprawnościami
 - 6.1.6. Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa
 - 6.1.7. Nagrody z okazji dnia Edukacji Narodowej
 - 6.1.8. Realizowane programy
 - 6.2. Współpraca z miastami partnerskimi
 - 6.3. Polityka społeczna
 - 6.3.1. Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS)
 - 6.3.2. Dzienny Dom Senior +
 - 6.3.3. Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS)
 - 6.3.4. Klub Senior +
 - 6.4. Realizacja strategii/programów w zakresie polityki społecznej

6.5. Pozostałe inicjatywy

6.5.1. Zespół ds. osób z niepełnosprawnością

6.5.2. Rada Kobiet

6.6. Organizacje pozarządowe

6.7. Kultura

6.7.1. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury (DOK)

6.7.2. Muzeum Miejskie Dzierżoniów (MMD)

6.7.3. Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna (M-PBP)

6.8. Sport

6.8.1. Gala Sportu

6.9. Promocja, czyli Dzierżoniów w mediach i mediach społecznościowych

6.9.1. Kampanie i eventy promocyjne o zasięgu ogólnopolskim

6.9.2. Kampanie i eventy promocyjne o zasięgu regionalnym

6.9.3. Kampanie promocyjne w social mediach

7. Pomoc dla obywateli Ukrainy

8. Gospodarka

8.1. Podstrefa Dzierżoniów - Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „INVEST - PARK”

8.2. Firmy funkcjonujące na terenie Dzierżoniowskiej Podstrefy oraz w jej bliskim sąsiedztwie

8.3. Firmy funkcjonujące w Dzierżoniowskim Parku Przemysłowym (ul. Strefowa)

8.4. Największe firmy pozastrefowe ze względu na wielkość zatrudnienia

8.5. Rynek pracy i gospodarcze dane statystyczne

8.6. Wspieranie lokalnego biznesu

8.6.1. Pomoc De Minimis

8.6.2. Regionalna Pomoc Inwestycyjna

8.7. Działania na rzecz wspierania przedsiębiorców

8.8. Komunikacja z przedsiębiorcami

8.11. Strategie gospodarcze

8.9. Dzierżoniów w drodze do Celów Zrównoważonego Rozwoju

9. Ochrona środowiska i usługi komunalne

9.1. Gospodarka odpadami komunalnymi

9.2. Gospodarka wodno-ściekowa

9.3. Jakość powietrza

9.4. Komunikacja publiczna

10. Zagospodarowanie przestrzenne

10.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

10.2. Plany Zagospodarowania Przestrzennego

11. Mieszkalnictwo

11.1. Mieszkaniowy zasób gminy

11.2. Budownictwo i remonty

11.3. Nagrody za dbałość o nieruchomości

11.4. Czysze

11.5. Sprzedaż

11.6. Oferta dla osób o średnich i wyższych dochodach

11.7. Wsparcie osób z trudnościami mieszkaniowymi

12. Nieruchomości gminne

12.1. Zestawienie powierzchni nieruchomości gminnych

12.2. Gospodarowanie nieruchomościami gminnymi

12.2.1. Powiększenie zasobu nieruchomości

12.2.2. Wyłączenie części zasobu nieruchomości

12.2.3. Przekazanie w trwały zarząd nieruchomości jednostkom organizacyjnym gminy

12.2.4. Zarządzanie nieruchomościami gminnymi

12.2.5. Oddawanie nieruchomości w najem, dzierżawę, użyczenie

12.2.6. Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności tego gruntu

13. Inne istotne działania burmistrza

13.1. Działania przeciwpowodziowe

13.2. Punkt dla osób z niepełnosprawnościami

13.2. Dodatkowe 2,5 miliarda złotych dla subregionu wałbrzyskiego

1. URZĄD MIASTA

Jest jednostką budżetową powołaną do wykonywania zadań publicznych o znaczeniu lokalnym. Realizuje zadania własne, wynikające z ustaw i uchwał rady, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz przyjęte na podstawie porozumień zawartych z organami administracji rządowej lub jednostkami samorządu terytorialnego.

W Urzędzie Miasta w Dzierżoniowie funkcjonuje 26 komórek organizacyjnych. Liczba ta obejmuje wydziały, biura i zespoły pracownicze. Łącznie w urzędzie na dzień 31.12.2022 r. zatrudnionych było 113 osób.

Informacje o bieżących działaniach samorządu można znaleźć na stronie internetowej www.dzierzoniow.pl, w biuletynie „Goniec Dzierżoniowski” oraz w mediach społecznościowych.

1.1. TERENOWY PUNKT PASZPORTOWY

W Biurze Obsługi Klienta dzierżoniowskiego urzędu 10.10.2022 r. został otwarty Terenowy Punkt Paszportowy. O jego powstanie władze Dzierżoniowa zabiegały od lipca 2021 r. W 2022 r. prośba naszego samorządu spotkała się z aprobatą Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, w efekcie czego miasto podpisało we wrześniu 2022 r. porozumienie w sprawie utworzenia i funkcjonowania punktu z Wojewodą Dolnośląskim Jarosławem Obremskim.

Podpisanie porozumienia poprzedziło podjęcie przez Radę Miejską Dzierżoniowa uchwały nr XLI/384/22 z dnia 25.04.2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie zadań z zakresu administracji rządowej należących do właściwości Wojewody Dolnośląskiego dotyczących przyjmowania wniosków paszportowych i wydawania paszportów. Koniecznym było także dokonanie szeregu uzgodnień w zakresie warunków lokalowych, sprzętu, zapewnienia odpowiednich zasobów oraz obsługi administracyjno-biurowej, które odpowiadały wymogom Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego. W efekcie wydzielono zamkniętą przestrzeń zapewniającą zarówno ochronę danych osobowych, jak i dogodny dostęp dla osób z niepełnosprawnościami, na parterze Urzędu, w Biurze Obsługi Klienta.

Pracownicy Punktu Paszportowego w okresie od 10.10.2022 r. do 28.02.2023 r. obsłużyli łącznie 7.168 klientów, w tym przyjęli 4.057 wniosków.

Wszystkie aktualne informacje dotyczące funkcjonowania Terenowego Punktu Paszportowego, wraz z godzinami obsługi, niezbędnymi dokumentami oraz opłatami, dostępne są na stronie internetowej www.dzierzoniow.pl oraz w bip.um.dzierzoniow.pl w zakładce „Terenowy Punkt Paszportowy”.

2. RADA MIEJSKA

Jest, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, organem stanowiącym i kontrolnym. VIII kadencja Rady Miejskiej Dzierżoniowa rozpoczęła się w listopadzie 2018 r. i powinna zakończyć się po pięciu latach, w 2023 r. Została jednak przedłużona do 30.04.2024 r. na podstawie ustawy z 29.09.2022 r. o przedłużeniu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego.

Skład Rady Miejskiej Dzierżoniowa VIII kadencji opublikowany został w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w zakładce „Rada Miejska”.

2.1.DZIAŁALNOŚĆ RADY MIEJSKIEJ

Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawą- mi na rzecz innych podmiotów. Określone zadania wykonują organy gminy:

- Rada Miejska Dzierżoniowa (organ stanowiący),
- burmistrz Dzierżoniowa (organ wykonawczy), który wykonuje uchwały rady i zadania określone przepisami prawa.

Rada Miejska podejmuje uchwały, burmistrz wydaje zarządzenia, które składają się na szeroko pojęte prawo lokalne Dzierżoniowa. Zgodnie ze statutem miasta burmistrz przedkłada radzie sprawozdania z pracy w okresie między sesjami, a po zakończeniu kwartału – sprawozdanie z wykonania uchwał. Sprawozdania publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w Dzierżoniowie w zakładce „Sprawozdania i kontrole”.

2.2. SESJE RADY MIEJSKIEJ, UCHWAŁY, INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH

- W 2022 r. Rada Miejska Dzierżoniowa obradowała na 11 sesjach. Z powodu zaostżenia przepisów państwowych dotyczących ograniczenia zgromadzeń celem ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa COVID-19 Rada Miejska odbyła jedną sesję w formie zdalnej (w lutym).

- Obrady transmitowane są na żywo w internecie. Można je oglądać, tak jak późniejsze nagrania z sesji, na stronie internetowej miasta www.dzierzonow.pl lub w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta (zakładka „Rada Miejska”, podzakładka „Transmisje i nagrania sesji”).

- Rada Miejska podjęła 99 uchwał, z czego 93 zostały przygotowane przez burmistrza.

- Radni złożyli 14 interpelacji i zapytań oraz wniosków, które - zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym - opublikowano wraz z odpowiedziami burmistrza w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta (zakładka „Rada Miejska”, podzakładka „Interpelacje i zapytania”).

Skład Rady Miejskiej Dzierżoniowa

Przewodniczący Rady Miejskiej Dzierżoniowa Andrzej Darakiewicz

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Dzierżoniowa Jarosław Rudnicki

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Dzierżoniowa Mirosław Piorun

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Dzierżoniowa Roman Kowalczyk

Radosław Drabczyk

Maciej Kiesewetter

Bolesław Wilkos

Ireneusz Żygadło

Małgorzata Mamełka

Sebastian Maniak

Maciej Woźniak

Agnieszka Denysiak

Grażyna Juraszek

Jarosław Perlak

Marcin Rak

Kazimierz Szabat

Zbigniew Zeń

Adam Bagiński

Ryszard Borek

Irena Bukalska

Paweł Kowalski

Tabela 2.1. Liczba podjętych uchwał z podziałem na główne obszary

ochrona środowiska i usługi komunalne - 9

oświata, wychowanie i pomoc społeczna - 16

strategia Rozwoju Miasta - 1

finanse - 41

zagospodarowanie przestrzenne i gospodarka mieniem komunalnym - 18

uchwały związane z działalnością Rady Miejskiej - 6

inne - 8

suma - 99

2.3. NADANIE TYTUŁU ZASŁUŻONEGO DLA DZIERŻONIOWA

Kapituła Medalu Rady Miejskiej Dzierżoniowa w 2022 r. uhonorowała Medalem za Zasługi dla Dzierżoniowa:

1. Zespół Szkół nr 3 im. Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej w Dzierżoniowie,
2. Edmunda Dąbrowskiego (kombatanta),
3. Eugeniusza Nowaka (byłego dyrektora Zakładów Radiowych Diora).

Z sylwetkami wszystkich Zasłużonych dla Dzierżoniowa można zapoznać się na stronie www.dzierzonow.pl - zakładka „Miasto”.

3. DZIERŻONIÓW W LICZBACH

Dane za 2019 r.

ludność ogółem wg obowiązku meldunkowego 31.014

liczba kobiet 16.799

liczba mężczyzn 14.215

urodzenia mieszkańców 219

akty urodzenia zarejestrowane w USC 682

akty urodzenia zagraniczne 88

zgony mieszkańców 427

akty zgonu zarejestrowane w USC 614

w tym akty zgonu zagraniczne 19
akty małżeństw ogółem 202
śluby konkordatowe 90
śluby cywilne 77
śluby zagraniczne 35
wyroki rozwodowe 128
przyjęte oświadczenia o uznaniu ojcostwa 224
pary małżeńskie odznaczone medalami za długoletnie pożycie 43

Dane za 2020 r.

ludność ogółem wg obowiązku meldunkowego 30.442
liczba kobiet 16.550
liczba mężczyzn 13.892
urodzenia mieszkańców 190
akty urodzenia zarejestrowane w USC 532
akty urodzenia zagraniczne 58
zgony mieszkańców 507
akty zgonu zarejestrowane w USC 786
w tym akty zgonu zagraniczne 12
akty małżeństw ogółem 125
śluby konkordatowe 47
śluby cywilne 62
śluby zagraniczne 16
wyroki rozwodowe 89
przyjęte oświadczenia o uznaniu ojcostwa 188
pary małżeńskie odznaczone medalami za długoletnie pożycie 26

Dane za 2021 r.

ludność ogółem wg obowiązku meldunkowego 29.888
liczba kobiet 16.253
liczba mężczyzn 13.635
urodzenia mieszkańców 196
akty urodzenia zarejestrowane w USC 577

akty urodzenia zagraniczne 79
zgony mieszkańców 537
akty zgonu zarejestrowane w USC 738
w tym akty zgonu zagraniczne 6
akty małżeństw ogółem 178
śluby konkordatowe 49
śluby cywilne 90
śluby zagraniczne 39
wyroki rozwodowe 93
przyjęte oświadczenia o uznaniu ojcostwa 199
pary małżeńskie odznaczone medalami za długoletnie pożycie 23

Dane za 2022 r.

ludność ogółem wg obowiązku meldunkowego 29.316
liczba kobiet 15.921
liczba mężczyzn 13.395
urodzenia mieszkańców 172
akty urodzenia zarejestrowane w USC 547
akty urodzenia zagraniczne 81
zgony mieszkańców 496
akty zgonu zarejestrowane w USC 711
w tym akty zgonu zagraniczne 12
akty małżeństw ogółem 167
śluby konkordatowe 56
śluby cywilne 83
śluby zagraniczne 45
wyroki rozwodowe 84
przyjęte oświadczenia o uznaniu ojcostwa 171
pary małżeńskie odznaczone medalami za długoletnie pożycie 43

4. BUDŻET

Budżet miasta realizowany jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Miejską Dzierżoniowa. Uchwała ta określa plan dochodów, kierunki wydatkowania środków oraz

źródła pokrycia deficytu lub kierunki rozdysponowania nadwyżki. Projekt przygotowuje burmistrz we współpracy ze skarbnikiem i pracownikami poszczególnych wydziałów urzędu miasta.

Politykę finansową miasta wytycza także wieloletnia prognoza finansowa (WPF) stanowiąca plan strategiczny obrazujący podstawowe wartości budżetu roku bieżącego, jak i lat następnych. WPF jest dokumentem, który pozwala na racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi w perspektywie wieloletniej, w tym planowanie przedsięwzięć, na których oparte są coroczne inwestycje.

Tabela 4.1. Budżet miasta w latach 2020-2022:

2020 r. dochody - 159.805.058,87 zł, wydatki - 149.071.737,28 zł

2021 r. dochody - 175.308.768,51 zł, wydatki - 155.218.548,13 zł

2022 r. dochody - 172.092.009,48 zł, wydatki - 181.848.359,56 zł.

Na koniec 2022 r. różnica między wykonanymi dochodami i wydatkami była ujemna i stanowiła deficyt budżetowy w kwocie 9.756.350,08 zł.

Tabela 4.2. Syntetyczne zestawienie wartości dochodów, wydatków oraz wyniku finansowego wg. planu na dzień 31.12.2022 r. oraz wykonania za 2022 r.

dochody - plan na 31.12.2022 r.: 171.736.041,00 zł, wykonanie: 172.092.009,48 zł, realizacja planu: 100,21%

wydatki - plan na 31.12.2022 r.: 187.256.999,00 zł, wykonanie: 181.848.359,56 zł, 97,11%, realizacja planu: 97,11%

wynik - plan na 31.12.2022 r.: 15 520 958,00 zł, wykonanie: -9 756 350,08 zł

Deficyt w kwocie 9.756.350,08 zł został sfinansowany środkami pochodzącymi z:

- kredytów i pożyczek w kwocie 3.212.474,97 zł;
- niewykorzystanych środków na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust.1 pkt. 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 6.543.875,11 zł.

W 2022 r. miasto uzyskało nadwyżkę operacyjną w wysokości 11.775.032,05 zł. Nadwyżka operacyjna to dodatnia różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Jest to jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej gminy, informujący o możliwości pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi. Im wyższa jest wartość nadwyżki operacyjnej, tym większa jest możliwość realizacji nowych przedsięwzięć majątkowych przez gminę, która może przeznaczyć tę kwotę na inwestycje lub pośrednio spłacić wcześniej zaciągnięte zobowiązania. Wysokość zrealizowanych wartości budżetowych w 2022 r. wskazuje, że zarówno dochody, jak i wydatki, utrzymują się na wysokim poziomie i wykazują tendencję wzrostową.

Tabela 4.3 Wynik budżetu miasta w latach 2020-2022

2020 r.

dochody 159.805.058,87 zł

wydatki 149.071.737,28 zł

wynik 10.733.321,59 zł

2021 r.

dochody 175.308.768,51 zł

wydatki 155.218.548,13 zł

wynik 20.090.220,38 zł

2022 r.

dochody 172.092.009,48 zł

wydatki 181.848.359,56 zł

wynik -9.756.350,08 zł

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Dochody budżetu miasta w 2022 r. wyniosły 172.092.009,48 zł, a ich realizacja stanowiła 100,21% planu wynoszącego 171.736.041,00 zł.

Wykres 4.1. Realizacja planu dochodów w 2022 r.

dotacje i dochody celowe 47.645.858,76 zł

subwencja ogólna 23.949.970,00 zł

udziały w PIT i CIT 33.340.773,45 zł

wpływy z podatków i opłat 28.261.041,86 zł

pozostałe dochody 9.395.638,41 zł

W strukturze dochodów znaczący udział odgrywają dochody bieżące, które w 2022 r. zostały wykonane na poziomie 159.902.893,79 zł, tj. w 100,17% w stosunku do planu wynoszącego 159.632.619,00 zł. W strukturze dochodów miasta największą grupę stanowią dotacje, które w 2022 r. wyniosły 47.273.488,10 zł, dochody własne, w których najwyższy udział mają wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (32.812.806,18zł) oraz wpływy z podatków i opłat, w tym najwyższy z podatków - podatek od nieruchomości (24.878.189,74 zł). Wartości zrealizowanych dochodów bieżących według głównych źródeł przedstawia poniższy wykres.

Tabela 4.4. Wartości zrealizowanych dochodów bieżących według głównych źródeł

dochody bieżące - plan na 31.12.2022 r. 159.632.619,00 zł, wykonanie 159.902.893,79 zł, realizacja planu po zmianach 100,17%

dochody majątkowe - plan na 31.12.2022 r. 12.103.422,00 zł, wykonanie 12.189.115,69 zł, realizacja planu po zmianach 100,71%

razem dochody ogółem - plan na 31.12.2022 r. 171 736 041,00 zł, wykonanie 172 092 009,48 zł, realizacja planu po zmianach 100,21%

Dochody majątkowe w 2022 r. zostały wykonane na poziomie 12.189.115,69 zł, tj. w 100,71% w stosunku do planu wynoszącego 12.103.422 zł.

Tabela 4.5. Struktura zrealizowanych dochodów majątkowych według głównych źródeł
2020 r.

dochody z majątku w 2022 r.: 2.902.357,64 zł

dotacje i środki na inwestycje w 2022 r.: 14.309.418,75 zł

pozostałe dochody w 2022 r.: -

2021 r.

dochody z majątku w 2022 r.: 3.348.827,41 zł

dotacje i środki na inwestycje w 2022 r.: 17.397.334,62 zł

pozostałe dochody w 2022 r.: -

2022 r.

dochody z majątku w 2022 r.: 5.903.516,33 zł

dotacje i środki na inwestycje w 2022 r.: 6.278.310,29 zł

pozostałe dochody w 2022 r.: 7.289,07 zł

Dochody z majątku w 2022 r. zostały zaplanowane na poziomie 5.667.830 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 5.903.516,33 zł, co stanowi 104,16% planu. Dotacje i środki na inwestycje w 2022 r. zostały zaplanowane na poziomie 6.281.862 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 6.278.310,29 zł, co stanowi 99,94% realizacji planu. Największy poziom dotacji i środków na inwestycje miasto uzyskało na realizację zadań w obszarze:

- gospodarki mieszkaniowej - 2.240.830,26 zł;
- transportu - 1.291.258,55 zł;
- oświaty i wychowania - 1.107.150,48 zł;
- administracji publicznej - 1.023.471,36 zł.

W ramach pozostałych dochodów majątkowych sklasyfikowane zostały wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności dotyczące dochodów majątkowych w kwocie 7.289,07 zł.

Zasobność gminy oraz jej możliwości rozwojowe odzwierciedla wskaźnik dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W Dzierżoniowie wskaźnik ten systematycznie zwiększa się. W 2020 r. wynosił 5.249,49 zł, w 2021 r. już 5.865,52 zł, a w 2022 r. 5.870,24 zł.

4.2. WYDATKI BUDŻETOWE

Gmina ponosi wydatki na realizację zadań określonych w ustawie o samorządzie gminnym. Wydatki dzielą się na bieżące, zapewniające prawidłowe funkcjonowanie organów samorządowych oraz zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców wynikających z realizacji zadań, jak również majątkowe, przeznaczone na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych, a także dotacje celowe na inwestycje

i zakupy inwestycyjne jednostek organizacyjnych oraz na wnoszenie udziałów do spółek komunalnych. Poziom i struktura wydatków budżetowych są wyrazem polityki samorządu i służą realizacji zadań określonych w strategii rozwoju gminy. Polityka wydatkowa gminy polega na odpowiednim rozdysponowaniu środków publicznych na realizację zadań służących zaspokojeniu bieżących i przyszłych potrzeb społecznych.

Wydatki budżetu miasta w 2022 r. wyniosły 181.848.359,56 zł, a ich realizacja 97,11% planu wynoszącego 187.256.999 zł.

W 2022 r. wydatki bieżące zostały wykonane na poziomie 148.127.861,74 zł, tj. w 96,94% w stosunku do planu wynoszącego 152.809.422 zł. Najwięcej miasto wydało na oświatę i wychowanie (28%) oraz na pomoc społeczną i rodzinę (27%). Wysoki poziom w strukturze wydatków stanowią też wydatki na administrację publiczną (11%). Pozycje te obejmują ok 66% wydatków bieżących.

Wykres 4.3. Struktura wydatków bieżących wg działów

transport 5%

gospodarka mieszkaniowa 5%

administracja 11%

oświata i edukacyjna opieka wychowawcza 28%

pomoc społeczna, rodzina 27%

bezpieczeństwo 4%

gospodarka komunalna i ochrona środowiska 4%

kultura 3%

kultura fizyczna 5%

pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

pozostałe 3%

Wydatki majątkowe w 2022 r. zostały wykonane na poziomie 33.720.497,82 zł, tj. w 97,89% w stosunku do planu wynoszącego 34.447.577 zł. W układzie działów najwyższy poziom wydatków ponoszony był na kulturę fizyczną (36,45%), gospodarkę mieszkaniową (30,74%) oraz na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (14,46%). Również wysoki poziom w strukturze wydatków stanowią wydatki na oświatę i wychowanie (7,24%). Pozycje te obejmują ok. 89% wydatków majątkowych ogółem.

Wykres 4.4. Struktura wydatków majątkowych wg działów

kultura fizyczna 36,45%

gospodarka mieszkaniowa 30,74%

gospodarka komunalna i ochrona środowiska 14,46%

oświata i wychowanie 7,24%

transport i łączność 4,68%

pozostałe 6,43%

Wydatki na 1 mieszkańca w 2022 r. wyniosły 6.203,04 zł.

Trend wzrostowy wskazuje na rozwój gospodarczy miasta. Wykres pokazuje systematyczny wzrost wydatków. Wskaźnik ten jest też miarą atrakcyjności gminy.

4.3. PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU

Przychody w 2022 r. zrealizowano w łącznej kwocie 33.942.615,81 zł (co stanowi 141,72% planu), w tym z tytułu:

- kredytów i pożyczek - 8.779.675 zł;
- spłaty udzielonych pożyczek - 60.000 zł;
- niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach

publicznych - 11.300.123 zł;

- wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 ustawy o finansach publicznych - 13.802.817,81 zł.

Rozchody w 2022 r. zrealizowano w łącznej kwocie 8.429.793,30 zł (co stanowi 100% planu), w tym z tytułu:

- spłaty kredytów i pożyczek, wykupu papierów wartościowych - 8.410.793,30 zł;
- udzielonych pożyczek - 19.000 zł.

Różnica pomiędzy przychodami z tytułu kredytów i pożyczek a rozchodami z tytułu spłaty kredytów, pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych jest ujemna i stanowi wzrost zadłużenia na koniec roku o kwotę 368.881,70 zł.

4.4. ZADŁUŻENIE GMINY

Zadłużenie miasta na koniec 2022 r. wyniosło 45.267.169 zł (kredyty, pożyczki i wyemitowane obligacje komunalne), co stanowi 26,30% wykonanych dochodów. W 2022 r. spełniony został indywidualny wskaźnik spłaty zobowiązań, określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Wykres 4.5. Relacja długu do dochodu ogółem

2020 r. dług 53.325.958,90 zł, dochody 159.805.058,87 zł

2021 r. dług 45.024.287,30 zł, dochody 175.308.768,51 zł

2022 r. dług 45.267.169,00 zł, dochody 172.092.009,48 zł

5. INWESTYCJE

W 2022 r. realizowano w Dzierżoniowie 38 zadań inwestycyjnych. Część z nich kontynuowana będzie w 2023 r. Prezentujemy najważniejsze z nich.

Inwestycje zrealizowane w 2022 r.

▪ **Rewitalizacja Wału Szwedzkiego**

Ta inwestycja mocno zmieniła staromiejskie centrum. Prace objęły odcinek murów obronnych od ul. Krasickiego do ul. Pocztovej, czyli na Wale Szwedzkim. Zmiany dotyczyły wzmocnienia wału, budowy amfiteatru w miejscu, w którym odbywa się „Poezja na murach”, remontu schodów przy wale i murach obronnych, iluminacji murów i wieży ciśnień, przebudowy ciągów pieszo-rowerowych i ich oświetlenie, montażu małej architektury (ławki, kosze na śmieci, tablice informacyjne i gabloty, pergole i trejaże) oraz montażu monitoringu. Ostatni etap prac to aranżacja terenów zielonych.

Koszt inwestycji: 2.901.484,15 zł

Pozyskane środki zewnętrzne: 2.615.625,38 zł

▪ **Rewitalizacja Parku Miłośników Dzierżoniowa**

Kolejna inwestycja Dzierżoniowa w tereny zielone zrealizowana z zewnętrznym dofinansowaniem. Zmiany, jakie w nim zaszły, są podobne do tych, które przeprowadzono już na Skwerze Włókniarzy, czy w Parku im. Janusza Kusocińskiego.

Podobne, ale jednak większe, bo powstała tu m.in. fontanna, nowe chodniki z kostki i miału kamiennego, ledowe oświetlenie, ławki i kosze, a także podświetlenie chyba najpiękniejszego drzewa w Dzierżoniowie - buku rosnącego przy skrzyżowaniu ul. Piłsudskiego i Klasztornej. Ostatni element to nowe nasadzenia drzew i krzewów.

Wartość robót budowlanych: 1.574.699,98 zł

Pozyskane środki 500.000 zł

▪ **Przebudowa ulicy Ogrodowej i Strzelniczej**

Ulica Ogrodowa i Strzelnicza ma nową nawierzchnię, chodniki i oświetlenie ledowe. Obie drogi znajdują się w strefie pomiędzy staromiejską i nową częścią miasta. Drogi i chodniki wyłożono kostką betonową, wcześniej przeprowadzono prace przy odwodnieniu tych dróg.

Koszt inwestycji: 1.339.957,64 zł

▪ **Jeszcze więcej DTBS-ów przy ul. Sowiogórskiej**

Kolejni mieszkańcy Dzierżoniowa otrzymali klucze do swoich mieszkań w nowym budynku DTBS. Tuż obok budynku oddanego do użytku w 2022 r. rozpoczęła się budowa następnego, czwartego wielorodzinnego domu przy ul. Sowiogórskiej.

W tym już gotowym (trzecim) są 32 lokale mieszkalne, winda, podziemne miejsca parkingowe oraz duży parking przy budynku. Mieszkania na parterze mają też niewielkie ogródki. Budowa kosztowała 9 mln zł, ale 3 mln to zewnętrzna dotacja, 500 tys. pochodzi z budżetu miasta. Pozostałą część kosztów pokrywa kredyt preferencyjny BGK i partycypacja najemców.

▪ **Termomodernizacja Przedszkola Publicznego nr 2 w Dzierżoniowie**

W kolejnym etapie zmian w tym przedszkolu publicznym wykonano prace termomodernizacyjne. Wymieniono drzwi, instalację grzewczą, zmodernizowano kotłownię gazową, zamontowano system zarządzania energią, wymieniono instalację do ciepłej wody i osłony grzejników.

Wartość robót budowlanych: 451.479,41 zł

Dofinansowanie: 376.594,35 zł

Inwestycje rozpoczęte w 2022 r.

•Dwa budynki komunalne przy ul. Prusa

Oba będą miały windy, nie zabraknie też niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, czyli dojazdów, miejsc parkingowych, chodników i elementy małej architektury. W każdym z budynków będą 24 mieszkania (3-, 2- i 1-pokojowe).

Dojazd do budynków prowadzi będzie od ulicy Żeromskiego. Komunikację wewnętrzną zapewni droga wzdłuż budynków, prowadząca też do pięćdziesięciu miejsc postojowych. Cztery z nich zarezerwowane będą dla osób ze specjalnymi potrzebami.

Nowe lokale przy Prusa w pierwszej kolejności otrzymają mieszkańcy, którzy są już najemcami mieszkania komunalnego, regularnie płacą czynsz, dbają o mieszkanie oraz mieszkają z osobami z niepełnosprawnościami. W obiekcie jest osiem mieszkań 3-pokojowych, 32 lokale 2-pokojowe i osiem 1-pokojowych.

Koszt inwestycji: 16.224.062,99 zł

Dofinansowanie: 13.372.332,50 zł z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego

•Przebudowa stadionu miejskiego

Ta inwestycja długo wyczekiwana nie tylko przez piłkarzy i kibiców weszła w 2022 r. w etap realizacji. Modernizacja obiektu zakończy się wiosną 2023 r. Obejmuje ona całkowitą wymianę murawy, odwodnienia, montaż systemu zraszaczy, modernizację trybun, montaż nowoczesnych, wygodnych i bezpiecznych siedzisk, budowę częściowego zadaszenia trybun, modernizację pomieszczenia spikera, oświetlenie całego boiska. W ramach prac powstaną także nowe parkingi, ciągi komunikacyjne, ale też nasadzenia zieleni.

Koszt inwestycji: 12.128.928,67 zł

Dofinansowanie: 4 mln zł

•Termomodernizacja Przedszkola Publicznego nr 3

W znajdującej się na os. Błękitnym placówce w 2022 r. przeprowadzono większość prac związanych z termomodernizacją całego obiektu. Dzięki nim oprócz walorów estetycznych zmniejszy się też zapotrzebowanie na zużycie energii.

W ramach tej inwestycji docieplono dach budynku, powstała też nowa elewacja z ociepleniem. Modernizacją objęto także centralne ogrzewanie i kotłownię gazową. Wymieniono okna w piwnicy, drzwi wejściowe do przedszkola, przy wejściu do budynku powstała pochylnia dla osób z niepełnosprawnościami. Okna w salach wyposażono w zewnętrzne rolety.

Koszt zakończonej w 2023 r. inwestycji to 1.614.258,97 zł. Dzierżoniów zapłaci jedynie część tej kwoty, ze względu na unijne dofinansowanie zdobyte przez „Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska” w wysokości 1.368.890,12 zł.

▪Przebudowa ulicy Sikorskiego

To jedna z najtrudniejszych inwestycji ostatnich lat, bo ul. Sikorskiego to chyba najważniejsza z dróg prowadzących na osiedla. Prace realizowane są w pięciu etapach. To konieczne, aby umożliwić mieszkańcom komunikację i zapewnić ciągłość działających tu firm. Przed rozpoczęciem każdego etapu wprowadzana jest tymczasowa organizacja ruchu.

Sikorskiego zmieni się całkowicie - nowa droga, chodniki, ścieżka rowerowa, miejsca postojowe, zatoki autobusowe, ledowe oświetlenie, ponad kilometr nowej kanalizacji deszczowej i aktywne przejścia dla pieszych.

Koszt inwestycji: 9.094.358,08 zł

Dofinansowanie: 4.211.962,80 zł

▪Budowa hali pneumatycznej (balon) i modernizacja sztucznego boiska

Pełnowymiarowe sztuczne boisko na terenie OSiR-u przeszło kompleksowy remont. Zaraz potem rozpoczęła się instalacja hali pneumatycznej. To jeden z niewielu tego typu obiektów w Polsce o takich rozmiarach (95m x 75m). Dzięki temu treningi piłkarskie mogą się odbywać przez cały rok, 16 godzin na dobę. Ten obiekt będzie też służył mieszkańcom w innych celach, nie tylko treningów i meczów piłkarskich.

Koszt inwestycji: 5.213.104,84 zł

Dofinansowanie: 1.172.800 zł

▪Przebudowa oświetlenia na ul. Piastowskiej

Tańsze w eksploatacji i lepsze dla kierowców i pieszych nowe, ledowe oświetlenie wykonano na całej długości ul. Piastowskiej. Oprócz budowy linii kablowej zamontowano także nowe słupy.

Koszt wykonania zadania to 1.028.113,09 zł. Inwestycja jest dofinansowana kwotą 761.555,13 zł w ramach projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 pod nazwą „Energooszczędne oświetlenie uliczne na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego”.

6. DZIERŻONIÓW DLA MIESZKAŃCÓW

Dzierżoniów, zgodnie ze zaktualizowanym wykazem 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, wskazanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, zaliczony został do miast obniżającego się potencjału, silnie powiększającego niekorzystny dystans, o umiarkowanie złej sytuacji społeczno-gospodarczej. Dlatego polityka społeczna, w tym rozwiązywanie problemów społecznych, jest jednym z kluczowych priorytetów miasta.

W dalszym ciągu zauważalne jest zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego mieszkańców. Problemy, takie jak m.in. dostęp do usług publicznych, starzenie się populacji, niska aktywność seniorów i osób z niepełnosprawnościami, skala długotrwałego bezrobocia i bierności zawodowej, ubóstwo, rosnąca skala zaburzeń psychicznych, wykluczenie mieszkaniowe i bezdomność, problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin, problemy wychowawcze młodzieży, przemoc domowa oraz uzależnienia stanowią kluczowe wyzwania dla miasta w najbliższych latach.

Na co dzień miasto zapewnia bogatą ofertę kulturalną oraz sportowo-rekreacyjną, dostosowaną do potrzeb różnych grup wiekowych. Przedsięwzięcia te w wielu przypadkach wykraczają poza samodzielne działania samorządu i obejmują aktywną współpracę z organizacjami pozarządowymi, co jest efektem przemian w strukturze społecznej związanych ze zmniejszającą się liczbą urodzeń, starzeniem się społeczeństwa oraz odpływem mieszkańców do dużych miast.

6.1. EDUKACJA

6.1.1. ŻŁOBKI

Od wielu lat każdego roku przychodziło na świat około 250 mieszkańców Dzierżoniowa, jednakże od 2019 r. zauważalna jest tendencja spadkowa. W 2022 r. liczba urodzeń zmalała do 172.

Wykres 6.1. Liczba dzieci urodzonych w poszczególnych latach wg danych zawartych w systemie ewidencji ludności prowadzonym przez miasto

2019 r. 219

2020 r. 190

2021 r. 196

2022 r. 172

W 2022 r. w Dzierżoniowie funkcjonowały cztery żłobki:

1. Żłobek Miejski nr 1, osiedle Błękitne 28 - 72 miejsca;
2. Niepubliczny Żłobek „Akademia Maluszka”, ul. Szkolna 14 - 60 miejsc;
3. Niepubliczny Żłobek „Sówka”, osiedle Jasne 22 - 95 miejsc;
4. Żłobek Niepubliczny „Kraina Czarów”, ul. Wrocławska 53 a - 40 miejsc.

Do żłobka publicznego mogły być zapisane dzieci rzeczywiście mieszkające na terenie Dzierżoniowa. Odbywało się to na podstawie pisemnego wniosku rodziców lub opiekunów prawnych. Pierwszeństwo otrzymania miejsca w żłobku publicznym miały rodziny wielodzietne, pracujący rodzice i rodzice samotnie wychowujący dziecko. Zrezygnowano z kryterium terminu złożenia wniosku. Mieszkańcom, których dzieci nie dostały się do żłobka publicznego, gmina zapewniła miejsca w trzech funkcjonujących żłobkach niepublicznych („Akademia Maluszka” - 25 miejsc, „Sówka” - 75 miejsc, „Kraina Czarów” - 40 miejsc).

Miasto przekazywało co miesiąc dotację w kwocie 500 zł na każde dziecko, rodzice płacili za pobyt różnicę pomiędzy opłatą pobieraną w danym żłobku a kwotą dotacji oraz za wyżywienie zgodnie ze stawką w danej placówce. Z tej formy opieki skorzystało w 2022 r. łącznie około 236 dzieci. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 709.000 zł.

Tabela 6.1. Wydatki miasta na opiekę nad dziećmi w żłobkach w latach 2019-2022

2019 r. 1.101.945 zł

2020 r. 1.103.870 zł

2021 r. 1.322.795 zł

2022 r. 1.474.217 zł

Od 2022 r. gmina realizowała nowe zadanie z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Rodzice dzieci uczęszczających do żłobka mogli złożyć do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o przyznanie dofinansowania do pobytu dziecka w żłobku (dotyczyło to dzieci, na które rodzice nie pobierali rodzinnego kapitału opiekuńczego, czyli pierwszego lub jedyne dziecko w rodzinie, które uczęszcza do żłobka). Po wydaniu pozytywnej decyzji ZUS przekazywał środki na rachunek bankowy gminy, która prowadziła dany żłobek, a następnie zwracała rodzicom nadpłatę za pobyt dziecka. Była to maksymalnie kwota 400 zł miesięcznie na dziecko. W 2022 r. z tej możliwości skorzystało 45 rodziców dzieci uczęszczających do Żłobka Miejskiego nr 1 w Dzierżoniowie.

6.1.2. PRZEDSZKOLA

W 2022 r. sieć placówek oświatowych działających na terenie Dzierżoniowa nie uległa zmianie. Na terenie Dzierżoniowa w 2022 r. funkcjonowały następujące placówki:

1. Publiczne - ich organem prowadzącym jest miasto:

- 1) Przedszkole Publiczne nr 1 im. Jana Brzechwy, ul. Batalionów Chłopskich 20, dyrektor Iwona Cegiełka.
- 2) Przedszkole Publiczne nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym, ul. Miernicza 2, dodatkowa lokalizacja ul. Żłota 8, dyrektor Magdalena Dawid.
- 3) Przedszkole Publiczne nr 3, os. Błękitne 26, dyrektor Anna Okarma-Rajczakowska.
- 4) Przedszkole Publiczne nr 7, os. Tęczowe 3, dyrektor Liliana Bąk do 15.07.2022 r., od 16.07.2022 r. Alicja Łazor.

Podczas wakacji w 2022 r. w Przedszkolu Publicznym nr 3 został przeprowadzony remont, który pozwolił na stworzenie nowego oddziału przedszkolnego dla 20 dzieci.

2. Niepubliczne - przedszkola ujęte w ewidencji szkół niepublicznych Dzierżoniowa/dotowane przez Dzierżoniów, dla których organami prowadzącymi są ich dyrektorzy:

- 1) Przedszkole Niepubliczne nr 4, os. Jasne 21, dyrektor Dorota Lis.
- 2) Przedszkole Niepubliczne „Słoneczna Piątka”, ul. Świdnicka 41, dyrektor Ewa Listowska.
- 3) Przedszkole Niepubliczne Promujące Zdrowie „Szóstka”, ul. Mickiewicza 14, dyrektor Agata Majcher.
- 4) Niepubliczne Przedszkole „Europejska Akademia Dziecka”, ul. Szkolna 14, dyrektor Daria Michalska.
- 5) Przedszkole Niepubliczne Sióstr Salezjanek im. Dominika Savio, ul. Spacerowa 2, prowadzone przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) - Inspektorium Wrocławskie, ul. św. Jadwigi 11, 50-266 Wrocław, dyrektor siostra Anna Bajkiewicz.
- 6) Niepubliczne Przedszkole Montessori Bliska Przystań, ul. Słowiańska 3a, dyrektor Magdalena Markulak.

7) Przedszkole Niepubliczne „Kraina Czarów”, ul. Wrocławska 53 A, dyrektor Magdalena Kowalczyk-Marut.

Tabela 6.2. Liczba uczniów według wieku w roku szkolnym 2022/2023 wg stanu na 28.12.2022 r. w SIO w dzierzoniowskich przedszkolach

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 1 IM. JANA BRZECHWY liczba uczniów ogółem 158, wiek 2,5 roku 1, wiek 3 lata 28, wiek 4 lata 42, wiek 5 lat 33, wiek 6 lat 54, wiek 7 lat 0

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 2 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI I ODDZIAŁEM SPECJALNYM liczba uczniów ogółem 221, wiek 2,5 roku 8, wiek 3 lata 29, wiek 4 lata 58, wiek 5 lat 68, wiek 6 lat 54, wiek 7 lat 10

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 3 liczba uczniów ogółem 128, wiek 2,5 roku 4, wiek 3 lata 45, wiek 4 lata 25, wiek 5 lat 28, wiek 6 lat 26, wiek 7 lat 0

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 7 liczba uczniów ogółem 161, wiek 2,5 roku 0, wiek 3 lata 28, wiek 4 lata 41, wiek 5 lat 36, wiek 6 lat 54, wiek 7 lat 2

PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE NR 4 liczba uczniów ogółem 142, wiek 2,5 roku 3, wiek 3 lata 31, wiek 4 lata 32, wiek 5 lat 38, wiek 6 lat 38, wiek 7 lat 0

PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE „SŁONECZNA PIĄTKA” liczba uczniów ogółem 82, wiek 2,5 roku 1, wiek 3 lata 11, wiek 4 lata 15, wiek 5 lat 15, wiek 6 lat 25, wiek 7 lat 0

NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE PROMUJĄCE ZDROWIE „SZÓSTKA” liczba uczniów ogółem 115, wiek 2,5 roku 6, wiek 3 lata 17, wiek 4 lata 24, wiek 5 lat 26, wiek 6 lat 42, wiek 7 lat 0

NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE SIÓSTR SALEZJANEK IM. ŚW. DOMINIKA SAVIO liczba uczniów ogółem 63, wiek 2,5 roku 1, wiek 3 lata 11, wiek 4 lata 11, wiek 5 lat 23, wiek 6 lat 14, wiek 7 lat 13

PRZEDSZKOLE JĘZYKOWE „EUROPEJSKA AKADEMIA DZIECKA” liczba uczniów ogółem 42, wiek 2,5 roku 0, wiek 3 lata 10, wiek 4 lata 8, wiek 5 lat 11, wiek 6 lat 11, wiek 7 lat 2

NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE MONTESSORI BLISKA PRZYSTAŃ liczba uczniów ogółem 17, wiek 2,5 roku 0, wiek 3 lata 8, wiek 4 lata 2, wiek 5 lat 5, wiek 6 lat 2, wiek 7 lat 0

PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE „KRAINA CZARÓW” liczba uczniów ogółem 22, wiek 2,5 roku 1, wiek 3 lata 8, wiek 4 lata 6, wiek 5 lat 3, wiek 6 lat 4, wiek 7 lat 0

liczba uczniów ogółem 1.151, wiek 2,5 roku 25, wiek 3 lata 226, wiek 4 lata 264, wiek 5 lat 295, wiek 6 lat 324, wiek 7 lat 17

Tabela 6.3. Wydatki bieżące na wychowanie przedszkolne w przedszkolach publicznych - są to wydatki bieżące przedszkoli publicznych, bez remontów, zakupów inwestycyjnych, doskonalenia zawodowego oraz projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

2019 r. 4.696.160 zł

2020 r. 5.417.791 zł

2021 r. 7.191.062 zł

2022 r. 7.846.093 zł

W 2022 r. nastąpił znaczny wzrost wydatków bieżących w przedszkolach publicznych. Wzrost ten spowodowany był przede wszystkim większymi kosztami utrzymania budynków, wzrostem cen mediów oraz wzrostem kosztów z tytułu wynagrodzeń.

Z tytułu uczęszczania dzieci z Dzierżoniowa do przedszkoli w innych gminach wydatkowano kwotę 255.236,45 zł. Z tytułu uczęszczania dzieci z innych gmin do dzierżoniowskich przedszkoli wpłynęła kwota 720.120,25 zł

Tabela 6.4. Dotacje dla przedszkoli niepublicznych

dotacja dla przedszkoli niepublicznych w 2019 r. 3.608.795 zł, w 2020 r. 3.758.999 zł, w 2021 r. 3.615.490 zł, w 2022 r. - 4.117.916 zł

dotacja na wychowanie przedszkolne na warunkach takich, jak w przedszkolach publicznych, tzw. „kontraktacja” do 31.08.2020 r.) w 2019 r. 222.024 zł, w 2020 r. 225.316 zł, w 2021 I 2022 r. dotacji brak

Nastąpił wzrost dotacji dla przedszkoli niepublicznych działających na terenie Dzierżoniowa w porównaniu z wydatkami i dotacjami na wychowanie przedszkolne w latach ubiegłych. Wzrost ten spowodowany był większą liczbą dzieci z niepełnosprawnościami w przedszkolach niepublicznych.

Przy dzierżoniowskich przedszkolach publicznych funkcjonowały stowarzyszenia, które wspierały ich działalność. Pozyskane przez nie środki przeznaczone były na rehabilitację, organizację wycieczek, zajęć kulturalnych i sportowych oraz warsztatów edukacyjnych poszerzających wiedzę na temat kultury, historii Dzierżoniowa. Przy Przedszkolu Publicznym nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi funkcjonowało „Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Integracji Uśmiech”, przy Przedszkolu Publicznym nr 1 „Stowarzyszenie Przyjaciół Kaczki Dziwaczki”, a przy Przedszkolu Publicznym nr 7 „Stowarzyszenie Tęczowa Siódemka”.

Tabela 6.5. Środki pozyskane przez stowarzyszenia

2019 r. 47.493 zł

2020 r. 39.993 zł

2021 r. 39.587 zł

2022 r. 29.300 zł

6.1.3. SZKOŁY PODSTAWOWE

Na terenie Dzierżoniowa funkcjonowały w 2022 r. następujące szkoły podstawowe:

1. Publiczne - ich organem prowadzącym jest miasto:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 1 im. Noblistów Polskich, ul. Władysława Sikorskiego, dyrektor Violetta Bień.
- 2) Szkoła Podstawowa nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej, ul. Nowowiejska 64, dyrektor Regina Walendowska.

- 3) Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte, os. Błękitne 25, dyrektor Marzena Mieszko.
- 4) Szkoła Podstawowa nr 9 im. Mikołaja Kopernika, ul. Kopernika 7, dyrektor Wioletta Uchman-Chrząszcz.

2. Niepubliczne - szkoły ujęte w ewidencji szkół niepublicznych Dzierżoniowa/dotowane przez Dzierżoniów, dla których organami prowadzącymi są ich dyrektorzy:

- 1) Niepubliczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek im. Bł. Laury Vicuna, ul. Wrocławska 51, prowadzona przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki - Inspektorii Wrocławskiej, ul. św. Jadwigi 11, 50-266 Wrocław, dyrektor szkoły siostra Wioletta Malinowska. Szkoła zakończyła działalność z dniem 31.08.2022 r.
- 2) Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka ul. Garncarska 3, dyrektor Jacek Prysak.
- 3) Szkoła Podstawowa Business Primary School, ul. Szkolna 14, dyrektor Daria Michalska. Szkoła ujęta w ewidencji szkół niepublicznych Dzierżoniowa. Nie pobierała dotacji, gdyż nie rozpoczęła działalności dydaktycznej.
- 4) Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Edukacja i Rodzina”, ul. Wrocławska 51, dyrektor Małgorzata Sądej. Szkoła została założona z dniem 1.09.2022 r. przez Stowarzyszenie „Edukacja i Rodzina”.

Tabela 6.6. Liczba uczniów w szkołach podstawowych publicznych i niepublicznych w roku szkolnym 2022/2023

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Noblistów Polskich 590 (24 oddz.)

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej 312 (15 oddz.)

Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte 636 28 oddz.)

Szkoła Podstawowa nr 9 im. Mikołaja Kopernika 605 (25 oddz.)

razem szkoły publiczne 2.143 (92 oddz.)

Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka 45 (8 oddz.)

Niepubliczna Szkoła „Edukacja i Rodzina” 99 (7 oddz.)

razem szkoły niepubliczne 144 (15 oddz.)

liczba uczniów ogółem 2.287 (107 oddz.)

Stopień wykorzystania miejsc we wszystkich czterech szkołach podstawowych w Dzierżoniowie kształtował się on na poziomie ok. 73% (pojemność szkół wynosiła 2.900 uczniów, uczęszczało do nich 2.143 uczniów).

Tabela 6.7. Wydatki bieżące szkół publicznych

2019 r. 19.706.876 zł

2020 r. 19.515.514 zł

2021 r. 20.238.753 zł

2022 r. 22.016.257 zł

W 2022 r. nastąpił wzrost wydatków bieżących szkół podstawowych (bez remontów, zakupów inwestycyjnych i dotacji podręcznikowej, doskonalenia zawodowego i dowożenia uczniów z niepełnosprawnością, bez programów profilaktyki zdrowotnej, promocji, programów dotyczących narkomanii i przeciwalkoholowych oraz pozostałej działalności) w porównaniu z wydatkami w latach ubiegłych. Wzrost ten spowodowany był przede wszystkim większymi kosztami utrzymania budynków, wzrostem cen mediów oraz wzrostem kosztów zatrudnienia pracowników.

Tabela 6.8. Dotacje dla szkół niepublicznych

2019 r. 2.205.551 zł

2020 r. 2.338.358 zł

2021 r. 2.656.528 zł

2022 r. 3.287.786 zł

Wzrost dotacji dla niepublicznych szkół podstawowych w 2022 r. wynikał z dużo większej liczby uczniów z niepełnosprawnościami w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w porównaniu z latami ubiegłymi.

Wydatki bieżące publicznych i niepublicznych szkół podstawowych i przedszkoli wraz z doskonaleniem zawodowym, remontami i zakupami inwestycyjnymi wyniosły 37.812.121 zł, w tym:

1. szkoły publiczne 22.273.037 zł,
2. szkoły niepubliczne 3.287.786 zł,
3. przedszkola publiczne i niepubliczne 12.251.298 zł.

Środki z Ministerstwa Edukacji Narodowej (subwencja oświatowa - 24.367.348 zł oraz dotacja na wychowanie przedszkolne - 1.284.618 zł, tj. 1.506 zł na 853 dzieci wg stanu na 30.09.2021 r.) wyniosły: 25.651.966 zł, w tym:

1. subwencja dla szkół publicznych 18.025.870 zł,
2. subwencja dla szkół niepublicznych 2.936.888 zł,
3. subwencja i dotacja dla przedszkoli 4.689.208 zł.

Dopłata miasta 12.160.155 zł, w tym:

1. do wydatków szkół publicznych - 4.247.167 zł,
2. do szkół niepublicznych - 350.898 zł,
3. do przedszkoli publicznych i niepublicznych - 7.562.090 zł.

Dodatkowo otrzymano środki z Funduszu Pomocy na kształcenie uczniów z Ukrainy w wysokości 1.353.479 zł, z czego kwotę 1.288.217 zł przeznaczono na finansowanie kształcenia uczniów z Ukrainy w publicznych szkołach i przedszkolach, a kwotę 65.262 zł na dotacje na uczniów z Ukrainy w szkołach i przedszkolach niepublicznych.

Tabela 6.9. Zatrudnienie w publicznej oświacie (stan na dzień 31.12.2022 r.)

liczba etatów, nauczyciele 249,98, administracja i obsługa 102,26, ogółem 352,24

liczba osób, nauczyciele 259, administracja i obsługa 102, ogółem 361

RAMKA

Jeśli mieszkaniec Dzierżoniowa składa wniosek do szkoły, która znajduje się w jego obwodzie, ma stuprocentową pewność, że dziecko będzie do niej uczęszczać. Każdy rodzic otrzymuje pismo ze szkoły według danych adresu zameldowania. Jeśli ktoś zamieszkuje w obwodzie szkoły, a nie ma zameldowania w tym obwodzie, powinien zgłosić się do szkoły podstawowej, w rejonie której zamieszkuje. Karty zgłoszenia dostępne są w szkołach, można je też pobrać ze stron internetowych.

6.1.4. DOFINANSOWANIE MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW

W ramach zadań związanych z dofinansowaniem kosztów kształcenia młodocianych pracowników zawarto i zrealizowano umowę z Wojewodą Dolnośląskim na środki z Funduszu Pracy, w ramach której wykorzystano 227.241,44 zł. W ramach tych środków prowadzono postępowania administracyjne w sprawie przyznania dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników, wydawano decyzje administracyjne oraz zaświadczenia o pomocy de minimis. Dofinansowanie wypłacono 34 pracodawcom za wyszkolenie 33 młodocianych pracowników (mieszkańców Dzierżoniowa) w zawodach, takich jak fryzjer, kucharz, sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, stolarz, murarz-tylnkarz.

6.1.5. DOWOŻENIE UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Dzierżoniów zapewniał dowóz uczniów z niepełnosprawnościami z terenu miasta do najbliższej placówki zgodnie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Dowóz był realizowany poprzez firmy zewnętrzne wyłonione w drodze konkursu ofert oraz przez rodziców dzieci niepełnosprawnych. W 2022 r. dzieci niepełnosprawne były dowożone do: Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Dzierżoniowie (1), Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Dzierżoniowie (9), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Piławie Górnej (7), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dzierżoniowie (3), Niepublicznej Szkoły Przystosowanej do Pracy w Dobrocinie (2), Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Mikoszewie (1), Zespołu Szkół Specjalnych w Świdnicy (3), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Siodle (3) i do Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Bajeczne Wzgórze” w Dobrocinie (2). Łącznie na dowóz uczniów niepełnosprawnych w 2022 r. wydatkowano 161.370,06 zł.

6.1.6. MŁODZIEŻOWA RADA DZIERŻONIOWA

W 2022 r. członkowie Młodzieżowej Rady Dzierżoniowa uczestniczyli w spotkaniach i konferencjach o tematyce młodzieżowej. W styczniu w Krzyżowej wzięli udział w II Dolnośląskim Kongresie Młodzieży organizowanym przez Młodzieżowy Sejmik Województwa Dolnośląskiego, natomiast we wrześniu wraz z przedstawicielami Młodzieżowej Rady Gminy Dzierżoniów szkolili się pod okiem przedstawicieli Fundacji „Merkury”. Ponadto młodzież aktywnie uczestniczyła w dzierżoniowskim finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy i włączyła się w pomoc dla uchodźców z Ukrainy. Koniec roku był dla młodych bardzo aktywny. Najpierw zorganizowali adresowaną do dzierżoniowskiej młodzieży prelekcję stylistki modowej „Cloth Education” dotyczącą

tworzenia ubraniowych stylizacji, doboru kolorów i bieżących trendów w modzie. Potem aktywnie wspomagali organizację Mikołaja w Rynku, Jarmarku Bożonarodzeniowego oraz wigilii dla potrzebujących.

6.1.7. NAGRODY Z OKAZJI DNIA EDUKACJI NARODOWEJ

Burmistrz Dzierżoniowa przyznał indywidualne nagrody pieniężne dla 13 wyróżniających się nauczycieli z dzierżoniowskich placówek oświatowych na łączną kwotę 36.000 zł brutto. Uroczystość z okazji Dnia Edukacji Narodowej odbyła się 12.10.2022 r. w Dzierżoniowskim Ośrodku Kultury. Wzięli w niej udział dyrektorzy przedszkoli i szkół podstawowych oraz nagrodzeni nauczyciele.

6.1.8. REALIZOWANE PROGRAMY:

1. „Umiem pływać”

W programie realizowanym przez Dolnośląską Federację Sportu we współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie uczestniczyło 30 uczniów klas I-III z SP 5 (15 uczniów) i SP 9 (15 uczniów). Celem programu była aktywizacja fizyczna uczniów, nabycie podstawowych umiejętności pływania, profilaktyka wad postawy, nadwagi i otyłości. Gmina nie ponosiła żadnych kosztów w związku z realizacją programu.

2. „Płynę dalej”

Program organizowany przez Dolnośląską Federację Sportu we współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie, a współfinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego oraz Gminę Miejską Dzierżoniów. W programie wzięło udział 105 uczniów klas IV-VIII (15 uczniów SP nr 1 oraz po 30 uczniów SP nr 3, 5 i 9). Program był kontynuacją zajęć pływania i polegał na zdobywaniu nowych umiejętności pływackich oraz doskonaleniu techniki pływania. Adresowany był do uczniów, którzy posiadali podstawowe umiejętności pływackie i potrafili samodzielnie przepłynąć 25 m na basenie. Koszt realizacji zajęć po stronie miasta to 7.000 zł.

3. „Szkolny Klub Sportowy”

Program realizowany przez Dolnośląską Federację Sportu z dotacji otrzymanej z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Udział wzięło w nim 135 uczniów (45 z SP 1, po 30 z SP 3, 5 i 9). Celem programu realizowanego w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela wychowania fizycznego była poprawa sprawności fizycznej uczniów, promocja aktywnego stylu życia i tworzenie warunków do rozwoju sportowych talentów. Koszt realizacji programu po stronie miasta to 990 zł.

4. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Gmina pozyskała dotację w wysokości 24.000 zł na zakup nowości wydawniczych i wyposażenia do bibliotek szkolnych dla następujących jednostek: SP 5 – 12.000 zł, PP 1 – 3.000 zł, PP 2 – 3.000 zł, PP 3 – 3.000 zł, PP 7 – 3.000 zł. Wkład własny gminy wyniósł 6.665,30 zł. Łącznie zakupione zostały 1.054 nowości wydawnicze oraz wyposażenie do biblioteki szkolnej w SP 5.

5. Stypendia dla uczniów

22.06.2022 r. w kinoteatrze „Zbyszek” odbyła się uroczystość zakończenia roku szkolnego. Burmistrz Dzierżoniowa wręczył statuetki oraz listy gratulacyjne stypendystom, podziękował nauczycielom oraz rodzicom za zaangażowanie oraz wsparcie w trudnym czasie pandemii. Uroczystość

uatrakcyjniały swoimi występami dzieci ze Stowarzyszenia „Arte-Fit” oraz uczestnicy Dzierżoniowskiej Gali Talentów.

24.06.2022 r. rok szkolny 2021/2022 ukończyło 2.414 uczniów (2.226 uczniów szkół publicznych i 188 uczniów szkół niepublicznych). W czerwcu rozpoczęły się też wakacje dla 1.219 przedszkolaków, w tym dla 678 w przedszkolach publicznych i 541 w przedszkolach niepublicznych.

Z okazji zakończenia roku szkolnego 2021/2022 w Dzierżoniowie zostały przyznane:

- stypendia dyrektora szkoły za wyniki w nauce dla 287 uczniów kl. IV-VIII, w tym trzech uczniów niepełnosprawnych;

- stypendia burmistrza Dzierżoniowa za wyniki w nauce i osiągnięcia naukowe pn. „Dzierżoniowskie Smoki Edukacji” w wysokości 900 zł oraz statuetki „Dzierżoniowskiego Smoka Edukacji” dla 10 uczniów klas ósmych z SP 1, SP 3, SP 5, SP 9 oraz Niepublicznej Szkoły Podstawowej Sióstr Salezjanek;

- stypendia w dziedzinie twórczości artystycznej dla 19 uczniów dzierżoniowskich szkół podstawowych: SP 1 (1 uczeń), SP 5 (15 uczniów), SP 9 (1 uczeń) oraz Niepublicznej Szkoły Podstawowej Sióstr Salezjanek (2 uczniów).

6. **„Aktywna tablica”** - miasto otrzymało dotację celową dla SP 9 z budżetu państwa w ramach rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 „Aktywna tablica”.

Całkowity koszt zadania: 43.750 zł.

Otrzymana dotacja celowa: 35.000 zł.

Wkład własny gminy: 8.750 zł.

Uzyskane wsparcie finansowe przeznaczone zostało na dofinansowanie zakupu pomocy dydaktycznych, narzędzi do terapii psychoneurologicznej dla uczniów z zaburzeniami uwagi i koncentracji, pomocy dydaktycznych i narzędzi do terapii procesów komunikacji, w tym zaburzeń przetwarzania słuchowego oraz narzędzi do terapii uczniów mających problemy w edukacji szkolnej.

7. **„Posiłek w szkole i w domu”**- gmina otrzymała dotację celową dla SP 1 z budżetu państwa w ramach modułu 3 wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” (edycja 2022), dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków.

Całkowity koszt zadania 100.000 zł.

Dotacja celowa 80.000 zł (wydatkowano z dotacji 79.600 zł).

Wkład własny 19.900 zł.

Uzyskane wsparcie finansowe przeznaczone zostało na doposażenie i poprawę standardu już funkcjonującej stołówki szkolnej, tj. remont pomieszczenia przeznaczonego do spożywania posiłków, wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej oraz wyposażenie pomieszczenia przeznaczonego do spożywania posiłków.

8. **„Dotacja podręcznikowa”** w wysokości 224.698,52 zł wydatkowana została na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe. Ujęto ją w planach finansowych czterech szkół podstawowych (plan 188.322 zł, wydatkowano 188.317,51 zł):

- SP 1 - wydatkowano 50.027,67 zł,
- SP 3 - wydatkowano 29.599,72 zł,
- SP 5 - wydatkowano 52.326,45 zł,
- SP 9 - wydatkowano 56.363,67 zł,

oraz w formie dotacji celowych dla dwóch szkół podstawowych niepublicznych:

- Niepublicznej Szkoły Podstawowa „Edukacja i Rodzina”- wydatkowano 21.023,64 zł,
- Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka - wydatkowano 13.127,23 zł.

9. **Erasmus+4 „Do Europy po inspiracje i motywacje”** - SP 9 od 1.03.2022 r. realizuje projekt w ramach europejskiego programu Erasmus „Do Europy po inspiracje i motywacje” . Projekt skierowany jest do nauczycieli i ma na celu optymalizację organizacji procesu nauczania i uczenia się, w tym nauczania języków obcych oraz zdobycie umiejętności pozwalających na skuteczniejszą pracę z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W ramach projektu 10 uczestników - pedagogów - odbywa kursy i szkolenia wyjazdowe na Malcie, w Hiszpanii i we Włoszech. Projekt jest również okazją do poznania kultury krajów szkół partnerskich, podszlifowania języka angielskiego oraz promocji zarówno szkoły, miasta, jak i kraju.

Realizacja projektu jest w całości finansowana ze środków UE.

Wartość projektu: 29.281 € (136.681 zł).

Wartość dofinansowania: 29.281 € (136.681 zł).

Czas realizacji: 1.03.2022 r.-31.08.2023 r.

10. **Erasmus+5 „Space Challenges”** - SP 9 rozpoczęła 1.06.2022 r. realizację projektu „Space Challenges” adresowanego do uczniów oraz nauczycieli. Celem projektu jest optymalizacja organizacji procesu nauczania i uczenia się, w tym nauczania języków obcych oraz podniesienie kompetencji kluczowych uczniów, w szczególności kompetencji uczenia się uczniów młodszych. W ramach projektu uczniowie oraz nauczyciele SP 9 uczestniczą w spotkaniach z uczniami innych szkół partnerskich w Czechach oraz Hiszpanii. Realizacja projektu jest w całości finansowana ze środków UE.

Wartość projektu: 50.405 € (244.817,09 zł).

Wartość dofinansowania: 50.405 € (244.817,09 zł).

Czas realizacji: 1.06.2022 r.-31.08.2023 r.

11. **„Razem wczoraj, razem dzisiaj, razem jutro”**. Gmina otrzymała dofinansowanie na realizację projektu z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska 2014-2020. Jego cel to rozwój i zacieśnianie współpracy transgranicznej między uczniami, ich rodzinami i pracownikami, podniesienie efektywności pracy zespołowej nauczycieli, kształtowanie, umiejętności pracy w grupie oraz pogłębianie wiedzy o tradycjach naszego pogranicza. Poznawanie się podczas spotkań na terenach przygranicznych, wzajemne poznawanie języka partnera, nabywanie i pogłębianie umiejętności w zakresie jazdy na nartach, budowanie silnych więzi pomiędzy uczestnikami projektu i ich rodzicami, poznawanie pięknych, atrakcyjnych miejsc regionu na pograniczu Polski i Czech (ziemi kłodzkiej, dzierzoniowskiej i kraju pardubickiego) odbywało się poprzez zwiedzanie zabytków, wędrowanie po malowniczej ziemi kłodzkiej, zabawy integracyjne, wspólne spotkania.

W maju 2022 r. odbyło się spotkanie grupy uczniów i ich opiekunów z Polski i Czech na Ziemi Kłodzkiej pod nazwą „Razem na majówkę po malowniczej ziemi kłodzkiej”. Uczniowie wraz z opiekunami wzięli udział w biegu charytatywnym. Od lutego do września 2022 r. przeprowadzono cztery spotkania online dla uczniów obu szkół, w czerwcu odbył się Festiwal Piosenki Klasowej, a w październiku spotkanie jubileuszowe kadry obu szkół. Czeski partner zorganizował w grudniu wyjazd grupy uczniów z Polski i Czech na narty do czeskiego Janusova.

Wartość projektu: 19.829,25 euro (90.421,38 zł).

Wartość dofinansowania: 17.846,32 (81.379,22 zł), w tym EFRR: 16.854,86 euro (76.858,16 zł), budżet państwa: 991,46 euro (4.521,06 zł).

Termin realizacji projektu: 3.01.2022 r.-31.12.2022 r.

12. **„Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - pilotaż”** - samorząd pozyskał środki w kwocie 31.520 zł na realizację grantu „Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - pilotaż” w ramach II osi priorytetowej: Efektywne polityki publiczne na rynku pracy, gospodarki i edukacji. W projekcie bierze udział SP 5. Zatrudniła asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w skrócie ASPE), który obejmuje wsparciem dziecko mające specjalne potrzeby edukacyjne. ASPE przy współpracy z rodzicami, nauczycielami, pedagogiem oraz psychologiem, będzie realizował i monitorował założone wcześniej przedsięwzięcia. Pozyskany grant przeznaczony jest wyłącznie na pokrycie kosztów wynagrodzenia osoby zatrudnionej na stanowisku ASPE oraz obciążeń wynikających z umowy o pracę po stronie pracodawcy oraz pracownika przez okres 10 miesięcy zatrudnienia w szkole od 1.11.2022 r. do 31.08.2023 r. Celem projektu jest poprawa dostępności usług edukacyjnych dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych dzięki wypracowaniu standardu świadczenia usług asystenckich w przedszkolach i szkołach. Obszarem oddziaływania ASPE są działania wspierające ogólne funkcjonowanie ucznia w szkole i szeroko pojęta współpraca z nauczycielami i specjalistami oraz wspólne planowanie wsparcia dla ucznia. Zakłada się, że rolą ASPE jest stopniowe przygotowywanie ucznia do możliwie samodzielnego rozwiązywania problemów i poszerzania pola niezależności od innych.

Wartość projektu: 31.520 zł.

Wartość dofinansowania: 31.520 zł.

Czas realizacji projektu: 1.11.2022 r.-31.08.2023 r.

13. „Zniwelowanie skutków pandemii COVID-19 wśród uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy

Miejskiej Dzierżoniów” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Jego beneficjentem było miasto, realizatorami zaś podległe mu szkoły podstawowe.

Cele projektu:

- zniwelowanie deficytów wywołanych długotrwałą nauką zdalną i/lub hybrydową, spowodowaną pandemią COVID-19;
- zwiększenie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych uczniów szkół podstawowych z terenu Dzierżoniowa poprzez realizację zajęć dodatkowych dla 397 uczniów;
- wsparcie uczniów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez realizację zajęć specjalistycznych dla 90 uczniów.

Realizacja zadań w szkołach:

Szkoła Podstawowa nr 1 - 135 uczestników, 384 godziny zajęć.

Były to zajęcia: matematyczno-przyrodnicze „Jestem znawcą przyrody”, koło zainteresowań matematyczno-przyrodniczych, zajęcia muzyczno-ruchowe z elementami matematyki i turystyki „Tanecznym krokiem z matematyką w tle Dolny Śląsk poznawać chcę” oraz „Zdolny Ślązaczek przemierza tanecznym krokiem świat, z matematyką jest za pan brat”, „Boso po Dolnym Śląsku spaceruję, z matematyką w tańcu wiruję”, a także zajęcia przygotowujące do egzaminu ósmoklasisty z matematyki, koło matematyczne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla klas 8 z języka angielskiego, zajęcia rozwijające uzdolnienia „Mały rękodzielnik”, „Artystą być”, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z chemii, terapię logopedyczną, zajęcia wyrównawcze z edukacji matematycznej, koło biologiczne „Młody Darwin”. Łącznie odbyło się 384 godzin zajęć.

Szkoła Podstawowa nr 3 - 123 uczestników, 164 godzin zajęć.

Były to dodatkowe zajęcia matematyczno-wyrównawcze z matematyki dla klas 7 (dwie grupy) i dla klas 8 (2 grupy), zajęcia logopedyczne „Mówię pięknie”, warsztaty przyjaźni i budowania dobrych relacji z konsultacjami, zajęcia dodatkowe „Pisanie nie jest takie trudne”.

Szkoła Podstawowa nr 5 - 132 uczestników, 754 godzin zajęć.

Były to zajęcia biblioterapeutyczne, z języka niemieckiego, koło chemiczne, koło ekonomiczne (2 grupy), koło fizyczne, koło matematyczne, gry i zabawy matematyczne, biofeedback, kynoterapia.

Szkoła Podstawowa nr 9 - 104 uczestników, 326 godzin zajęć.

Były to: koła matematyczne i języka angielskiego dla klas 8, zajęcia dla dzieci ze specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi „Potrafisz jeszcze lepiej”, egzaminock język angielski, egzaminock matematyka, biofeedback.

Wartość projektu: 135.072,20 zł.

Dofinansowanie UE: 114.811,37 zł.

Okres realizacji projektu: 1.01.-31.12.2022 r.

6.2. WSPÓŁPRACA Z MIASTAMI PARTNERSKIMI:

1. Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Serockiem:

- 26.06. - 2.07.2022 r. – kolonie letnie dla młodzieży z Serocka w SP 9 w Dzierżoniowie,
- 26.06. - 2.07.2022 r. – kolonie letnie dla młodzieży z Dzierżoniowa w Serocku (SP 1 - 10 uczniów, SP 3 - 6 uczniów, SP 5 – 13 uczniów, SP 9 - 11 uczniów),
- 23-25.09.2022 r. – turniej piłkarski Twin Cities Cup w Jadwisinie młodzieży z rocznika 2012 i młodszych,
- 20-23.05.2022 r. – wizyta delegacji z Dzierżoniowa z okazji Święta Patrona Serocka św. Wojciecha,
- 27-29.05.2022 r. – wizyta delegacji z Serocka i udział w Dniach Dzierżoniowa.

2. Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Kluczborkiem:

- 27-29.05.2022 r. – wizyta delegacji z Kluczborka i udział w Dniach Dzierżoniowa,
- 26.10.2022 r. – udział delegacji z Dzierżoniowa w uroczystościach z okazji 116. rocznicy śmierci ks. dra Jana Dzierżona w Łowkowicach,
- 10.12.2022 r. – turniej piłkarski „IX Turniej Oldbojów” w Dzierżoniowie.

3. Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Lanškroun:

- 26-27.02.2022 r. – wizyta delegacji z Dzierżoniowa oraz udział w imprezie Masopust,
- 22-23.04.2022 r. – wizyta delegacji z Dzierżoniowa z okazji otwarcia Lapidarium w Muzeum w Lanškroun,
- 27-28.04.2022 r. – wizyta delegacji z Lanškroun z okazji otwarcia Lapidarium w Muzeum Miejskim w Dzierżoniowie,
- 7-8.05.2022 r. – udział delegacji z Lanškroun w imprezie „TRAKT”,
- 19-20.05.2022 r. – wizyta delegacji z Dzierżoniowa na konkursie techniczno-edukacyjnym Microtela w Lanškroun,
- 27-29.05.2022 r. – wizyta delegacji z Lanškroun oraz udział w Dniach Dzierżoniowa,
- 9-11.09.2022 r. – wizyta delegacji z Dzierżoniowa z okazji 53. rajdu Lanškrounska Kopa,
- 16.12.2022 r. – wizyta delegacji z Lanškroun.

4. Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Hajdúszoboszló:

- 2-5.06.2022 r. – wizyta delegacji z Dzierżoniowa w węgierskim mieście partnerskim ramach projektu „Dwa bratanki”,

- 26-28.08.2022 r. – wizyta delegacji z Hajdúszoboszló w Dzierżoniowie podczas Miodobrania,
- 1-4.09.2022 r. – udział delegacji z Dzierżoniowa w Pierwszym Spotkaniu Miast Partnerskich w Hajdúszoboszló.

5. Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Bischofsheim:

- 25-27.06.2022 r.– udział delegacji z Dzierżoniowa w obchodach jubileuszu 30-lecia współpracy miast partnerskich.

6. Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Nantwich:

- 26-30.05.2022 r. – wizyta delegacji z Nantwich oraz udział w Dniach Dzierżoniowa.

7. Inne

- 25-27.06.2022 r. – wizyta delegacji z Warendorf.

6.3. POLITYKA SPOŁECZNA

Politykę społeczną w mieście realizują:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Szkolna 24,
2. Dzienny Dom Senior +, ul. Świdnicka 35,
3. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Nowowiejska 88 i 88 a,
4. Klub Senior+, ul. Krasickiego 25.

6.3.1. OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać własnymi siłami. Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej z 12.03.2004 r. - jest organizatorem, koordynatorem i wykonawcą zadań z zakresu polityki społecznej podejmowanych na rzecz mieszkańców Dzierżoniowa. Ośrodek realizuje własne i zlecone gminie zadania z zakresu pomocy społecznej, polegające w szczególności na:

- prowadzeniu diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- świadczeniu pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia,
- ustalaniu uprawnień, przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
- realizacji rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów osłonowych,
- aktywizowaniu środowiska lokalnego w zakresie działań dotyczących zaspokajania potrzeb pomocy społecznej,
- przyznawaniu i wypłacaniu dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych,
- wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

▪ realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w ramach prowadzenia zespołu interdyscyplinarnego.

Klientami Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie są osoby i rodziny uzyskujące wsparcie między innymi z tytułu:

1. Ustawy o pomocy społecznej – 453 rodzin (716 osób) otrzymało świadczenia w ramach zadań zleconych i własnych, natomiast 465 rodzin otrzymało pomoc w postaci pracy socjalnej. Liczba klientów otrzymujących świadczenia pieniężne z pomocy społecznej zmalała w porównaniu do roku ubiegłego, co z jednej strony jest wynikiem wykonanej pracy socjalnej i stałego monitoringu rodzin, z drugiej strony „wyjściem” z systemu pomocy społecznej części osób korzystających z programu 500+.

2. Ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - 1.426 rodzin (9 mniej niż rok wcześniej).

3. Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 188 rodzin – liczba ta utrzymuje się na podobnym poziomie.

4. Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (500+) - 2.944 rodzin (podobnie, jak rok wcześniej).

5. Ustawy o dodatkach mieszkaniowych – 598 rodzin (72 rodziny więcej niż rok wcześniej).

6. Ustawy „Prawo energetyczne” – 291 rodzin (109 rodzin mniej w stosunku do roku poprzedniego). Ponadto OPS realizuje także inne świadczenia, np. zasiłki i stypendia szkolne, potwierdzanie prawa do bezpłatnych świadczeń z opieki zdrowotnej, programy osłonowe, projekty socjalne.

Dodatkowo w 2022 r. z uwagi na realizację rządowej tarczy energetycznej do ośrodka wpłynęły wnioski o przyznanie świadczeń na podstawie:

1. ustawy o dodatku osłonowym dla 3.946 gospodarstw domowych,

2. ustawy o dodatku węglowym dla 2.048 gospodarstw domowych,

3. ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw dla 293 gospodarstw domowych,

4. ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej dla 189 gospodarstw domowych.

Oprócz tego na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa objęto pomocą w formie:

1. jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł – 1.124 osoby,

2. bezpłatnej pomocy psychologicznej – 186 osób,

3. zasiłku okresowego – 2 osoby,

4. zapewnienia jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole i przedszkolach – 22 osoby.

W 2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie wydał łącznie 7.254 decyzji, tj.:

- 1.380 ws. świadczeń rodzinnych, w tym 119 odmownych,
- 934 ws. dodatków mieszkaniowych, w tym 55 odmownych,
- 25 ws. dodatków energetycznych, w tym 4 odmowne,
- 270 ws. świadczeń alimentacyjnych, w tym 8 odmownych,
- 32 decyzje w sprawach dłużników alimentacyjnych,
- 4.020 ws. pomocy społecznej, w tym 63 odmowne,
- 143 ws. prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym 8 odmownych,
- 133 ws. stypendiów szkolnych, w tym 5 odmownych,
- 100 informacji i decyzji ws. świadczeń wychowawczych, w tym 1 odmowna,
- 3.542 informacji ws dodatku osłonowego oraz 232 decyzji odmownych,
- 234 informacje ws. dodatku dla gospodarstw domowych do innych źródeł ciepła oraz 43 decyzje odmowne,
- 18 informacji ws. dodatku elektrycznego,
- 1.788 informacji ws. dodatku węglowego oraz 41 decyzji odmownych,
- 193 informacje ws. świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

Ponadto wydano 202 zaświadczenia oraz dodatkowo 42 zaświadczenia z programu „Czyste powietrze” i 461 zaświadczeń w sprawie zakupu węgla po preferencyjnej cenie.

Charakter działalności OPS-u ciągle podlega zmianom w wyniku konieczności dostosowywania się do sytuacji podopiecznych i potrzebujących. W OPS-ie można więc skorzystać z porady psychologa, prawnika, wsparcia asystentów rodziny, pracowników socjalnych i dzielnicowych.

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczną w 2022 r. uzyskało w Dzierżoniowie 1.238 osób, co stanowiło 4,22% wszystkich mieszkańców gminy. W stosunku do 2021 r. łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 146 osób. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 486 osób. Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, były w 2022 r. kolejno: długotrwała i ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm, bezdomność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W 2022 r. z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych skorzystało 395 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych - 297 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 40 osób. W gminie funkcjonowało 3 asystentów rodziny, którzy objęli swoją opieką

58 rodzin. Świadczenie wychowawcze pobierało 2.944 rodzin (1 więcej niż w roku 2021). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie świadczenia wychowawczego wyniosła 11.482.902,39 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 15.785.627,08 zł. Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny wyniosła 530 (liczba ta zmalała o 20 rodzin w porównaniu do 2021 r.). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 1.148.437,28 zł.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W Dzierżoniowie prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej: Dzienny Dom Senior+, Środowiskowy Dom Samopomocy, Klub Senior+ oraz Ogrzewalnia dla Osób Bezdomnych.

Środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej w 2022 r. wyniosły 55.498.928 zł.

Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego zmalał o 65.761 zł (0,12 %). Struktura wydatków przedstawiała się następująco:

- ochrona zdrowia - 1.267.870 zł (2,28 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej),
- pomoc społeczna - 14.103.478 zł (25,42% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej),
- pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej - 8.174.981 zł (14,73 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej),
- edukacja i opieka wychowawcza - 62.592 zł (0,11 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej),
- rodzina - 31.890.007 zł (57,46 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej).

Najwięcej środków wydano na świadczenie wychowawcze (17.520.599 zł), świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (11.040.364 zł).

Szczegółowe informacje związane z oceną zasobów pomocy społecznej za 2022 r. przedłożono na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 25.04.2023 r.

6.3.2. DZIENNY DOM SENIOR +

Dzienny Dom Senior+ jest ośrodkiem wsparcia zajmującym się osobami starszymi. Przebywają w nim osoby samotne, mające złe warunki mieszkaniowe oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, demencją starczą, niepełnosprawnością.

Uczestnicy korzystają z zajęć sportowych, rehabilitacyjnych, ogólnie pojętej terapii zajęciowej, posiłku obiadowego w porze południowej, prania, prasowania oraz imprez kulturalno-oświatowych, wycieczek turystyczno-krajoznawczych, porad i pomocy w sprawach administracyjnych. Dzienny Dom świadczy również pomoc podopiecznym przy załatwianiu urzędowych spraw indywidualnych, takich jak np. rejestracja do lekarza, wypełnienie książeczek opłat itp. Organizowane są również prelekcje z zakresu edukacji i profilaktyki zdrowotnej, aktywizacji osób starszych, przepisów prawnych, literatury. Placówka zapewnia miejsce dla 100 osób, jednak z roku na rok potrzeby są większe, stąd corocznie pozyskiwane są środki zewnętrzne na działania związane z funkcjonowaniem placówki. W 2022 r. w ramach wieloletniego programu rządowego „Senior+” na lata 2021-2025, edycja 2022,

pozyskano środki w wysokości 324.000 zł. Dofinansowanie przyczyniło się do poszerzenia oferty DDS+, intensyfikując prace z uczestnikami przedmiotowego programu. Dzięki dofinansowaniu możliwe było podjęcie działań terapeutycznych z zakresu terapii zajęciowej, rehabilitacji, organizacji spotkań okolicznościowych, a także obszaru kulturalno-rekreacyjnego. Zainicjowano również grupy wsparcia, spotkania z psychologiem, zajęcia jogi oraz warsztaty wokalne. Ogólna liczba seniorów objęta wsparciem w okresie realizowania zadania to 100 osób.

Dodatkowo placówka pozyskała dofinansowanie w wysokości 20.000 zł, przeznaczone na doposażenie w stanowiska służące podniesieniu kompetencji cyfrowych seniorów (zakupiono 4 laptopy oraz 5 tabletów). Prowadzone były grupowe zajęcia komputerowe oraz zajęcia indywidualne z młodzieżą, która pokazywała, w jaki sposób obsługiwać zakupiony sprzęt.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Dziennego Domu Senior + przedłożone zostało na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 24.04.2023 r.

6.3.3. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY (ŚDS)

Siedziba placówki mieści się przy ul. Nowowiejskiej 88 i 88a. Dysponuje ona 55 miejscami dla podopiecznych. Jej podstawowym zadaniem jest zapewnienie osobom przewlekle psychicznie chorym oraz osobom z niepełnosprawnością intelektualną oparcia społecznego pozwalającego na zaspokojenie potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną, rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych. Prowadzenie ŚDS-u należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminy. Plan dotacji na prowadzenie ośrodka w 2022 r. wyniósł 1.299.540 zł. Dodatkowo w ramach zadania kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem” ośrodek otrzymał dotację w wysokości 33.594 zł.

Celem ŚDS-u jest świadczenie dziennych usług dla osób zamieszkujących w Dzierżoniowie w zakresie wsparcia terapeutycznego osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A), niepełnosprawnością intelektualną (typ B), wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych (typ C).

Skierowanie do jednostki odbywa się na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie na wniosek osoby zainteresowanej lub opiekuna prawnego. W 2022 r. wydano 13 decyzji kierujących do ośrodka.

Tabela 6.10. Wykaz uczestników zajęć według typu placówki

typ domu - typ A 38 osób, typ B 1 osoba, typ C 16 osób, łącznie 55 osób

Dom czynny jest w dni robocze od godz. 7.00 do 15.00 i zapewnia podopiecznym do 8 godzin zajęć. Prowadzone są tu zajęcia terapeutyczne w małych grupach (po ok. 5-7 osób), zespołowe (ze wszystkimi domownikami) oraz zajęcia indywidualne. Są to zajęcia i programy terapeutyczne, treningi funkcjonowania w codziennym życiu, treningi umiejętności samoobsługi, zaradności życiowej, wsparcia psychicznego, treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych, prowadzone głównie przez psychologa klinicznego, jak również przez terapeutów/opiekunów w formie indywidualnych rozmów oraz zajęć zespołowych (socjoterapia), a także terapie ruchowe i poradnictwo socjalne (prowadzone przez pracownika socjalnego).

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 24.04.2023 r.

6.3.4. KLUB SENIOR+

Klub Senior+ jest ośrodkiem wsparcia zajmującym się osobami starszymi. Celem jego działania jest udzielanie wsparcia seniorom w godzinach popołudniowych (w dni robocze od godz. 14.00 do 18.00) poprzez organizowanie form aktywności ruchowej i intelektualnej.

W ramach klubu organizowane były w 2022 r. m. in. aktywizacyjne zajęcia terapeutyczne, ruchowe, edukacyjne, rekreacyjne, prozdrowotne, kulturalne, integracyjne.

Na działalność i utrzymanie klubu pozyskano dotację w wysokości 36.126 zł w ramach wieloletniego programu rządowego „Senior+” na lata 2021-2025, edycja 2022. Wsparciem objęto 20 osób.

Dodatkowo placówka pozyskała dofinansowanie w wysokości 13.600 zł, które zostało przeznaczone na doposażenie w stanowiska służące podniesieniu kompetencji cyfrowych seniorów (zakupiono 10 tabletów). Przeprowadzono zajęcia mające na celu poznanie ich działania przez seniorów. Klub Senior+ prowadzony jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

6.4. REALIZACJA STRATEGII/PROGRAMÓW W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów na 2022 r.

Zadania programu realizuje Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach komisji działały:

- zespół ds. motywowania do leczenia odwykowego,
- zespół ds. kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- zespół ds. uczestnictwa w rozprawach sądowych z wniosku komisji,
- zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz problemu uzależnienia od alkoholu osób bezdomnych.

W 2022 r. odbyły się 24 posiedzenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na których pozytywnie zaopiniowano 12 wniosków złożonych przez przedsiębiorców pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży. Komisja rozpatrzyła i skierowała 60 wniosków do Sądu Rejonowego, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Dzierżoniowie, w pięciu przypadkach zawiesiła sprawy dotyczące zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Przeprowadzono 115 rozmów motywująco-interwencyjnych do podjęcia leczenia odwykowego.

W ramach programu:

- przekazano kwotę 535.926 zł na realizację 26 zadań oraz programów profilaktycznych przez szkoły podstawowe, jednostki podległe gminie, tj. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Ośrodek Pomocy Społecznej;
- zakupiono dwie kampanie profilaktyczne pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2022” oraz „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, w których udział wzięli uczniowie ze szkół podstawowych;

▪ przeprowadzono 36 kontroli z zakresu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Dzierżoniowa.

Tabela 6.10. Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi

2019 r. 702.794,51 zł

2020 r. 668.971,42 zł

2021 r. 656.884,75 zł

2022 r. 1.267.869,54 zł

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu można znaleźć w sprawozdaniu z wykonania budżetu miasta Dzierżoniowa za 2022 r. Plik dostępny jest na stronie bip.um.dzierzonow.pl w zakładce „Budżet - 2022”.

W ramach przeciwdziałania narkomanii przekazano kwotę 24.800 zł na realizację profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej, szkoleniowej w zakresie wczesnej profilaktyki - w szczególności dzieci i młodzieży.

Tabela 6.11. Wydatki na przeciwdziałanie narkomanii

2019 r. 32.768 zł

2020 r. 24.330 zł

2021 r. 26.554,39 zł

2022 r. 24.800 zł

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu można znaleźć w sprawozdaniu z wykonania budżetu miasta za 2022 r. na stronie bip.um.dzierzonow.pl w zakładce „Budżet - 2022”.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Obowiązek uchwalenia 3-letniego programu dotyczącego wspierania rodziny wynika z ustawy z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program obowiązujący na następny okres przyjęto na podstawie uchwały nr XXIX/279/21 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 26.04.2021 r. Program ukierunkowany jest przede wszystkim na podejmowanie działań z zakresu poprawy warunków do rozwoju rodziny poprzez wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką i wychowaniem oraz ochroną dziecka. Do celów szczegółowych należą:

1. tworzenie i doskonalenie systemu wsparcia rodziny,
2. praca z rodziną,
3. pomoc w opiece oraz wychowaniu dziecka.

Proponowane działania koncentrują się na wzmacnianiu potencjału opiekuńczo-wychowawczego rodzin, zapewnianiu wsparcia rodzinom doświadczających trudności i kryzysów, wzmacnianiu reintegracji rodzin poprzez:

1. rozwój form wsparcia rodziny w oparciu o zasoby środowiska lokalnego i potencjał organizacji pozarządowych- interdyscyplinarność w kontekście doskonalenia form wsparcia rodzin,
2. zwiększenie dostępu do specjalistycznych form pomocy dla dzieci i rodziców, w tym wdrożenie modelu obsługi prawnej i psychologicznej dostępnej lokalnie dla mieszkańców Dzierżoniowa,
3. wzmocnienie integracji podmiotów wspierających rodziny w kryzysie, w tym wspieranie pracowników w rozwiązywaniu nowych, pojawiających się problemów o charakterze interdyscyplinarnym, wymagających współpracy różnych służb - koordynacja działań i współpraca specjalistów przy pracy z rodziną,
4. intensyfikacja działań promujących prawidłowe rodzicielstwo, w tym zwłaszcza w rodzinach, w których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej lub zagrożone tym, w celu budowania integralności rodzin i zwiększania ich potencjału oraz utrzymania/powrotu pod opiekę rodziców biologicznych,
5. wspieranie osób i rodzin wymagających systematycznej pomocy ukierunkowane na poprawę ich funkcjonowania poprzez zaangażowanie wolontariuszy i społeczności lokalnej.
6. wykorzystywanie dodatkowych narzędzi i metod w pracy socjalnej,
7. rozwój działań profilaktycznych na rzecz rodzin w kryzysie - poszerzenie oferty edukacyjnej skierowanej do rodzin, zapotrzebowanie na terapie rodzinne,
8. intensyfikacja działań podnoszących efektywność pozyskiwania rodzin wspierających.

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka, czyli stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 27.03.2023 r.

Program działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą „Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny”

Doceniając pozytywny wpływ, jaki wnoszą duże rodziny w rozwój gospodarczy i społeczny miasta, oraz mając na uwadze wspieranie zamieszkałych na jej terenie rodzin wielodzietnych w procesie wychowawczym i edukacyjnym, a także umożliwienie im pełnego korzystania z oferty sportowej, kulturalnej i innych, wdrożono na mocy uchwały nr XLIX/324/14 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 26.05.2014 r. program „Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny”. Jego celem jest uzupełnienie systemu pomocy świadczonej dzierżoniowskim rodzinom i poprawa sytuacji demograficznej w mieście. W ramach programu wprowadzono systemy zniżkowych bądź promocyjnych opłat dla rodzin wielodzietnych za korzystanie z kultury, sportu, rozrywki, usług publicznych oraz oferty zniżek na asortyment/usługi świadczone przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wyrazili chęć przystąpienia do programu.

W 2022 r. złożono 158 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny i Dzierżoniowskiej Karty Dużej Rodziny, a wydano 314 kart. Od początku funkcjonowania programu o kartę wystąpiło 800 rodzin, co

przełożyło się na wydanie ponad 2.800 kart. W programie uczestniczy 9 gminnych jednostek organizacyjnych, które oferują zniżki na świadczone usługi. Ponadto do programu przystępują partnerzy zewnętrzni (przedsiębiorcy/sklepy), którzy zaoferowali zniżki na swój asortyment dla rodzin wielodzietnych. Łącznie w programie uczestniczy 46 partnerów z terenu Dzierżoniowa. Ponadto w ramach programu zorganizowano „Dzień dla rodziny”, którego celem było wsparcie rodzin wielodzietnych. Za otrzymaną dotację w wysokości przeszło 1.000 zł dzieciom zakupiono asortyment szkolny.

Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogli korzystać również ze zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynoszące 100% na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie. Uprawnionych do zniżek było ponad 350 dzieci, co dało średni koszt funkcjonowania programu w wysokości 4.000 zł miesięcznie. Zwolnienie trzeciego i kolejnego dziecka to wymierna pomoc dla rodzin 3+, gdyż przełożyło się na pomoc finansową w wysokości 300 zł na każde uprawnione dziecko. Ulgę realnie odczuły zwłaszcza te rodziny, które mają więcej niż trójkę pociech. W ramach programu w 2022 r. z ulgi skorzystało ok. 150 rodzin. Koszt programu wyniósł 47.570,00 zł.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach Dzierżoniowskiej Karty Dużej Rodziny zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa w dniu 24.04.2023 r.

Dzierżoniowska Rada Seniorów i Program „Dzierżoniów przyjazny Seniorom”

Skład osobowy Dzierżoniowskiej Rady Seniorów na II kadencję został powołany 14.05.2019 r. Radni zostali wybrani spośród kandydatur zgłoszonych w ramach wykorzystania potencjału organizacji, podmiotów i osób działających na rzecz seniorów. W obecnym kształcie rada składa się również z przedstawicieli społeczeństwa, dzięki czemu zapewniona jest pełna partycypacja społeczna poprzez umożliwienie kandydowania do rady mieszkańcom Dzierżoniowa. Do składu powołano: 4 przedstawicieli burmistrza, 2 przedstawicieli Rady Miejskiej Dzierżoniowa, 8 przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz 2 przedstawicieli społeczeństwa (mieszkańców Dzierżoniowa) - łącznie 16 członków. Rada realizowała swoje działania w oparciu o statut przyjęty uchwałą nr XXXV/237/17 z 26.06.2017 r. W 2022 r. odbyła 6 posiedzeń.

Działania na rzecz seniorów w 2022 r.:

1. Miejski Dzień Seniora i Senioralia – 30.09.2022 r. zorganizował go Dzienny Dom Senior+ w Dzierżoniowie. Obchody rozpoczęto od działań międzypokoleniowych, które przybrały formułę odtąnczenia poloneza na dzierżoniowskim rynku. Potem odbyła się potańcówka na wolnym powietrzu, z poczęstunkiem, zabawami, występami seniorów.

2. Prowadzono punkty wymiany sprzętu rehabilitacyjnego.

W ramach projektu „Seniorzy - seniorom” taki punkt prowadzi Dziennym Domu Senior+ w Dzierżoniowie. Akcja umożliwia bezpłatne wypożyczenie sprzętu seniorom, którzy z uwagi na swoje dysfunkcje potrzebują wsparcia w postaci wyposażenia w kule, wózki, balkoniki oraz inny niezbędny sprzęt. Wypożyczalnia sprzętu jest bezpłatna dla wszystkich osób po 60. roku życia.

Punkt z możliwością bezpłatnego wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego działa także przy Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Szkolna 24, w godzinach 7.00-15.00.

3. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” - miasto przystąpiło w 2022 r. do rządowego Programu pod nazwą „Korpus Wsparcia Seniorów” (moduł II) finansowanego ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na 2022 r. Dzięki dofinansowaniu w wysokości 140.000 zł 180 osobom w wieku 65+ zapewniono dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa”.

4. Program „Opieka 75+” - pozyskane w 2022 r. dofinansowane w wysokości 381.200,31 zł pozwoliło na przyznanie usług opiekuńczych dla 124 osób powyżej 75. roku życia.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 24.04.2023 r.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2022

Program został opracowany z myślą o wprowadzeniu rozwiązań, które pozwolą na sprawne działanie służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy, jak również umożliwią pracę ze sprawcami przemocy. Przemoc w rodzinie stanowi poważny problem społeczny, jest ściśle powiązana z innymi obszarami wymagającymi działań ze strony wielu specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie działań i zasobów różnych jednostek daje szansę podniesienia skuteczności udzielonego wsparcia. W programie zawarto obszerną diagnozę zjawiska przemocy domowej w Dzierżoniowie, powstałą na podstawie dotowanego projektu „Ograniczamy przemoc skutecznie”. Przyczyniła się ona do wskazania grup ryzyka i wypracowania przyszłościowych działań przez jednostki zajmujące się tą sferą. Głównym realizatorem działań z zakresu przeciwdziałania przemocy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wnioski z realizacji programu

Należy kontynuować realizację dotychczasowych zadań, jednocześnie intensyfikując następujące działania:

1. rozwijanie partnerskiej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy i zwiększanie ich zaangażowania,
2. podnoszenie kwalifikacji zawodowych specjalistów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. kontynuowanie rozwoju profesjonalnych form pomocy psychologicznej dla dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych i zagrożonych kryzysem,
4. zwiększanie profilaktyki skierowanej do rodzin, grup rówieśniczych,
5. włączenie jak największej liczby jednostek w ogólnopolską kampanię przeciwdziałania przemocy,
6. wdrażanie działań edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
7. dostosowanie obecnie obowiązującej procedury i programów do ustawy z 9.03.2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 24.04.2023 r.

6.5. POZOSTAŁE INICJATYWY

6.5.1. ZESPÓŁ DS. OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

W 2022 r. kontynuował pracę powołany w 2019 r. przez burmistrza zespół ds. osób z niepełnosprawnościami. Jest to ciało doradcze, którego zadaniem jest inspirowanie przedsięwzięć w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami i realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich ocena realizacji czy podejmowanie inicjatyw na rzecz tej grupy społecznej. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele burmistrza, Rady Miejskiej Dzierżoniowa oraz przedstawiciele jednostek podległych i organizacji pozarządowych działających w sferze osób z niepełnosprawnościami. W zespole powołanych jest łącznie 12 osób, w tym: 5 przedstawicieli burmistrza, 1 przedstawiciel Rady Miejskiej Dzierżoniowa, 6 przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Do głównych zadań zespołu ds. osób z niepełnosprawnościami należy:

- inspirowanie przedsięwzięć w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami i realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ocena ich realizacji.

W 2022 r. zespół spotkał się sześciokrotnie na posiedzeniach, a za najważniejsze działania można przyjąć: monitoring programów rządowych dedykowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, przygotowanie informatora dla OzN. Fundacja Dolnośląski Uniwersytet Niepełnosprawnych prowadził „Telefon Niepełnosprawnych”, otwarto też punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób z niepełnosprawnościami przy Centrum Przesiadkowym.

W 2022 r. zrealizowano następujące programy rządowe:

1. Program „Opieka wytchnieniowa” – miał za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować mogły czasem przeznaczonym na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. W programie wzięło udział 9 dzieci oraz 14 osób dorosłych, łącznie świadczone 3.445 godzin usług opieki. Na realizację programu wydatkowano kwotę 139.995,50 zł.

2. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – miał na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. W programie wzięło udział 17 osób (w tym 11 osób z orzeczeniem znacznym, 6 osób – z umiarkowanym). Łącznie świadczone 7.214 godzin usług opieki.

Na realizację programu wydatkowano kwotę 175.217,14 zł.

6.5.2. RADA KOBIET

Dzierżoniowska Rada Kobiet (DRK) podejmuje działania, które wspierają udział kobiet w życiu zawodowym i społecznym, a także diagnozuje sytuację kobiet w Dzierżoniowie oraz wspiera działania samorządu w zakresie równości i respektowania praw kobiet, w tym dotyczących polityki rodzinnej,

dostępności opieki zdrowotnej, ochrony przed przemocą, aktywizacji zawodowej i równouprawnienia we wszystkich dziedzinach życia.

W styczniu 2022 r. Dzierżoniowska Rada Kobiet razem z mieszkańcami Dzierżoniowa wyraziła swój protest w ogólnopolskiej akcji „Murem za TVN” podczas spotkania na dzierżoniowskim rynku, merytorycznie uzasadniając, dlaczego sprzeciwia się pozbawianiu prawa do wyboru oraz prawa do wolności.

W lutym uruchomiła w ramach ogólnopolskiej akcji „Matki na granicę” zbiórkę rzeczy dla potrzebujących migrantów przebywających w ośrodkach wsparcia na terenie Polski. W ramach akcji zbierane były rzeczy dla uchodźców na granicy polsko-białoruskiej. DRK przyłączyła się też do ogólnopolskiej kampanii informacyjnej na rzecz przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć „Nazywam się Miliard/One Billion Rising”. Jest to akcja, w ramach której kobiety w różnych miejscowościach spotykają się, aby wspólnie tańczyć. Taniec jest przejawem buntu, wolności i solidarności z kobietami, które doświadczają przemocy i dyskryminacji na całym świecie. Również w lutym rada zorganizowała bezpłatne warsztaty dla przyszłych mam prowadzone przez doświadczoną położną Agnieszkę Karpińską – członkinię Dzierżoniowskiej Rady Kobiet.

W marcu 2022 r. DRK ogłosiła akcję zbiórki leków i środków medycznych, które zostały wywiezione specjalnie przygotowanym transportem na Ukrainę, a w ramach cyklu „Kobiety z pasją” zorganizowała spotkanie autorskie z Anną Pyrak z okazji 25-lecia twórczości artystycznej, prezentując jej prace z zakresu mozaiki, tkaniny artystycznej i sztuki użytkowej. Wydarzeniu towarzyszył występ zespołu Monotoni Primitivo.

Bardzo ważna była zgłoszona przez radę pod koniec marca 2022 r. inicjatywa nazwania nowo powstałych ulic imionami i nazwiskami kobiet. Skąd ten pomysł? W naszym mieście jest ok. 180 ulic i 11 rond, a tylko jedna ulica (Zofii Nałkowskiej), której patronuje kobieta. A przecież tak wiele wybitnych pań swoimi osiągnięciami zasłużyło na upamiętnienie właśnie w takiej formie. Dlatego właśnie 28.03.2022 r. Rada Miejska Dzierżoniowa nadała rondu na skrzyżowaniu ulicy Brzegowej i ulicy Strefowej w Dzierżoniowie imię Marii Skłodowskiej-Curie - kobiety, która łamała schematy, sławiła imię Polski, wyprzedzała swoją epokę.

W kwietniu 2022 r. DRK przyłączyła się do akcji sprzątania cmentarza ewangelickiego w Dzierżoniowie. To niezwykle miejsce w przyszłości będzie parkiem, a ocalałe elementy będą nam przypominać o mieszkańcach, którzy ponad 100 lat temu tworzyli historię miasta.

Maj nieuchronnie kojarzy się każdej kobiecie z Dniem Matki i to właśnie z tej okazji Dzierżoniowska Rada Kobiet wspólnie z gośćmi z Ukrainy wykonała piękne maki na święto ukraińskich mam. Do akcji przyłączyli się nauczyciele i uczniowie z SP 1 i 5, podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy i wolontariusze. 8 maja Rada Kobiet wręczała je uczestnikom TRAKT-u na mecie na terenie OSiR-u.

Czerwiec przyniósł kolejne spotkanie z cyklu „Kobiety z pasją”. W Galerii na Piętrze Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury DRK gościła znaną dzierżoniowską malarzkę Irenę Bogucką-Węgiel. We wrześniu natomiast liderki rady wzięły udział w II Ogólnopolskim Forum Rad Kobiet w Słupsku, na którym dyskutowano o potrzebach i wyzwaniach kobiet w społecznościach lokalnych.

W październiku Dzierżoniowska Rada Kobiet zaprosiła mieszkańców na kolejne spotkanie z cyklu „Kobiety z Pasją”. Tym razem Jolanta Maniecka, która do tej pory prowadziła wywiady z niezwykłymi kobietami, sama podzieliła się swoim życiorysem i pasjami. Spotkanie poprowadziła zaś Karola Kotecka-Koba, doświadczona psycholożka. Oprawę artystyczną zapewnił utalentowany wokalista z I LO, Mateusz Subocz.

Również w październiku członkinie rady wzięły udział w akcji rozwijania na dzierżoniowskim rynku różowej wstęgi, symbolu oznaczającego walkę z rakiem piersi. UM co roku zaprasza na nią wraz z Amazonkami i firmą Avon.

W wydarzenia obfitował listopad 2022 r. Dzierżoniowska Rada Kobiet wspólnie z mieszkańcami Dzierżoniowa świętowała 104. rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę. Członkinie DRK w strojach sufrażystek z epoki XX-lecia międzywojennego wzięły udział w obchodach i oddały hołd Kobietom Niepodległości, które wywalczyły prawa wyborcze dla kobiet. Wraz z posłanką na Sejm RP Moniką Wielichowską wzięły też udział w zbieraniu podpisów pod projektem Ustawy Obywatelskiej „TAK dla IN Vitro” – „In Vitro to Ludzie”. 25.11.2022 r. rada zaprosiła mieszkańców Dzierżoniowa na kolejne spotkanie z cyklu „W trosce o zdrowie i urodę”. Wykład pod hasłem „Znamię – znam to” wygłosił dr nauk med. Marcin Ziętek, znakomity chirurg, onkolog specjalista medycyny estetycznej. W panelu dyskusyjnym udział wzięli dr n. med. i nauk o zdrowiu Michał Rowiecki, dietetyczka kliniczna i sportowa Aleksandra Zgraja oraz trener personalny Daniel Mularczyk. Wydarzenie uświetnił występ uczniów z I LO w Dzierżoniowie Zuzanny Złotnickiej i Mateusza Subocza.

W grudniu odbyło się IX Forum Kobiet – cykliczne wydarzenie, tym razem pod hasłem „Jak się starzeć bez godności” – Jak z tym żyć, jak się starzeć? Z godnością czy bez...? Odpowiedzi na te pytania szukały dwie doskonałe reporterki i pisarki Magdalena Grzebałkowska i Ewa Winnicka. Forum towarzyszył program artystyczny.

Rok 2022 r. DRK zakończyła biorąc udział we wspólnej wigilii mieszkańców na dzierżoniowskim rynku.

6.6. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Roczny program współpracy Dzierżoniowa z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 r., został przyjęty przez Radę Miejską Dzierżoniowa uchwałą XXXV/321/21 z 21.10.2021 r. Jest realizowany jest przez ok. 61 organizacji pozarządowych.

W 2022 r. na realizację zadań publicznych ogłoszono 37 konkursów, na realizację których wpłynęło 58 ofert, w wyniku czego podpisano 55 umów. Termin składania ofert do konkursów nie był krótszy niż 21 dni, ogłoszenia zostały zamieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta, w BIP Dzierżoniów oraz na stronie internetowej miasta. W 2022 r. zlecono realizację 16 zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z art. 19 a ustawy z 24.04.2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wysokość środków na program w 2022 r. 1.784.795 zł

Liczba osób korzystających z programu w 2022 r. 15.775

Koszt na jednego uczestnika 113,14 zł

Wysokość środków własnych 641.278,18 zł

Udział dotacji w stosunku do bieżących wydatków miasta 0,98%

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu współpracy z NGO-sami zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 27.03.2023 r. Plik dostępny jest na stronie bip.um.dzierzoniow.pl w zakładce „Współpraca z organizacjami pozarządowymi”.

6.7. KULTURA

Działania w zakresie kultury realizują:

1. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, ul. Świdnicka 23,
2. Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Rynek 2,
 - a. Filia biblioteki, ul. Sikorskiego 2,
 - b. Dzierżoniowski Ośrodek Nauki, ul. Krasickiego 25,
3. Muzeum Miejskie Dzierżoniowa, ul. Świdnicka 30.

6.7.1. DZIERŻONIOWSKI OŚRODEK KULTURY (DOK)

W 2022 r. DOK zorganizował 18 spektakli teatralnych (dla dorosłych, młodzieży i dzieci), 5 kabaretów i stand-upów, 32 koncerty, 6 wystaw, 3 konkursy/przeglądy. Ogółem w imprezach organizowanych przez DOK wzięło udział 45.000 widzów.

Do najważniejszych cyklicznych wydarzeń kulturalnych realizowanych przez DOK należały: XXX Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (współorganizacja), Teatralna Niedziela dla Najmłodszych, Poezja na murach, Jarmark Świąteczny, XV Grand Off, Dni Dzierżoniowa, Jarmark Pszczelarski Polsko-Czeskie Miodobranie. W ramach Amatorskiego Ruchu Artystycznego (ARA) organizowane są zajęcia w pracowniach i sekcjach: ceramiki artystycznej, plastycznej, nauki gry na instrumentach, kole haftu. Przy ośrodku działa też Koło Plastyków Amatorów, Chór Kanon, Miejska Orkiestra Dęta oraz Teatr Kątem.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury za 2022 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 27.02.2023 r. Znajduje się na stronie BIP Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury <https://www.e-bip.org.pl/dok> w zakładce „Sprawozdania”.

6.7.2. MUZEUM MIEJSKIE DZIERŻONIOWA (MMD)

Muzeum gromadzi zabytki związane z miastem i mieszkańcami, organizuje stałe i czasowe wystawy oraz lekcje muzealne. Wśród ponad 3 tys. eksponatów największym zainteresowaniem cieszyły się pamiątki związane z Zakładami Radiowymi Diora (głównie radioodbiorniki, dokumenty i archiwalia). Przedmiotem działalności Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa jest przede wszystkim gromadzenie zabytków, zbiorów i materiałów dokumentacyjnych w zakresie: archeologii, etnografii, historii i kultury miasta, przemysłu lokalnego oraz detalu architektonicznego nabywanych w drodze: zakupów, darowizn, przyjmowania depozytów i uzyskiwania obiektów w wyniku prowadzonych badań terenowych, a także współdziałanie z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami o podobnych celach.

Muzeum Miejskie Dzierżoniowa w 2022 r. odwiedziło 2.711 osób zwiedzających - bilety kupiło 1.616 osób, z wejścia bezpłatnego (także w niedziele) skorzystało 1.095 osób. Przeprowadzono łącznie 41 lekcji muzealnych, zorganizowano 6 wystaw czasowych: „Świat profesora Zina - architekta i malarza”, „Powstania Śląskie 1919-1920-1921”, „Słowo igłą i nicią utrwalone - wystawa makatek z kolekcji prof. Tomasza Nowaka”, „Będzie wielka albo nie będzie jej wcale”, „Machinae Calculatoriae” oraz „Dokumenty Ziemi Dzierżoniowskiej ze zbiorów Muzeum Dzierżoniowa”.

W 2022 r. Muzeum Miejskie Dzierżoniowa realizowało projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis pod nazwą „Pasja łączy polsko-czeskie pogranicze”. Jego celem było ożywienie współpracy czesko-polskiej poprzez spotkania entuzjastów radiodbiorników zarówno po stronie czeskiej, jak i polskiej. W lipcu „diorowcy” gościli w naszym partnerskim mieście Lanškroun, we wrześniu odbyła się rewizyta.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności muzeum za 2022 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 27.02.2023 r. Znajduje się na stronie BIP Muzeum <https://www.e-bip.org.pl/mmdz/> w zakładce „Sprawozdania”.

6.7.3. MIEJSKO-POWIATOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA (M-PBP)

Biblioteka nie kojarzy się już tylko z wypożyczaniem książek, ale także organizacją wydarzeń, spotkań autorskich, pogadanek, konkursów, wystaw oraz z akcjami promującymi książki i czytelnictwo. Są to m.in.: „Biblioteka Malucha”, „Klub Książki i Ilustracji”, „Dyskusyjny Klub Książki”, „Biblioteka Seniora”, oraz „Klub Podróżnika”. Biblioteka jest także organizatorem Narodowego Czytania. Misją biblioteki jest zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności miasta i powiatu dzierżoniowskiego oraz upowszechnianie wiedzy i kultury.

W bibliotece w 2022 r. zarejestrowanych zostało 4.389 czytelników aktywnie wypożyczających. Liczba czytelników zarejestrowanych, tj. posiadających karty biblioteczne i uczestniczących w zorganizowanych przez bibliotekę zajęciach i imprezach, wyniosła 5.598. Natomiast liczba użytkowników odwiedzających bibliotekę w celu wzięcia udziału w spotkaniach autorskich, wykładach, wystawach itp. lub zasięgnięcia informacji w 2022 r. wyniosła 70.983 osób. Zanotowano 49.873 odsłony na stronie internetowej biblioteki. W ciągu roku wypożyczono 187.597 pozycji.

W swoich zbiorach biblioteka posiada (stan na 31.12.2022 r.) 89.979 wolumenów, 543 roczniki czasopism, 6.042 pozycje zbiorów audiowizualnych, 16 elektronicznych oraz 201 gier planszowych. Łącznie 96.781 jednostki inwentarzowe.

Biblioteka wykupiła wraz z innymi placówkami Dolnego Śląska dostęp do książek elektronicznych (e-booków) na platformie libra.ibuk.pl. oraz Legimi. Dzięki temu czytelnicy mają bezpłatny, zdalny dostęp do 140.000 książek beletrystycznych, popularnonaukowych i naukowych. Biblioteka posiada 36 komputerów - z tej liczby 12 do użytku czytelników z dostępem do internetu. W 2022 r. skorzystało z nich 1.744 osób. Ponadto czytelnicy mają do dyspozycji 5 tabletów oraz 5 czytników e-booków.

Biblioteka prowadzi działalność kulturalno-oświatową i edukacyjną, m.in. pogadanki dla dzieci z przedszkoli, uczniów szkół podstawowych i średnich, organizuje liczne konkursy dla dzieci i uczniów

szkół z terenu powiatu dzierzoniowskiego, wystawy, wykłady, prelekcje, projekty, współpracuje także z wieloma instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

W 2021 r. działalność rozpoczął Dzierżoniowski Ośrodek Nauki prowadzący popołudniowe warsztaty z różnych dziedzin nauki. Zajęcia, które się w ośrodku odbywają, rozwijają potencjał twórczy i intelektualny dzieci i młodzieży w wieku od 6 miesięcy do 15 lat oraz angażują w poznawanie nauki poprzez doświadczenia i zabawę.

W 2022 r. z oferty DON-u skorzystało łącznie ok. 200 osób, które uczestniczyły w warsztatach z chemii i fizyki Mini Naukowiec, szachów czy robotyki, a także sensoryki (najmłodsze dzieci).

Szczegółowe sprawozdanie z działalności biblioteki w 2022 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 27.02.2023 r. i znajduje się na stronie BIP biblioteki <http://www.bip.mbp.dzierzonow.pl/> w zakładce „Sprawozdania”.

6.8. SPORT

Miasto wspiera rozwój kultury fizycznej poprzez dofinansowanie realizacji treningów przez kluby sportowe, organizowanie i współorganizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych. Finansuje również zajęcia pozalekcyjne w dzierzoniowskich szkołach oraz wypoczynek dzieci i młodzieży.

Koordinacją działań związanych ze sportem zajmuje się Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie (OSiR), który wykonuje zadania w zakresie:

- programowania i realizacji wszelkich usług z zakresu sportu i kultury fizycznej,
- udostępniania bazy sportowo-rekreacyjnej oraz zapewnienia właściwej eksploatacji obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- działalności noclegowo-gastronomicznej,
- działalności leczniczej-profilaktycznej i rehabilitacyjnej,
- obsługi placów zabaw,
- usług transportowych oraz innej działalności w celu pozyskania środków,
- organizacji zajęć, zawodów, współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży i imprez sportowo-rekreacyjnych.

W 2022 r. OSiR organizował lub współorganizował 32 imprezy rekreacyjno-sportowe, w których wzięło udział ok. 7.660 osób. Przeprowadzone imprezy wzbudzały duże zainteresowanie wśród mieszkańców spragnionych aktywności fizycznej. Dobrze prosperująca strona internetowa, obecność na portalach społecznościowych, takich jak Facebook, a także współpraca z lokalnymi mediami sprawia, iż informacje o imprezach docierają do dużej liczby osób.

Wydarzenia, które cieszyły się największym zainteresowaniem, to m.in.: Gala Sportu, Wyścig Kolarski Sowiogórski Tour, Sowi Bieg, Gala Boksu Zawodowego, Memoriał M. Oyamy Karate Kyokushin, Mistrzostwa Polski BMX, Seminarium Karate Kyokushin, Bieg Niepodległości, turnieje siatkówki, zawody petanque, Mistrzostwa Polski Seniorek w Zapasach, rozgrywki międzyszkolne oraz zajęcia sportowe przedszkolaków.

Dostępna w Dzierżoniowie baza sportowo-rekreacyjna jest systematycznie rozwijana przez miasto, co potwierdza coraz większe zainteresowanie aktywnym trybem życia mieszkańców. W 2022 r. rozpoczęto przebudowę Stadionu Miejskiego oraz zaczęto prace nad boiskiem pneumatycznym - tzw. balonem.

W mieście działa wiele podmiotów związanych z kulturą fizyczną, sportem i rekreacją, które aktywnie uczestniczą w sportowym życiu Dzierżoniowa. Mieszkańcy mogą trenować i rozwijać się w takich dyscyplinach, jak: karate kyokushin, kolarstwo szosowe, kolarstwo BMX, piłka nożna i siatkowa, zapasy, sumo, jiu jitsu, pływanie, bule, taekwon-do, Kik-boxing, tenis ziemny, stołowy, boks, koszykówka, capoeira, gimnastyka akrobatyczna i sportowa oraz trójbój siłowy. Zawodnicy ww. klubów często osiągają sukcesy na szczeblach międzynarodowych.

OSiR posiada w trwałym zarządzie miejskie place zabaw. Są to obiekty rozmieszczone w różnych miejscach miasta:

1. plac zabaw przy ul. Brzegowej,
2. plac zabaw przy ul. Klonowej,
3. plac zabaw na os. Kolorowym,
4. plac zabaw przy ul. Kopernika/Kościelnej,
5. plac zabaw przy ul. Przedmieście (Piękna/Nowa),
6. plac zabaw przy ul. Wieniawskiego,
7. plac zabaw przy ul. Sikorskiego - Aleja Bajkowych Gwiazd,
8. plac zabaw przy ul. Kolejowej,
9. plac zabaw na os. Złotym,
10. plac zabaw przy ul. Wesołej.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności OSIR-u za 2022 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 27.03.2023 r. Można je znaleźć na stronie BIP <http://www.hotelosir.pl/bipm> w zakładce „Sprawozdania”.

6.8.1. GALA SPORTU

W 2022 r. ogłoszono po raz ósmy plebiscyt VIII Dzierżoniowska Gala Sportu. W tym roku Kapituła Gali wyłoniła spośród 46 zgłoszonych kandydatur zwycięzców i wyróżnionych w siedmiu kategoriach:

1. Sportowiec Dzierżoniowa 2022 – Mariusz Konieczny, Weronika Smaczyńska, Paulina Martyka, Karolina Kozłowska, Maksymilian Palej, Wojciech Kozłowski, Olimpia Łosyk, Paulina Drabik, Wiktoria Szeliga, Jakub Adamek.

2. Trener Sportowy Dzierżoniowa 2022 - Norbert Warchoń, Maciej Łazor, Paweł Sibik.

3. Talent Sportowy 2022 - Martyna Bałaga, Mariusz Konieczny.

4. Osiągnięcie Sportowe 2022 - nagroda indywidualna – Mariusz Konieczny i zespołowa MZKS Lechia Dzierżoniów.

5. Sponsor Roku 2022 - Brickomarche, Rurex Sp. z o.o., Venti Sp. J., FREZ Obróbka Metali.

6. Sport Szkolny - Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Dzierżoniowie.

7. Całokształt działalności na rzecz kultury fizycznej i sportu - Marian Furman, Grzegorz Lisiak, Stefan Saliński.

6.9. PROMOCJA, CZYLI DZIERŻONIÓW W MEDIACH I MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

6.9.1. KAMPANIE I EVENTY PROMOCYJNE O ZASIĘGU OGÓLNOPOLSKIM

▪ Projekt Diora - RadioGra - zabawa z historią nastroja pozytywnie

Konsekwentne i sukcesywne opieranie kampanii promocyjnych na związkach Dzierżoniowa z Diorą i wydanie gry karcianej jako kolejnego elementu projektu (w latach poprzednich powstała wystawa plenerowa, oklejone zostały tematycznie różnymi modelami produkowanego w Diorze sprzętu przystanki autobusowe, wydano komiks).

Efekt: Sumaryczny zasięg w social mediach powyżej 100 tys. odbiorców.

Promocja w ogólnopolskich i regionalnych mediach: RMF, Muzyczne Radio, TVP, Fakty Wrocław, Radio Wrocław, Radio Pogoda i wszystkie stacje radiowe koncernu Agora rozdawały naszą grę w wakacyjnych konkursach dla słuchaczy z całej Polski.

▪ Zakochaj się w Dzierżoniowie

Kontynuacja akcji promocyjnej z minionego roku - równocześnie w mediach społecznościowych, mediach lokalnych i regionalnych pojawiło się hasło „Zakochaj się w Dzierżoniowie” - zachęcające do odwiedzania nowego miejsca spacerów i spotkań - Skweru Włókniarza - i skorzystania z serca na kłódki. Przy samym sercu rozdawane były kłódeczki i upominki dla par, które je zawieszają oraz robione pamiątkowe zdjęcia 14.02.2022 r.

Efekt: Sumaryczny zasięg w social mediach około 50 tys. odbiorców.

Promocja w lokalnych i regionalnych mediach: Radio Wrocław, Muzyczne Radio, Doba.pl.

6.9.2. KAMPANIE I EVENTY PROMOCYJNE O ZASIĘGU REGIONALNYM

Dobra promocja i budowanie marki Dzierżoniowa jako miasta, które nastroja pozytywnie, to realizacja zaplanowanych i przemyślanych strategii oraz wykorzystywanie wielu zabiegów marketingowych.

W 2022 r. kontynuowano spotkania burmistrza z najmłodszymi mieszkańcami naszego miasta i ich rodzinami. W maju i w październiku powrócono do bezpośredniej formuły spotkań w Dzierżoniowskim Ośrodku Kultury. W sumie ponad 80 rodzin maluszków poinformowano w ten sposób o polityce prorodzinnej miasta, ofercie edukacyjnej i opiekuńczej oraz obdarowano okolicznościowymi prezentami. Spotkanie z najmłodszymi dzierżoniowianami zakończono tradycyjnie pamiątkowym zdjęciem.

Kontynuowane było też cieszące się ogromnym zainteresowaniem i sympatią mieszkańców działanie Okna Artystycznego w witrynie Biura Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miasta w Dzierżoniowie, w którym co miesiąc prezentujemy twórczość utalentowanych lokalnych twórców.

W 2022 r. były to prace malarskie Jerzego Kukulskiego, Sylwii Dubikowskiej, Romana Mrozowskiego i Leny Gałki. Przed świętami Wielkiej Nocy prezentowaliśmy wiosenne inspiracje podopiecznych Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dzierżoniowie, a w czerwcu prace wakacyjne przygotowane przez przedszkolaków z PP 1. Oprócz tego w promocyjnym oknie gościły stroje dla lalek dziergane przez Zofię Jurków, prace na starych książkach Doroty Wilk, rękodzieło seniorów, ceramika, biżuteria koralikowa i diamond painting Elizy Kłos, decoupage Stanisławy Widawskiej, a w grudniu dekoracje świąteczne Patrycji Marii Kotlińskiej.

Wyróżnij się albo zgiń

Stosując znane marketingowe hasło w praktyce konsekwentnie i sukcesywnie Biuro Komunikacji Społecznej i Promocji opiera kampanie promocyjne na talentach i pasjach mieszkańców miasta i skutecznym ich wykorzystaniu.

Dzięki realizacji takich programów, jak „Dzierżoniów Pełen Pasji”, udało się zaplanować i wykonać szereg ciekawych przedsięwzięć o wymiarze promocyjnym. Tylko w ubiegłym roku wsparliśmy ich finansowo osiem. Uczestnicy projektu tańczyli na największych festiwalach w Polsce, w Londynie, śpiewali na największych estradach. Andrzej Przerwa promował Dzierżoniów na słynnym biegu Ultra Trail du Mont Blanc (wokół Mont Blanc). Katarzyna i Łukasz Zamerscy przejechali 670 km rowerami i dotarli z Dzierżoniowa nad Morze Bałtyckie. Dzierżoniowianie w mundurach 2. Pułku Księstwa Warszawskiego przeprowadzili zaś lekcje żywej historii w czterech szkołach podstawowych, a podczas wyprawy na Fort Spitzberg promowali miasto, rozdając ulotki zapraszające na dzierżoniowski Trakt Diory.

Wśród akcji własnych i eventów organizowanych lub współorganizowanych przez Biuro Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miasta w Dzierżoniowie były m.in. Dzierżoniowska Majówka (2 maja wspólnie z Młodzieżową Radą Miasta rozdawaliśmy flagietki na Alei Bajkowych Gwiazd, 3 maja wspólnie z SRH Szpica rozdawaliśmy flagi uczestnikom pochodu). Sprowadziliśmy do Dzierżoniowa - we współpracy z Muzeum Kolejnictwa na Śląsku - „Czeski Express”, którego przejazd był niewątpliwą atrakcją dla mieszkańców oraz turystów.

Ponadto podczas imprez miejskich, jak Złot Foodtrucków, czy Miodobranie, przeprowadziliśmy akcję Dzierżoniów – tu byłem, zachęcając do robienia zdjęć w specjalnych ramach, publikowania ich w mediach społecznościowych, oznaczania hashtagami #dzierzoniow #tubyłem oraz #dzierzoniow_nastraja_pozytywnie. Mieszkańcy i turyści premiiowani byli za to miejskimi gadżetami.

Organizowane były także cykliczne akcje własne. Festyn „Łączymy pokolenia” na zakończenia lata na Alei Bajkowych Gwiazd od lat cieszy się niezmiennym powodzeniem, bo to impreza przygotowana z myślą o wszystkich pokoleniach dzierżoniowian. To finał plebiscytu na bajkowe gwiazdy, który jest przeprowadzany w dzierżoniowskich przedszkolach i placówkach senioralnych. Animowani bohaterowie znajdują później swoje symboliczne miejsce na Alei Bajkowych Gwiazd, a odsłonięcie pamiątkowych tablic następuje podczas festynu.

Rokrocznie wspólnie ze Stowarzyszeniem Dzierżoniowskich Amazonek organizowana jest akcja „Różowy październik”. W programie są aktywności dotyczące profilaktyki zdrowotnej. A podczas happeningu w runku wspólnie z Amazonkami oraz paniami z Dzierżoniowskiej Rady Kobiet

rozdajemy ulotki, broszury profilaktyczne oraz różowe balony i wstążeczki. W samo południe rozwijamy wspólnie w rynku wielką różową wstęgę.

Biuro Promocji było również współorganizatorem i koordynatorem największej w regionie Parady Niepodległości z marszałkiem Piłsudskim, w asyście kawaleryjskiej, przy udziale Stowarzyszenia Kawaleryjskiego im. 14 Pułku Ułanów Jazłowieckich oraz SRH Szpica, orkiestry dętej, mažorettek i mieszkańców Dzierżoniowa.

6.9.3. KAMPANIE PROMOCYJNE W SOCIAL MEDIACH:

- Podziel się posiłkiem
- Dzierżoniów nastraja pozytywnie na wakacje
- Dzierżoniów nastraja pozytywnie #DzierżoniówTuByłem
- Kupuj lokalnie
- Nie rób dymu daj oddychać
- Dzierżoniów Pełen Pasji

Promocja w liczbach

- ponad 350 informacji na stronę www.dzierzoniow.pl
- ponad 1.000 wpisów na facebookowe profile Dzierżoniów, Dzierżoniów nastraja pozytywnie, Projekt Diora, Dorota Pieszczych Samorządowiec
- ponad 300 projektów graficznych

Współpraca z mediami w liczbach:

- 450 informacji opublikowanych w mediach lokalnych i regionalnych

7. POMOC DLA OBYWATELI UKRAINY

W dniu napaści Rosji na Ukrainę 24.02.2022 r. władze Dzierżoniowa wraz z mieszkańcami rozpoczęły działania, które miały na celu pomoc napływającym uchodźcom. Udzielana była od samego początku i na wielu płaszczyznach.

Już w pierwszych dniach wojny dzierżoniowianie rozpoczęli zbiórki i przekazywali sobie informacje o potrzebach znalezienia domu, mieszkania lub po prostu bezpiecznej przestrzni. Zaraz potem za organizację pomocy zabrały się samorządy, głównie przygotowując miejsca noclegów dla kobiet i dzieci. To były potrzeby pierwszych dni. Szybko jednak uświadomiliśmy sobie, że wojna o wolność Ukrainy nie będzie krótka, a nasze wsparcie musi przebiegać dwutorowo – pomoc wysyłana do Ukrainy i organizacja życia kobiet i dzieci, które przed tą wojną schroniły się w Dzierżoniowie.

Na początku najważniejsze było szybkie znalezienie „domu” dla uchodźców. Miasto uruchomiło zakwaterowanie dla nich u podmiotów prywatnych i korzystając z własnych miejsc instytucjonalnych. Było ich łącznie 400. Wiele osób znalazło pomoc w mieszkaniach dzierżoniowian. Szacujemy, że były miesiące, w których w naszym mieście przebywało około 1.200 osób z Ukrainy. Konsekwencją tego było zapewnienie miejsc w szkołach i przedszkolach publicznych dla ukraińskich dzieci. Do naszych placówek uczęszczało ich ok. 200.

Na zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy w 2022 r. miasto wydało 4.172.685 zł. Nowy dom uchodźcy znaleźli w Dzierżoniowie u osób prywatnych lub w ośrodkach instytucjonalnych, takich jak:

1. Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Strumykowa 1 oraz budynek TPD, ul. Nowowiejska 73,
2. Hotel Delta In, ul. Bielawska 14,
3. Argentia, ul. Batalionów Chłopskich 110,
4. TFE Development sp. z o.o., ul. Bohaterów Getta 10

Oprócz zapewnienia w miarę możliwości najbardziej domowych warunków, pilną potrzebą było zaopatrzenie naszych sąsiadów w podstawowe rzeczy. Jeszcze w lutym miasto uruchomiło magazyn, w którym obywatele Ukrainy mogli otrzymać produkty higieniczne, codziennego użytku, ubrania, ale też zabawki dla małych dzieci i przybory szkolne. Punkt, który działał do końca 2022 r., prowadzony był przez wolontariuszy. To również wolontariusze, przy wsparciu miasta, organizowali zbiórki środków opatrunkowych, pierwszej potrzeby oraz długoterminowej żywności, kierowane do walczących o wolną Ukrainę. Takich transportów było pięć.

Również w lutym miasto uruchomiło specjalną infolinię dla osób udzielających wsparcia - chcących zapewnić zakwaterowanie, świadczących bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, pedagogiczną, medyczną, tłumaczy czy zainteresowanych przekazaniem pomocy materialnej. Stworzona baza informacyjna umożliwiła bezzwłoczne kierowanie konkretnej pomocy dla potrzebujących. Telefon obsługiwali jako wolontariusze pracownicy Urzędu Miasta. Był on dostępny również dla osób przyjeżdżających z Ukrainy i szukających pomocy oraz noclegu. Infolinia funkcjonowała od 25.02.2022 r. do 30.06.2022 r.

Na terenie Sowiogórskiego Centrum Komunikacyjnego powstał punkt informacyjny, w którym pomocy udzielało miasto, ośrodek pomocy społecznej, urząd pracy, ZUS i instytucje bankowe. Wsparcie dotarło też z partnerskiego miasta Bischofsheim w Niemczech. To konkretna pomoc, bo ponad 4 tony żywności, ubrań oraz środków higienicznych i medycznych.

Miasto oferowało również pomoc w znalezieniu pracy, dzięki żywemu zainteresowaniu dzierżoniowskich pracodawców i dobrej współpracy z PUP-em, bezpłatne lekcje języka polskiego dla różnych grup wiekowych i zajęcia integracyjne dla dzieci i młodzieży.

Dla uchodźców organizowano też różne zajęcia aktywizacyjne, kulturalne, zbiórki, spotkania integracyjne i akcje charytatywne. Z inicjatywy Dzierżoniowskiej Rady Kobiet zorganizowano Dzień Mamy dla pań z Ukrainy. Dzieci mogły korzystać z darmowych zajęć jogi, zajęć tanecznych, akrobatycznych, sportowych z animatorem, plastycznych, ceramicznych, seansów filmowych (4). Zorganizowano też dla nich:

- 7.04.2022 r. - charytatywny występ taneczny,
- 6.05.2022 r. - charytatywny koncert muzyczny Miguel Fonseca i Cool Kids,
- 12.05.2022 r. - charytatywny koncert Miejskiej Orkiestry Dętej i podopiecznych Państwowej Szkoły Muzycznej,
- 16.05.2022 r. - koncert charytatywny,

- 2 lekcje muzealne,
- zwiedzanie muzeum z przewodnikiem.

8. GOSPODARKA

Ostatnie trzy lata nie były łatwym czasem dla osób prowadzących własne biznesy. Przedsiębiorcy najpierw musieli stawić czoło ograniczeniom, jakie przyniosła pandemia, a potem wyzwaniom, takim jak wojna na Ukrainie czy szalejąca inflacja. Szybko rosnące koszty energii, wzrost cen surowców – gazu, ropy naftowej, metali, wzrost stóp procentowych, a także zmiany przepisów związane z wprowadzeniem Polskiego Ładu spowodowały, że prowadzenie biznesu stało się bardzo trudne i nieprzewidywalne.

W 2022 r. miasto kontynuowało działania w zakresie wspierania przedsiębiorczości poprzez zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej czy pomocy de minimis. Kontynuowana była także kampania „Kupuj Lokalnie w Dzierżoniowie”, realizowana z inicjatywy i przy wsparciu Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców.

Pomimo niesprzyjającej koniunktury 2022 r. przyniósł nowe inwestycje gospodarcze. Partner Development Sp. z o.o. rozpoczęła w marcu 2022 r. budowę drugiego centrum handlowo-usługowego Grupy Saller w Dzierżoniowie - w rejonie ulic Prochowej i Batalionów Chłopskich, w bezpośrednim sąsiedztwie supermarketu Netto (teren byłego PKS-u). Obiekt będzie składać się z dwóch poziomów. Na obu funkcjonować mają parkingi - łącznie na około 150 miejsc postojowych. Przewidywana powierzchnia handlowa to 8.000 m², z czego 2.000 m² to powierzchnia dedykowana lokalnym przedsiębiorcom.

W 2022 r. zarząd spółki „INVEST-PARK DEVELOPMENT” podjął decyzję o rozszerzeniu „Dzierżoniowskiego Parku Przemysłowego” poprzez budowę hali produkcyjno-magazynowej wraz z częścią biurowo-socjalną i techniczną. Przy ul. Strefowej powstanie nowoczesny obiekt przemysłowy o powierzchni ponad 5.000 m², podzielonej na cztery niezależne moduły. Dla przedsiębiorców to możliwość rozwinięcia działalności bez konieczności budowy własnego obiektu, a dla miasta korzyści w postaci nowych miejsc pracy i wpływu z podatków. Oddanie gotowej hali do użytku zaplanowano na II kwartał 2024 r.

Trzy takie hale już funkcjonują w Dzierżoniowie. Dwie wybudowała spółka Invest-Park Development, kolejną Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „Invest-Park”. Wszystkie hale są zagospodarowane i z czasem wykupywane przez najemców.

8.1. PODSTREFA DZIERŻONIÓW - WAŁBRZYSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA „INVEST – PARK”

Podstrefa Dzierżoniów obejmuje tereny o powierzchni ponad 115 ha. Działają w niej firmy z branży: chemicznej, poligraficznej, ceramicznej, wyrobów z tworzyw sztucznych, obróbki metali, elektronicznej, motoryzacyjnej i elektromobilności.

Na koniec 2022 r. na terenie dzierżoniowskiej podstrefy funkcjonowało 20 firm (w oparciu o zezwolenia strefowe i decyzje o wsparciu). Podmioty te zainwestowały łącznie ponad 525 mln zł i zatrudniały 2.092 osoby.

8.2. FIRMY FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE DZIERŻONIOWSKIEJ PODSTREFY ORAZ W JEJ BLISKIM SĄSIEDZTWIE

1. Aalberts Surface Technologies Sp. z o.o.

działalność: obróbka metali i nakładanie powłok na metale

główny kapitał: Niemcy/Holandia

2. Aalberts Surface Technologies Heat Sp. z o.o.

działalność: usługi obróbki cieplnej metali

główny kapitał: Holandia

3. Beewatec Sp. z o.o.

działalność: produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych z systemów rurowych

główny kapitał: Szwajcaria

4. Broen Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja zaworów, kurków do instalacji przemysłowych

główny kapitał: Dania

5. Selena Industrial Technologies sp. z o.o.

Oddział 1 w Dzierżoniowie

(dawniej Orion PU Sp. z o.o.)

działalność: produkcja piany budowlanej

główny kapitał: Polska

Oddział 2 w Dzierżoniowie

(dawniej Libra Sp. z o.o.)

działalność: produkcja klejów i uszczelnaczy oraz chemii budowlanej

główny kapitał: Polska

Oddział 3 w Dzierżoniowie

(dawniej Selena Labs - Centralne Laboratorium Badawczo-Rozwojowe)

działalność: wdrażanie nowych, innowacyjnych produktów.

główny kapitał: Polska

6. Conectors Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja złączy konwektorowych dla przemysłu motoryzacyjnego

główny kapitał: Polska

7. Cooper Standard Polska Sp. z o.o.

działalność: produkcja uszczelek i uszczelniaczy do drzwi i szyb samochodowych

główny kapitał: USA

8. CW Lundberg Sp. z o.o.

działalność: produkcja akcesoriów dachowych (drabinki, płotki i inne wyposażenie)

główny kapitał: Szwecja

9. Domex Sp. z o.o.

działalność: produkcja i sprzedaż armatury wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej oraz części do maszyn dla przemysłu włókienniczego, rolniczego oraz automotive

główny kapitał: Polska

10. Harris Calorific International Sp. z o.o.

działalność: produkcja wyrobów do spawania i cięcia, produkcja elektrod

główny kapitał: USA

11. Henkel Polska Operations Sp. z o.o.

działalność: produkcja zapraw murarskich

główny kapitał: Austria

12. Hoffman Schroff Poland Sp. z o. o.

działalność: produkcja, montaż i dystrybucja urządzeń do uzdatniania, oczyszczania i filtrowania wody oraz metalowych i plastikowych komponentów do technologicznie zaawansowanych produktów

główny kapitał: USA

13. LS Cable & System Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja kabli światłowodowych

główny kapitał: Korea Południowa

14. LS EV Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja podzespołów do baterii zasilających samochody elektryczne

główny kapitał: Korea Południowa

15. SK pucore Europe Sp. z o.o. (dawniej MCNS Polyurethanes Europe Sp. z o.o.)

działalność: produkcja wyrobów poliuretanowych

główny kapitał: Korea Południowa

16. Mecamen Sp. z o.o.

działalność: obróbka metali i nakładanie powłok na metale

główny kapitał: Francja

17. MecFil Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja ceramicznych elementów do urządzeń przemysłowych

główny kapitał: Włochy

18. Metalis Polska Sp. z o.o.

działalność: produkcja części metalowych dla przemysłu elektrotechnicznego, motoryzacyjnego i RTV

główny kapitał: Francja

19. RUPF Industries Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja elementów metalowych oraz metalowych połączonych z gumą dla branży motoryzacyjnej

główny kapitał: Niemcy

20. SKC HI-TECH & MARKETING POLSKA Sp. z o.o. w likwidacji

działalność: produkcja folii optycznej do ekranów LCD

główny kapitał: Korea Południowa i USA

21. ENAN Sp. zo.o./Manokino Sp. zo.o.

działalność: produkcja i dystrybucja akcesoriów dla różnych branż, w tym IT, audio-video, telekom oraz AGD/sprzedaż internetowa, usługi z zakresu logistyki i magazynowania towarów

główny kapitał: Polska

22. PPHU ADATECH

działalność: produkcja sprężyn oraz usługi frezowania CNC elementów aluminiowych, stalowych oraz plastiku

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie

podstrefy

23. PPHU ADAM KOR

działalność: usługi budowlane, w tym budowa obiektów produkcyjnych w postaci hal przemysłowych, biur, usługi z zakresu ogrodnictwa

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

24. PPHU MAXPOL

działalność: produkcja szerokiej gamy plecaków,

torebek damskich, toreb podróżnych produkowanych ze skóry, a także z materiałów powlekanych

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

25. INVERS Sp. z o.o.

działalność: usługi z zakresu pośrednictwa pracy

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

8.3. FIRMY FUNKCJONUJĄCE W DZIERŻONIOWSKIM PARKU PRZEMYSŁOWYM (ul. Strefowa)

W bliskim sąsiedztwie strefy funkcjonuje Dzierżoniowski Park Przemysłowy, który zajmuje powierzchnię 7,5 ha. W ramach Parku Przemysłowego powstały dwie hale produkcyjno-magazynowe z zapleczem sanitarno -biurowym: pierwszą - o pow. 2.890 m² - oddano do użytku w 2011 r., a drugą - o pow. 4.018 m² - w 2014 r.

W 2017 r. pierwsza hala została rozbudowana o 950 m². Obecnie w Dzierżoniowskim Parku Przemysłowym funkcjonują 3 firmy:

1. Edytor Drukarnia-Wydawnictwo

działalność: usługi poligraficzne i wydawnicze

główny kapitał: Polska

2. Broen Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja zaworów, kurków do instalacji przemysłowych

główny kapitał: Dania

3. Franklin Produkts Sp. z o.o.

działalność: produkcja poduch i pokrowców tapicerskich

główny kapitał: USA

8.4 NAJWIĘKSZE FIRMY POZASTREFOWE ZE WZGLĘDU NA WIELKOŚĆ ZATRUDNIENIA

1. GE Aviation Dzierżoniów

działalność: produkcja części i komponentów do silników lotniczych

główny kapitał: USA

2. ZEBRA Sp. z o.o.

działalność: produkcja mebli do wnętrz

główny kapitał: Belgia

3. GALWANIZER SP. Z O.O.

działalność: wykonywanie powłok galwanicznych dla branży motoryzacyjnej, budownictwa, armatury sanitarnej, przemysłu elektrotechniczny i energetyczny oraz AGD

główny kapitał: Polska

4. Edytor Drukarnia-Wydawnictwo

działalność: usługi poligraficzne, produkcja opakowań i działalność wydawnicza

główny kapitał: Polska

5. RULMECA POLAND SP. Z O.O.

działalność: produkcja elektrobębnow napędowych i rolek do taśmociągów o szerokim zakresie zastosowań

główny kapitał: Włochy

6. GLOBGRANIT LOGISTIC S.A.

działalność: międzynarodowy transport ciężarowy, transport autobusowy

główny kapitał: Polska

7. DOMINO POLSKA Sp. z o.o.

działalność: usługi logistyczne – magazynowanie, obsługa transportu i dystrybucji towarów, handel hurtowy i detaliczny materiałami budowlanymi wykończenia wnętrz, dystrybucja okuć meblowych i stolarki otworowej, sprzedaż i serwis urządzeń do malowania

główny kapitał: Polska

8. ELEKROMET Spółdzielnia Inwalidów

działalność: produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej

główny kapitał: Polska

9. PCE Sp. z o.o.

działalność: producent osprzętu siłowego

główny kapitał: Austria

8.5. RYNEK PRACY I GOSPODARCZE DANE STATYSTYCZNE

W 2022 r. spadła liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Dzierżoniowie. W rejestrach urzędu pracy znalazło się mniej bezrobotnych niż przed rokiem i mniej niż przed pandemią koronawirusa. W porównaniu do 2021 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 23 osoby.

Na koniec grudnia 2022 r. stopa bezrobocia w powiecie dzierżoniowskim wynosiła 5,5%.

Tabela 8.1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Dzierżoniowie

Źródło: PUP w Dzierżoniowie

2020 r. 687

2021 r. 505

2022 r. 482

Pomimo trudnych warunków do prowadzenia biznesu możemy zauważyć w Dzierżoniowie wzrost liczby przedsiębiorstw. Na koniec 2022 r. w naszym mieście zarejestrowanych było 4.455 podmiotów gospodarczych. W porównaniu do 2021 r. liczba ta wzrosła o 133 podmioty.

Tabela 8.2. Podmioty nowo zarejestrowane w Dzierżoniowie

Źródło: GUS (dane za cały 2022 r.)

2020 r. 247

2021 r. 249

2022 r. 269

W 2022 r. zauważalny jest wzrost nowo rejestrowanych podmiotów w Dzierżoniowie, ale także i wzrost liczby firm, które zakończyły swoją działalność.

Tabela 8.3. Podmioty wyrejestrowane w Dzierżoniowie

Źródło: GUS (dane za cały 2022 r.)

2020 r. 152

2021 r. 161

2022 r. 189

Ponad 99% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w naszym mieście to mikroprzedsiębiorcy i osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą (4.421 podmioty). Na koniec 2022 r. na terenie miasta funkcjonowały 32 średnie przedsiębiorstwa i 2 duże zakłady: Cooper Standard Polska Sp. z o.o. – firma strefowa zatrudniająca blisko 640 osób i GE Aviation Dzierżoniów Sp. z o.o. zatrudniająca ponad 310 pracowników. Kolejnym największym podmiotem w mieście pod względem liczby pracowników jest firma Zebra Sp. z o.o. zatrudniająca 275 osób.

Wykres 8.1. NAJLICZNIEJSZE BRANŻE - STRUKTURA PRZEDSIĘBIORCÓW WG. PKD 2007 W 2022 R.

1. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli - 979
2. Obsługa rynku nieruchomości - 741
3. Budownictwo - 522
4. Przetwórstwo przemysłowe - 422
5. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - 367
6. Pozostała działalność usługowa - 317
7. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna - 257
8. Transport i gospodarka magazynowa - 186
9. Edukacja - 126

8.6. WSPIERANIE LOKALNEGO BIZNESU

8.6.1. POMOC DE MINIMIS

Przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w Dzierżoniowie w 2022 r. mogły ubiegać się o okresowe zwolnienia z podatku od nieruchomości w formie pomocy de minimis z następujących tytułów:

- prowadzenia działalności gastronomicznej w centrum miasta dotyczącej:
 - ogródków gastronomicznych, kawiarnianych i piwnych,
 - restauracji i innych stałych placówek gastronomicznych, tj.: restauracje typu fast food, kawiarnie, bary mleczne, bary szybkiej obsługi, lodziarnie, pizzerie, miejsca z żywnością na wynos, a także bary, tawerny, koktajlbary, piwiarnie, puby, pijalnie soków owocowych,
- budowy lub przebudowy ogólnodostępnych parkingów,
- trwałej likwidacji barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami,
- zmiany sposobu ogrzewania – trwałej wymiany istniejącego nieekologicznego źródła ciepła na źródło ekologiczne.

Z programu Pomocy De Minimis z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości skorzystało w 2022 r. osiem przedsiębiorstw. Przyznana pomoc obejmuje zwolnienia przyznane w 2022 r. oraz zwolnienia udzielone w latach poprzednich (zwolnienie może być udzielone na okres jednego, dwóch lub trzech lat). Okres zwolnienia z podatku od nieruchomości uzależniony jest od kryteriów spełnionych przez przedsiębiorstwo. Łączna wartość udzielonej pomocy de minimis, obejmującej wszystkie tytuły, kształtowała się na poziomie 23.139 zł.

W efekcie stosowania Pomocy De Minimis w 2022 r. utworzono i utrzymano 31 miejsc pracy.

Prawo do pomocy de minimis w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości nabyły w 2022 r. cztery przedsiębiorstwa:

- Moto-Salon Urszula Wrocławska oraz TEZAP sp. j. I.T. Jurgiewicz – z tytułu trwałej wymiany istniejącego nieekologicznego źródła ciepła na źródło ekologiczne,
- Anna Cykowska „Ryza” Centrum Szkolno-Biurowe – z tytułu trwałej likwidacji barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami,
- EL-KAWA Elżbieta Dzwolak - w związku z prowadzeniem działalności gastronomicznej w centrum miasta.

8.6.2. REGIONALNA POMOC INWESTYCYJNA

O zwolnienie z podatku od nieruchomości w ramach Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej mogli ubiegać się przedsiębiorcy, którzy zamierzali zrealizować na terenie miasta nową inwestycję rozumianą jako:

- budowę nowego zakładu,
- rozbudowę istniejącego przedsiębiorstwa,
- zasadniczą zmianę dotyczącą całościowego procesu produkcyjnego istniejącego przedsiębiorstwa,
- dywersyfikację produkcji przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych produktów,
- nabycie aktywów należących do przedsiębiorstwa, które jest w likwidacji albo zostałyby zlikwidowane, gdyby nie zostało nabyte.

W 2022 r. z Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej w formie zwolnienia od podatku od nieruchomości korzystało 21 przedsiębiorstw. Łączna wartość udzielonej pomocy to 1.827.659 zł. Na dzień 31.12.2022 r. przedsiębiorstwa, które otrzymały pomoc publiczną, utworzyły oraz utrzymały 518 miejsc pracy.

Wśród 21 przedsiębiorstw, którym udzielono pomocy publicznej, znajduje się 7 przedsiębiorstw z terenu dzierzoniowskiej podstrefy. Wartość pomocy przyznanej firmom „strefowym” wynosi 1.527.342 zł (1.348.589 zł - przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie, 178.753 zł - przedsiębiorstwa nieposiadające zezwolenia), co przekłada się na łączne zatrudnienie 393 osób.

W 2022 r. w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej wśród firm strefowych oraz „pozastrefowych” inwestycję realizowało:

- Kino Piast sp. z o.o. - dostosowanie posiadanej nieruchomości do prowadzenia w niej działalności gospodarczej, tj. działalności biurowo-rachunkowej, nakłady inwestycyjne obejmują prace budowlane oraz zakup sprzętu biurowego. W wyniku realizacji inwestycji powstanie kompleksowe centrum biurowo-rachunkowe. Planowana wartość inwestycji to 849 tys. zł brutto.
- IT-BOX Waldemar Syskowski – rozbudowa przedsiębiorstwa zajmującego się internetową sprzedażą sprzętu komputerowego oraz urządzeń peryferyjnych. Uruchomiony zostanie sklep stacjonarny, wprowadzone zostaną nowe usługi obejmujące serwis komputerowy oraz usługi informatyczne. Planowana wartość inwestycji to 812 tys. zł brutto.
- Dobre smaki Joanna Szadkowska – rozbudowa przedsiębiorstwa prowadzącego działalność gastronomiczną poprzez zakup lokalu oraz wyposażenia. Planowane nakłady inwestycyjne to 174 tys. zł brutto.
- Spółka cywilna Kompleksowe Usługi Pogrzebowe sprzedaż akcesoriów pogrzebowych przewóz zwłok Maria Kramarz - Terlecka, Tadeusz Terlecki - uruchomienie kompleksowego centrum pogrzebowego. Nakłady inwestycyjne obejmują wybudowanie zakładu, w którym będą świadczone usługi pogrzebowe oraz zakup wyposażenia. Wartość inwestycji to 2,5 mln zł brutto.
- MANOKINO Sp. z o.o. – uruchomienie nowego przedsiębiorstwa świadczącego usługi logistyczne oraz magazynowania, konfekcjonowania oraz dostawy towarów. Nakłady inwestycyjne obejmują zakup maszyn oraz systemów do obsługi procesów logistycznych i magazynowych. Planowane nakłady inwestycyjne to 5,5 mln zł brutto.

- LS EV Poland sp. z o.o. – rozbudowa istniejącego zakładu w celu zwiększenia produkcji komponentów do akumulatorów pojazdów elektrycznych. Wartość nakładów inwestycyjnych to 208 mln zł brutto.

- Beewatec Sp. z o.o. – zakończona w 2022 r. inwestycja polegała na uruchomieniu fabryki konstrukcji z systemów rurowych. Nakłady inwestycyjne obejmowały wybudowanie zakładu oraz zakup linii produkcyjnych niezbędnych do uruchomienia produkcji i wyniosły 15 mln zł brutto.

Prawo do zwolnienia z podatku od nieruchomości stanowiącego regionalną pomoc inwestycyjną w związku z zaplanowanym na drugi kwartał 2023 r. rozpoczęciem realizacji inwestycji uzyskała również w 2022 r. firma Sudeckie Centrum Obróbki Metalu Sp. z o.o. Inwestycja będzie polegała na rozbudowie istniejącego przedsiębiorstwa zajmującego się obróbką metalu. Nakłady inwestycyjne o wartości 3,8 mln zł brutto obejmą budowę hali produkcyjno-magazynowej oraz rozbudowę parku maszynowego. Zwolnienie zostanie uruchomione po rozpoczęciu realizacji zadania.

Tabela 8.4. Wysokość zwolnień z podatku od nieruchomości - pomoc de minimis i regionalna pomoc inwestycyjna

2020 r. 1,33 mln zł

2021 r. 1,57 mln zł

2022 r. 1,85 mln zł

Wpływy do budżetu miasta z podatku od nieruchomości za 2022 r. z firm działających na terenie WSSE „INVEST– PARK” Podstrefa Dzierżoniów wyniosły 5.652.185,68 zł.

8.7. DZIAŁANIA NA RZECZ WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Punkt Obsługi Inwestora

Mając na uwadze jakość obsługi przedsiębiorców oraz stawiając sobie za cel stworzenie proinwestycyjnego klimatu, od 2021 r. w Urzędzie Miasta działa Punkt Obsługi Inwestora. Przedsiębiorcy oraz potencjalni inwestorzy (zarówno krajowi, jak i zagraniczni) otrzymują tutaj wsparcie oraz są kompleksowo i profesjonalnie obsługiwani.

Zgłaszając się do punktu przedsiębiorca m.in. uzyskuje:

- ofertę terenów inwestycyjnych, powierzchni biurowych, hal, magazynów oraz zachęt inwestycyjnych w Dzierżoniowie,

- wsparcie przy wejściu na polski rynek, np. organizację wizyt inwestora,

- wsparcie przy prowadzeniu biznesu, np. poprzez organizowanie i/lub informowanie o wydarzeniach

(targi, misje, spotkania informacyjne, konferencje i inne),

- możliwość udziału w spotkaniach biznesowych z udziałem ekspertów zewnętrznych, np. z Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej itp.,

- informacje nt. instytucji wspierających biznes,

- asystę w niezbędnych procedurach administracyjnych i prawnych w trakcie realizacji projektu,

- opiekę poinwestycyjną dla firm (wsparcie firm już działających na terenie gminy),
- informacje o zachętach inwestycyjnych udzielanych przez gminę oraz Wałbrzyską Specjalną Strefę Ekonomiczną w ramach Polskiej Strefy Inwestycji (PSI).

W ramach obsługi inwestora w 2022 r. udzielono 13 odpowiedzi na zapytania inwestorów krajowych i zagranicznych dotyczących wolnych terenów inwestycyjnych oraz hal i powierzchni biurowych do wynajęcia.

Dzierżoniowska Strefa Inwestycji (DSI)

W 2022 r. Dzierżonów poszerzył swoją ofertę inwestycyjną o prywatne nieruchomości zabudowane i niezabudowane. Dzierżoniowska Strefa Inwestycji (DSI) jest kolejnym działaniem realizowanym w ramach kampanii „Kupuj Lokalnie!”

Właściciele terenów inwestycyjnych, hal magazynowo-produkcyjnych, lokali użytkowych lub powierzchni biurowych w Dzierżonowie, którzy zamierzają je sprzedać lub wynająć, mogą bezpłatnie zgłosić swoją nieruchomość do bazy ofert inwestycyjnych gminy. Znajduje się ona na stronie Invest in Dzierżonów w zakładce „oferta inwestycyjna”.

W 2022 r. wpłynęły dwa wnioski o włączenie nieruchomości do oferty inwestycyjnej miasta.

Noworoczne Spotkanie Biznesu

W 2022 r. Noworoczne Spotkanie Biznesu odbyło się w formie online. Głównym punktem wydarzenia było rozstrzygnięcie konkursu na Najładniejszą Witrynę Świąteczną. Konkurs zorganizowało miasto z inicjatywy Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców. Jego celem była promocja pomysłowości oraz nowatorskich rozwiązań dekoracyjnych, mających pozytywny wpływ na wizerunek miasta. Do konkursu wpłynęło 12 zgłoszeń.

Komisja konkursowa przyznała cztery nagrody finansowe:

- miejsce I - nagroda główna w wysokości 1.000 zł - Dolnośląska Agencja Handlowa Jacek Szkarłat (sklep Raven),
- miejsce II - nagroda w wysokości 800 zł - Sklep Wyszukane Smaki P.H. Aneta Ziemkiewicz,
- miejsce III - nagroda w wysokości 600 zł - sklep iOBUWIE Sylwia Wierzbicka,
- wyróżnienie w wysokości 400 zł - Pasmantaria Beata Mikołajczyk.

W ramach Noworocznego Spotkania Biznesu uczestnicy mogli skorzystać z dwóch paneli szkoleniowych dotyczących:

- pożyczki płynnościowej POIR Banku Gospodarstwa Krajowego - wsparcia oferowanego przez Polską Fundację Przedsiębiorczości,
- zmian w rozliczaniu składek oraz sporządzaniu dokumentów ubezpieczeniowych w świetle Polskiego Ładu.

Współpraca z firmami w zakresie pomocy Ukrainie

W związku z wybuchem wojny na Ukrainie odbywały się cykliczne spotkania online zorganizowane przez burmistrza Dzierżonowa przy współudziale burmistrzów Bielawy i Pieszyc. W spotkaniach,

oprócz władarzy miast, brali udział przedstawiciele firm z terenu Dzierżoniowa, Bielawy i Pieszyc. Tematem spotkań była koordynacja działań pomocowych dla Ukrainy, w tym:

- znalezienie wolnych miejsc noclegowych dla osób z Ukrainy,
- wsparcia finansowego i rzeczowego dla uchodźców z Ukrainy,
- przekazywanie aktualnych informacji, dotyczących obywateli Ukrainy (zatrudniania, możliwości wsparcia, potrzebnej pomocy).

Efektom spotkań było utworzenie zakładki „Informacje dla obywateli Ukrainy” na stronie internetowej www.investin.dzierzoniow.pl, gdzie zamieszczane były najważniejsze informacje dla osób z Ukrainy w języku polskim i ukraińskim.

Działalność Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców

Od listopada 2019 r. przy burmistrzu Dzierżoniowa działa Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców. Rada jest głosem lokalnych przedsiębiorców i ma na celu wspieranie polityki rozwoju gospodarczego prowadzonej przez miasto. Na koniec 2022 r. skład rady prezentował się następująco:

- Diana Kaczyńska - właścicielka firmy DiART (przewodnicząca),
- Katarzyna Iwko - dyrektor zakładu GE Aviation Dzierżoniów (wiceprzewodnicząca),
- Renata Szydłowska-Szubert - dyrektor Działu Personalnego Cooper Standard Polska Sp. z o.o. (wiceprzewodnicząca),
- Katarzyna Barska - właścicielka firmy MOVE AND MÓW Mobilne Centrum Językowe,
- Dariusz Cykowski - właściciel firmy Usługi Turystyczne Mateo,
- Adrianna Droszczak - właścicielka firmy „Build” Adrianna Droszczak,
- Elżbieta Dzwolak - właścicielka firmy Palarnia Kawy ElKawa,
- Justyna Gądek - właścicielka firmy Justyna Gądek,
- Martyna Kałuża - właścicielka firmy Dietetyk Kliniczny Martyna Kałuża,
- Maciej Kiesewetter - radny Rady Miejskiej Dzierżoniowa,
- Grażyna Kotasek - współwłaścicielka firmy Foto-Techni-Color S.C.,
- Tomasz Krupski - współwłaściciel firmy Aklima DKT Tomasz Krupski Sp. J.,
- Beata Mikołajczyk - właścicielka firmy Pasmateria Beata Mikołajczyk,
- Tomasz Mitraszewski - prezes zarządu firmy Concept Sp. z o.o.,
- Michał Mroszczak - właściciel Grupy MR Michał Mroszczak,
- Małgorzata Prewandowska - właścicielka firmy „Jaś i Małgosia” Małgorzata Prewandowska,
- Tadeusz Skrzypek - właściciel Kancelarii Pro-3R Tadeusz Skrzypek,
- Rafał Walter - współwłaściciel firmy Systemy Grzewcze AR,
- Monika Zawilak - dyrektor PUP Dzierżoniów,

- Zbigniew Zeń - radny Rady Miejskiej Dzierżoniowa/właściciel firmy „Euro-Ekspres”, Transport-Spedycja-Logistyka Zbigniew Zeń,

- Aneta Ziemkiewicz - właścicielka Przedsiębiorstwa Handlowego Aneta Ziemkiewicz,
- Katarzyna Żyła - przedstawicielka Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Dzierżoniowie,
- Katarzyna Kinzhybalo - właścicielka firmy SUNDUK,
- Krzysztof Urbański Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Dzierżoniowie.

W 2022 r. Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców (DRP) obchodziła swoje 3. urodziny. Pomimo częściowych ograniczeń związanych z Covid-19 w 2022 r. udało się zorganizować sześć spotkań u dzierżoniowskich przedsiębiorców. Gospodarzami były firmy:

- UZWAR Restauracja Ukraińsko–Gruzińska (2 spotkania),
- Palarnia Kawy ElKawa,
- Zakład Aktywności Zawodowej PSONI,
- GE Aviation Dzierżoniów,
- Ramen Shop Dzik’ i Królik.

DRP w czasie 3 lat swojej działalności zrealizowała wiele inicjatyw i pomysłów, m.in.:

- kampanię „Kupuj lokalnie w Dzierżoniowie” – mającą na celu wspieranie lokalnych przedsiębiorców i propagowanie patriotyzmu zakupowego,
- utworzenie zespołów tematycznych Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców (zespół do spraw współpracy z dużymi firmami, zespół do współpracy z IOB i samorządem, zespół do spraw działalności młodych firm, zespół do spraw działalności mikrofirm z otoczenia rynku, zespół do spraw mikrofirm i firm rodzinnych),
- zmianę godzin płatnego parkowania w centrum miasta - za postój pojazdów samochodowych w wyznaczonych miejscach Strefy Płatnego Parkowania pobiera się opłaty tylko w dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 16.00,
- utworzenie Lilakowej Alei Przedsiębiorców w Parku im. Sybiraków, ufundowanej i zasadzonej przez dzierżoniowskich przedsiębiorców (100 sadzonek lilaków w różnych odcieniach i kolorach),
- edukacja ekonomiczna mieszkańców w mediach społecznościowych,
- przedsiębiorcy solidarni z Ukrainą,
- opiniowanie programów pomocy dla przedsiębiorców,
- współpraca z Towarzystwem Miłośników Dzierżoniowa.

Kampania „Kupuj lokalnie w Dzierżoniowie”

Powstała z inicjatywy Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców w celu wspierania lokalnego biznesu. Akcja ma na celu zachęcanie mieszkańców Dzierżoniowa do kupowania produktów wytworzonych u lokalnych producentów, do kupowania w lokalnych sklepach i do korzystania z usług lokalnych

przedsiębiorców. Kampania stanowi bezpłatną promocję dzierzoniowskich firm w mediach lokalnych i społecznościowych, a także propaguje patriotyzm konsumencki wśród mieszkańców. Od początku trwania kampanii do końca 2022 r. z tej formy promocji skorzystały 73 firmy.

Zmiana godzin płatnego parkowania

Jednym z ważniejszych działań zainicjowanych przez Dzierżoniowską Radę Przedsiębiorców był pomysł dotyczący skrócenia czasu opłaty za parkowanie w centrum Dzierżoniowa. Skrócenie czasu pobierania opłat ma zachęcać mieszkańców do robienia zakupów u lokalnych przedsiębiorców. Dzięki tej zmianie od 1.01.2022 r. obowiązują nowe zasady dotyczące parkowania w centrum.

Za postój pojazdów samochodowych w wyznaczonych miejscach Strefy Płatnego Parkowania pobiera się opłaty tylko w dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 16.00.

Strefa Płatnego Parkowania obejmuje ściśle centrum Dzierżoniowa i zamyka się w obszarze murów obronnych. Wyjątek stanowią ulice: Pocztowa, Miernicza i Piłsudskiego, które również objęto koniecznością wnoszenia opłat. Za parkowanie można zapłacić kupując bilet w jednym z kilkunastu parkometrów, wykupując czasowy abonament lub korzystając z usługi MOBILET umożliwiającej płacenie za pośrednictwem telefonu komórkowego.

Dzień przedsiębiorcy i otwarcie Lilakowej Alei Przedsiębiorców

21.06.2022 r. w ramach obchodów Dnia Przedsiębiorcy została oficjalnie otwarta Lilakowa Aleja Przedsiębiorców w Parku Sybiraków. Aleja została zasadzona w kwietniu przez dzierzoniowskich przedsiębiorców, którzy ufundowali 100 sadzonek lilaków w różnych odcieniach i kolorach.

Edukacja ekonomiczna mieszkańców w mediach społecznościowych

Od 2021 r. na Facebooku Invest in Dzierżonów publikowane są infografiki, które mają w przystępny sposób przekazywać mieszkańcom wiedzę ekonomiczną.

W 2022 r. zamieszczono siedem infografik:

- Z czego składa się Twoja pensja?
- Najliczniejsze branże w Dzierżoniowie.
- Co to jest inflacja?
- Co to jest stopa procentowa?
- Dzień Przedsiębiorcy - dane dotyczące dzierzoniowskiej gospodarki.
- Działalność nierejestrowana.
- Jak oszczędzać?

Lekcje przedsiębiorczości

W 2022 r. odbyły się w dzierzoniowskim urzędzie lekcje przedsiębiorczości dla uczniów szkół średnich. W ramach wizyty uczniowie zdobyli praktyczną wiedzę w zakresie zakładania działalności gospodarczej i dokonywania wpisu do CEIDG. W spotkaniach uczestniczyło 50 uczniów Zespołu Szkół nr 3 w Dzierżoniowie. Ta forma współpracy ze szkołami będzie kontynuowana w kolejnych latach.

Dzierżonów najlepszym samorządem przyjaznym biznesowi

Dzierżonów zdobył 1. miejsce w 8. edycji plebiscytu gospodarczego Gwiazdy Biznesu organizowanego przez Fundusz Regionu Wałbrzyskiego. Gwiazda Biznesu to nagroda gospodarcza będąca wyróżnieniem dla przedsiębiorstw, samorządów, jednostek samorządu terytorialnego, Instytucji Otoczenia Biznesu i innych instytucji okołobiznesowych, które wnoszą znaczący wkład w rozwój gospodarki województwa dolnośląskiego oraz wspierają przedsiębiorczość. Nagroda została wręczona 7.10.2022 r. podczas uroczystej Gali w Centrum Nauki i Sztuki w Starej Kopalni w Wałbrzychu. Dzierżonów rywalizował z gminami, takimi jak Długołęka, Dobromierz, Żórawina, Legnica, Zgorzelec, Strzegom, Ząbkowice Śląskie i Czarny Bór.

Szkolenia Firmy Jutra

W 2022 r. odbyły się trzy szkolenia dedykowane dzierżoniowskim przedsiębiorcom i osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą. Szkolenia realizowane były w ramach programu Firmy Jutra stworzonego przez Google, Polski Fundusz Rozwoju i Operatora Chmury Krajowej.

Tematy zorganizowanych szkoleń:

- „Sprzedawaj treścią - o strategii w content marketingu”,
- „Jak zwiększyć skuteczność reklam internetowych”,
- „Wideomarketing – buduj społeczność, przyciągaj klientów”.

8.8. KOMUNIKACJA Z PRZEDSIĘBIORCAMI

Fanpage @Invest in Dzierżonów

Invest in Dzierżonów zaistniał na Facebooku w 2020 r. Jest to ogólnodostępny i bezpłatny serwis informacyjny dedykowany dzierżoniowskim przedsiębiorcom. Jego głównym celem jest informowanie o tematach ważnych dla przedsiębiorców: o możliwościach rozwoju biznesu, szkoleniach czy lokalnych inicjatywach wspierających biznes. W 2022 r. zamieszczono 185 postów, które dotarły do 35.260 odbiorców.

Newsletter gospodarczy

Najważniejsze informacje dotyczące lokalnej gospodarki i możliwości wsparcia biznesu były wysyłane w formie newsletteru gospodarczego na skrzynki e-mailowe dzierżoniowskich przedsiębiorców. W 2022 r. wysłano siedem newsletterów do ponad 8.500 odbiorców.

Strona internetowa Invest in Dzierżonów

Na oficjalnej stronie miasta www.dzierzonow.pl można znaleźć podstronę investin.dzierzonow.pl. Zawiera ona najważniejsze informacje o gminie oraz ofercie inwestycyjnej miasta. Na bieżąco zamieszczane są tam w języku polskim i angielskim aktualności biznesowe, inicjatywy lokalne, informacje dla obywateli Ukrainy w języku polskim i ukraińskim oraz informacje na temat wsparcia oferowanego przedsiębiorcom przez instytucje otoczenia biznesu. Strona internetowa jest zgodna z ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

20.12.2022 r. strona investin.dzierzoniow.pl została zaudytowana przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. pod względem zgodności z wzorcem witryny przyjaznej dla inwestora, opracowanym na potrzeby gmin przez PAiH S.A.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że struktura i zawartość portalu pod kątem jego przydatności dla inwestora są zgodne ze wzorcem w 94,5% i są podstawą do uzyskania Certyfikatu zgodności PAiH S.A. W 2022 r. na stronie www.dzierzoniow.pl zamieszczono łącznie 128 artykułów.

8.9. DZIERŻONIÓW W DRODZE DO CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Cele Zrównoważonego Rozwoju zostały zdefiniowane przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ) w dokumencie „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. W dokumencie tym wskazano 17 celów i związanych z nimi działań, które mają być osiągnięte przez państwa członkowskie ONZ. Zdefiniowane cele dotyczą wyzwań związanych z biedą, nierównością, klimatem, degradacją środowiska, dobrobytem oraz pokojem i sprawiedliwością. Wyzwania te obejmują pięć kluczowych obszarów zmian transformacyjnych: ludzie, planeta, dobrobyt, pokój, partnerstwo.

Aby włączyć się w przyjęty przez ONZ plan rozwoju świata, Dzierżoniów przystąpił do projektu partnerskiego „Global Goals for Cities” (Globalne cele dla miast). Projekt realizowany był w latach 2021-2022, w ramach Programu URBACT III - sieć pilotażowa wspierająca miasta zainteresowane umiejscowieniem Celów Zrównoważonego Rozwoju na poziomie lokalnym. Sieć pilotażową projektu tworzyło 19 europejskich miast. Liderem sieci było miasto Tallinn (Estonia).

W ramach projektu została w Dzierżoniowie utworzona Lokalna Grupa URBACT (LGU). Grupę tworzyli przedstawiciele różnych sektorów i obszarów życia miasta, reprezentujący placówki oświatowe, instytucje kultury i sportu, instytucje pomocy społecznej i rynku pracy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, młodzież z dzierżoniowskich szkół, pracownicy Urzędu Miasta.

Grupa przeanalizowała istniejące programy i działania podejmowane w mieście w odniesieniu do Celów Zrównoważonego Rozwoju. Do dalszej analizy LGU został wybrany obszar „Ludzie”. Obszar ten dotyczy pięciu Celów Zrównoważonego Rozwoju: 1 - Koniec z ubóstwem, 2 - Zero głodu, 3 - Dobre zdrowie i jakość życia, 4 - Dobra jakość edukacji, 5 - Równość płci. W oparciu o przeprowadzoną analizę zostały określone obszary problemowe wymagające interwencji. Założono, iż przy planowaniu działań w perspektywie do 2030 r., należy zwrócić uwagę na działania ukierunkowane na ochronę i polepszenie warunków życia najsłabszych grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem oraz na tworzenie warunków umożliwiających im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. Uwagę należałoby też skupić na młodym pokoleniu naszego miasta oraz realizacji działań, które sprawią, by młodzi ludzie widzieli w Dzierżoniowie dobre miejsce do swojego życia prywatnego i zawodowego.

Wypracowane przez dzierżoniowską Lokalną Grupę URBACT zagadnienia, dotyczące obszaru „Ludzie”, będą wykorzystywane przez miasto na etapie planowania krótko- i długofalowych działań, które mają wpływ na Cele Zrównoważonego Rozwoju. Dzięki udziałowi w projekcie Dzierżoniów miał także okazję poznać, jakie jest podejście do Celów Zrównoważonego Rozwoju w innych europejskich miastach, jak są one tam wdrażane i jakie dobre praktyki można przenieść do naszego samorządu.

9. OCHRONA ŚRODOWISKA I USŁUGI KOMUNALNE

Do priorytetowych obszarów działań realizowanych na terenie Dzierżoniowa z zakresu ochrony środowiska należą przedsięwzięcia w obszarach gospodarki wodno-ściekowej, zanieczyszczenia powietrza, gospodarki odpadami komunalnymi oraz dotyczące zieleni miejskiej i miejsc aktywnego wypoczynku. Inwestycje, jak i działania pozainwestycyjne realizowane w tych obszarach, mają na celu eliminowanie lub ograniczanie negatywnego wpływu funkcjonowania miasta na środowisko naturalne przy jednoczesnym zagwarantowaniu mieszkańcom skutecznych i sprawnych usług komunalnych.

9.1. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Od 2002 r. Dzierżoniów jest członkiem Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego ZGPD-7, który, zgodnie z przyjętym przez Radę Miejską Dzierżoniowa statutem, przejął uprawnienia i obowiązki miasta w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Do ZGPD-7 należą również gmina Dzierżoniów, Niemcza, Bielawa, Pieszycy i Piława Górna. Zgodnie z przyjętym statutem ZGPD-7 odpowiedzialny jest m.in. za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie gmin członkowskich, podejmowanie uchwał związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, określanie stawek opłat dla mieszkańców oraz sprawozdawczość. System odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oparty jest na przepisach określonych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz uchwałach ZGPD-7. Właściciele lub zarządcy nieruchomości obowiązani są do składania deklaracji z liczbą mieszkańców - na tej podstawie określana jest wysokość opłat. Na koniec grudnia 2022 r. w systemie odbioru odpadów znajdowało się 70.032 osób:

- miasto Dzierżoniów: 24.878 osób,
- gmina Bielawa: 23.023 osób,
- gmina Dzierżoniów: 7.026 osób,
- miasto i gmina Pieszycy: 6.836 osób,
- miasto Piława Górna: 4.435 osób,
- miasto i gmina Niemcza: 3.834 osób.

W ramach prowadzonego przez ZGPD-7 systemu gospodarki odpadami komunalnymi odebrane od mieszkańców odpady kierowane są do Ekologicznego Centrum Odzysku w Bielawie, które posiada instalację do przetwarzania odpadów komunalnych i jest uprawnione do odbioru i przetwarzania odpadów komunalnych. Podobnie jak w latach poprzednich, w ramach systemu odbioru odpadów komunalnych selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest dwiema metodami, tj. metodą workową i metodą pojemnikową.

Metoda workowa prowadzona jest w zwartej zabudowie jednorodzinnej i oparta jest na gromadzeniu w plastikowych workach szkła białego, szkła kolorowego, makulatury, metali, tworzyw sztucznych i opakowań wielomateriałowych oraz bioodpadów w gniazdach segregacyjnych (w systemie dopuszczone jest także przydomowe kompostowanie). Posegregowane odpady odbierane są przez cały rok w pierwszy poniedziałek, wtorek i środę miesiąca (dzień zależy od lokalizacji nieruchomości), a dodatkowo w okresie od kwietnia do października opakowania z metali, tworzyw sztucznych

i wielomateriałowe (zbierane w żółtych workach) odbierane są w trzeci poniedziałek, wtorek i środe miesiąca. Harmonogramy odbioru odpadów zmieszanych i segregowanych znajdują się na stronie www.zgpd7.pl.

Na pozostałych terenach miasta obowiązuje metoda pojemnikowa. Oparta jest ona na gniazdach segregacyjnych, które wyposażone są w pojemniki do gromadzenia: szkła białego, szkła kolorowego, metali, tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, papieru oraz bioodpadów. Uzupełnieniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) przy ul. Bielawskiej 15b w Dzierżonowie oraz objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych. PSZOK czynny jest 6 dni w tygodniu, od poniedziałku do soboty. Do punktu można dostarczyć bez dodatkowych opłat odpady komunalne z gospodarstw domowych, takie jak: meble oraz inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano-remontowe (gruz bez zanieczyszczeń, płyty kartonowo-gipsowe, zużyty sprzęt elektryczny, odpady zielone (trawa, liście), przeterminowane leki, chemikalia i odpady niebezpieczne z gospodarstwa domowego (resztki farb, lakierów, klejów, rozpuszczalników, świetlówki i inne odpady zawierające rtęć, itp.), zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony z pojazdów użytkowanych w gospodarstwie domowym oraz posegregowane odpady z papieru, szkła, metali, tworzyw sztucznych i wielomateriałowe.

W celu ułatwienia mieszkańcom pozbycia się odpadów wielkogabarytowych od 2015 r. prowadzona jest objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Mieszkańcy mają możliwość 6 razy w roku przekazywać w ten sposób odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz opony z pojazdów osobowych - jednorazowo do 5 szt. (harmonogram odbioru znajduje się na stronie www.zgpd7.pl). W 2022 r. masa odebranych odpadów wielkogabarytowych wyniosła 142,0 tony. Od lipca 2022 r. na terenie Dzierżonowa zostały ustawione pojemniki do zbiórki małogabarytowego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (maksymalne wymiary 50 x 50 x 30 cm) oraz baterii w lokalizacjach:

- ul. Kolejowa 4 - parking przy Sowiogórskim Centrum Komunikacyjnym,
- os. Różane 22 A - parking,
- ul. Piłsudskiego 18 - parking przy Biedronce.

Pojemniki stanowią uzupełnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w zakresie elektroodpadów. Można je także oddać do PSZOK-u lub do sklepu przy zakupie takiego samego urządzenia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, podmioty odbierające odpady komunalne obowiązane są do sporządzania sprawozdań z ilości odebranych w danym roku odpadów komunalnych w rozbiciu na poszczególne frakcje. Od 2018 r. część selektywnie zbieranych odpadów została zakwalifikowana do zmieszanych odpadów opakowaniowych, gdyż od tego roku w pojemnikach do selektywnego zbierania plastiku mieszkańcy mogą wrzucać także metal oraz opakowania wielomateriałowe. Od 2018 r. do poziomów odzysku wlicza się także odpady opakowaniowe z metalu oraz papier i tekturę odbierane przez skupy surowców wtórnych. Za 2022 r. gminy/zwiazki międzygminne były zobowiązane osiągnąć poziom 25% przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, rozumiany jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych.

Przy obliczaniu poziomu nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne. Do wyliczenia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych przyjęto także masę odpadów opakowaniowych (papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe i szkło) wysegregowanych w instalacji komunalnej ze zmieszanych odpadów komunalnych i przekazanych do recyklingu.

Tabela 9.1. Dane dotyczące systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Dzierżoniowa za 2022 r.

- masa zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu Dzierżoniowa 6.851,5 Mg/rok
- masa wysegregowanych odpadów komunalnych: papier i tektura 468,4 Mg/rok
- masa wysegregowanych odpadów komunalnych: opakowania z metali, tworzyw sztucznych i wielomateriałowe 487 Mg/rok
- masa wysegregowanych odpadów komunalnych: opakowania ze szkła 457,7 Mg/rok
- masa odebranych odpadów wielkogabarytowych 579,9 Mg/rok
- masa odebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego 2,68 Mg/rok
- masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych ton/rok 681,7 Mg/rok
- poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych 25,17%
- poziom recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne 100%
- poziom redukcji składowania odpadów biodegradowalnych 0%
- liczba mieszkańców Dzierżoniowa objętych miejskim systemem gospodarki odpadami 24.878
- liczba gniazd do selektywnej zbiórki 97 szt.

Tabela 9.2. Zestawienie odebranych odpadów komunalnych w latach 2018-2022 w mg (tony)
niesegregowane odpady komunalne 2022 r. 6.851,5, 2021 r. 9.427,3, 2020 r., 9.190,8, 2019 r., 10.878,9, 2018 r. 11.344,7

papier i tektura 2022 r. 468,4, 2021 r. 984, 2020 r. 872,1, 2019 r. 1 442,4, 2018 r. 1 060,9

opakowania z tworzyw sztucznych 2022 r. 68,4, 2021 r. 93,3, 2020 r. 51,9, 2019 r. 39,5, 2018 r. 46,6

zmieszane odpady opakowaniowe 2022 r. 418,6, 2021 r. 447,3 2020 r. 369,8, 2019 r. 478,9, 2018 r. 277,8

opakowania z metali 2022 r. 0, 2021 r. 80,8, 2020 r. 84,3, 2019 r. 57,6, 2018 r. 57,2

opakowania ze szkła 2022 r. 457,7, 2021 r. 486,3 2020 r. 420,2, 2019 r. 352,7, 2018 r. 256,9

razem (tony) 2022 r. 1.413,1, 2021 r. 2091,7, 2020 r. 1.798,3, 2019 r. 2.371,1, 2018 r. 1.699,4

poziom recyklingu odpadów: papieru, plastiku, szkła i metalu [%]* - 2022 r. wymagany 25, osiągnięty 25,17, 2021 r. wymagany 20, osiągnięty 20,6, 2020 r. wymagany 50, osiągnięty 48,6, 2019 r. wymagany 40, osiągnięty 63,8, 2018 r. wymagany 30, osiągnięty 52,9

* od 2021 r. nastąpiła zmiana sposobu wyliczania poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych

** dane o ilości odebranych odpadów dotyczą systemu gminnego obejmującego nieruchomości zamieszkałe

W grudniu 2022 r. zmieniły się regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego „ZGPD-7” oraz sposób świadczenia usług w zakresie odbioru odpadów komunalnych. Zmiany polegają na wprowadzeniu selektywnej zbiórki łącznej szkła bezbarwnego i kolorowego, zbiórki bioodpadów w brązowych pojemnikach (odpady pochodzenia roślinnego z gospodarstwa domowego) oraz zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży w PSZOK-u.

W celu wykonania obowiązku odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych ZGPD7 dokonuje wyboru przedsiębiorcy w ramach ustawy Prawo zamówień publicznych. W latach 2019–2022 obowiązywała czteroletnia umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów z konsorcjum dwóch firm (Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z Dzierżoniowa, partner ECO Ekologiczne Centrum Odzysku Sp. z o.o. z Pieszyc).

W październiku 2022 r. wszczęto postępowania przetargowe w celu wyłonienia wykonawcy usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gmin członkowskich związku. Wpłynęło po jednej ofercie na gminę. Przedstawiły się ona następująco:

- Dzierżoniów – Konsorcjum Przedsiębiorstwo Komunalne z Dzierżoniowa i ECO Ekologiczne Centrum Odzysku z Pieszyc, kwota 12.279.418,30 zł.
- Bielawa – konsorcjum Zakład Gospodarki Komunalnej z Bielawy i ECO Ekologiczne Centrum Odzysku z Pieszyc, kwota 10.987.875 zł.
- Gmina Dzierżoniów - Konsorcjum Przedsiębiorstwo Komunalne z Dzierżoniowa i Zakład Gospodarki Komunalnej z Bielawy, kwota 3.715.013,76 zł.
- Pieszycy - ECO Ekologiczne Centrum Odzysku z Pieszyc, kwota 3.602.740 zł.
- Piława Górna - ECO Ekologiczne Centrum Odzysku z Pieszyc, kwota 2.687.568 zł.
- Niemcza - ECO Ekologiczne Centrum Odzysku z Pieszyc, kwota 2.405.669 zł.

Ceny ofert przewyższały kwotę, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia i przekładały się na wzrost opłat dla mieszkańców, do średniego poziomu dla gmin członkowskich ok. 43 zł/osobę na miesiąc. W związku z tym postępowania zostały unieważnione. Na czas rozstrzygnięcia kolejnego postępowania przetargowego wszczęto postępowania w celu zawarcia umów na świadczenie usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu gmin członkowskich związku w styczniu i lutym 2023 r. z dotychczasowymi wykonawcami usług. Koszt odbioru i zagospodarowania odpadów wynikający z wynegocjowanych stawek za odbiór i zagospodarowanie odpadów z gmin członkowskich w tym okresie skutkowało koniecznością zmiany stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zgromadzenie Związku podjęło 9.12.2022 r. uchwałę nr XVIII/17/22 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty, określającą stawkę opłaty

miesięcznej od 1.01.2023 r. w kwocie 36 zł oraz stawkę opłaty podwyższonej, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w kwocie 72 zł. Ponowny przetarg ogłoszono w styczniu 2023 r.

Wyzwaniem dla gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi na 2023 r. i lata następne jest uzyskiwanie wysokich poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz rosnące ceny usług w obszarze gospodarowania odpadami komunalnymi.

9.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Realizacja zadań w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków należy do głównych zadań gminy. Podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie mieszkańcom Dzierżoniowa wody, odprowadzanie ścieków i ich oczyszczanie jest spółka Wodociągi i Kanalizacja (WiK Sp. z o.o.). To spółka międzygminna, w której udziały - oprócz Dzierżoniowa - posiadają także gmina Dzierżoniów, Bielawa, Pieszycy, Niemca i Piława Górna. Sprawne funkcjonowanie systemu wodno-kanalizacyjnego i dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnych wymaga prowadzenia stałych prac modernizacyjnych i rozwojowych. Po zakończonym w 2016 r. I etapie międzygminnego projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego” (wartość całego projektu to ponad 104 mln zł, a poziom dofinansowywania z Funduszu Spójności - 46,5 mln zł) realizowany jest II etap. Jego wartość to ponad 53 mln zł (poziom dofinansowania 27,2 mln zł). Rok 2022 był kolejnym okresem realizacji zadań inwestycyjnych II etapu projektu, dzięki któremu w latach poprzednich zostały zrealizowane:

- budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej (ul. Sowiogórska, ul. Kamienna, ul. Nowowiejska -Krasickiego, tereny po byłych zakładach DEFKA w Dzierżoniowie),
- budowa wodociągu tranzytowego Lubachów-Pieszycy-Dzierżoniów-Bielawa, którego celem jest sprawne dostarczenie wody ze zbiornika Lubachów.

W ramach projektu spółka w 2022 r. kontynuowała prace w zakresie budowy centralnego systemu monitoringu i sterowania systemem wodociągowym, którego celem jest wdrożenie systemu zarządzania siecią wodociągową w układzie strefowym, umożliwiającego bilansowanie zużycia wody oraz aktywnej kontroli wycieków wody z sieci. Całkowity koszt wykonania zadania wynosi 4.360.934,47 zł. W 2022 r. zrealizowano jego zakres rzeczowy w 99%. W listopadzie 2022 r. została zakończona budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Armii Krajowej. Wartość tego zadania to 1.298.924,50 zł.

Spółka WiK Sp. z o.o. poza zadaniami w ramach projektu w 2022 r. realizowała także inne zadania inwestycyjne, takie jak:

- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w Dzierżoniowie,
- modernizacja stacji uzdatniania wody,
- modernizacja studni głębinowych,
- kontynuacja zadania związanego z budową instalacji fotowoltaicznych na obiektach WiK Sp. z o.o.

W 2022 r. łączna wartość inwestycji związanych z gospodarką wodno-ściekową Dzierżoniowa wyniosła 2.327.752,43 zł.

Głównymi elementami systemu gospodarki ściekowej na terenie Dzierżoniowa jest sieć kanalizacji sanitarnej rozdzielczej i oczyszczalnia ścieków zlokalizowana przy ul. Brzegowej. Sieć kanalizacji sanitarnej w Dzierżoniowie obejmuje swoim zasięgiem większość terenów zamieszkałych, z wyjątkiem ul. Wiejskiej (obszar ten ze względu na ukształtowanie terenu oraz bardzo rozproszoną zabudowę wyłączony jest z obszaru aglomeracji) oraz części ul. Podwalnej (tereny zabudowy usługowej i przemysłowej). Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej na koniec 2022 r. wyniosła 76,1 km. Korzysta z niej 99% mieszkańców miasta. Na terenie Dzierżoniowa występują nieliczne nieruchomości, które - mimo istnienia w pobliżu sieci kanalizacji sanitarnej - dalej posiadają zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W 2022 r. wystąpiło 239 awarii sieci kanalizacji sanitarnej (w 2021 r. było ich 275, w 2020 r. - 137, w 2019 r. - 163, w 2018 r. - 138).

Ścieki sanitarne z miasta odprowadzane są do oczyszczalni ścieków przy ul. Brzegowej 144, gdzie trafiają także ścieki z terenu Pieszyc. Średnia przepustowość oczyszczalni wynosi 7.500 m³/dobę, maksymalna przepustowość to 18.000 m³/dobę. W 2022 r. łączna ilość ścieków dopływających i oczyszczonych na oczyszczalni w Dzierżoniowie wyniosła 2.387,1 tys. m³ (w 2021 r. - 2608,4 tys m³).

Zastosowana technologia oczyszczania umożliwia dużą redukcję zanieczyszczeń ścieków: BZT5-redukcja na poziomie 98,1%, zawiesina ogólna – redukcja 97,8%, ChZT – redukcja 96,3%. Technologia usuwania biogenów umożliwia redukcję zanieczyszczeń azotu o 79,0%, a fosforu o 85,7%. Oczyszczalnia ścieków spełnia wymogi prawne.

Spółka Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. dostarczyła mieszkańcom w 2022 r. 1.291.154,55 m³ wody, w tym 973.933,68 m³ wody dla gospodarstw domowych, 115.746,46 m³ wody dla przemysłu, 201.377,01 m³ dla pozostałych odbiorców oraz 97,40 m³ wody na cele przeciwpożarowe.

Tabela 9.3. Ilość wody dostarczonej przez WiK sp. z o.o. na terenie Dzierżoniowa w latach 2018-2022

zużycie wody ogółem w tym (m³):

2018 r. 1.315.367,70

2019 r. 1.310.690,92

2020 r. 1.295.893,47

2021 r. 1.301. 246,51

2022 r. 1.291.154,55

gospodarstwa domowe (m³)

2018 r. 997.068,05

2019 r. 981.882,85

2020 r. 1.026.821,66

2021 r. 1.000. 241,27

2022 r. 973.933,68

przemysł (m3)

2018 r. 136.463,68

2019 r. 138.500,62

2020 r. 108.848,15

2021 r. 118.466,26

2022 r. 115.746,46

pozostali (m3)

2018 r. 181.731,34

2019 r. 190.177,85

2020 r. 108.848,15

2021 r. 182.511,47

2022 r. 201.377,01

ppoż. (m3)

2018 r. 106,63

2019 r. 129,60

2020 r. 87,81

2021 r. 27,51

2022 r. 97,4

Woda pitna dostarczana siecią wodociągową przez WIK spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zgodnie z obowiązującym prawem w celu monitorowania jakości wody zostały wyznaczone, w uzgodnieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Dzierżoniowie (PPIS), stałe punkty czerpalne. Spółka co roku opracowuje harmonogram pobierania próbek wody do badań, który zatwierdzany jest przez PPIS w Dzierżoniowie. Z przeprowadzonych badań wody, realizowanych według ustalonego harmonogramu, sporządzane jest sprawozdanie, które następnie jest przekazywane do PPIS w Dzierżoniowie. Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi bezpośredni nadzór nad jakością wody do spożycia. Badania wody dla PPIS w Dzierżoniowie są wykonywane w laboratoriach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu. Jakość wody dostarczanej do sieci wodociągowej kontrolowana jest na bieżąco także przez Laboratorium Badania Wody i Ścieków WiK Sp. z o.o. w Dzierżoniowie. Polityka jakości przyjęta przez WiK Sp. z o.o. i realizowana w laboratorium ma na celu zapewnienie wiarygodności

i obiektywności wyników badań (laboratorium posiada certyfikat akredytacji laboratorium badawczego).

W 2022 r. liczba awarii wodociągowych wyniosła 46 (w 2021 r. były to 43 zdarzenia, w 2020 - 26, w 2019 - 27 zdarzeń, w 2018 r. - 30).

Woda dostarczana mieszkańcom miasta Dzierżoniowa spełnia wszystkie wymagania jakościowe nałożone przez przepisy prawne. Informacja na temat jakości wody zamieszczona jest na stronie internetowej spółki w zakładce „jakość wody” - <https://wik.dzierzoniow.pl/index.php/jakosc-wody/>

Ścieki deszczowe i roztopowe z terenu Dzierżoniowa odprowadzane są siecią kanalizacji deszczowej do wód powierzchniowych. Łączna długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie Dzierżoniowa na koniec 2022 r. wynosiła 64,5 km. W celu jej prawidłowego funkcjonowania w 2022 r. wykonano czyszczenie 1.166 szt. wpustów deszczowych i 143,8 m wpustów ulicznych liniowych, przeprowadzono czyszczenie 5 separatorów substancji ropopochodnych, a także wykonano czyszczenie kanalizacji deszczowej (wytypowane odcinki kanalizacji deszczowej, w których zaobserwowano utrudnienia w odprowadzeniu wód opadowych i roztopowych) na łącznej długości 552 m. Awarie kanalizacji deszczowej usuwane były na bieżąco. Ponadto wykonano prace konserwacyjne na trzech odcinkach rowów odprowadzających wody opadowe o łącznej długości 427,50 m.

W celu ograniczenia zagrożenia powodziowego miasto podpisało porozumienie z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. Jego celem było oczyszczenie koryta rzeki Piławy. W ramach tego zadania został oczyszczony 1 km koryta rzeki na wysokości ul. Wiejskiej w Dzierżoniowie.

9.3. JAKOŚĆ POWIETRZA

Monitoring zanieczyszczenia powietrza w Dzierżoniowie prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (WIOŚ). Pomiar dokonywany jest automatycznie w stacjonarnej stacji pomiarowej na terenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej przy ul. Piłsudskiego. Do 2019 r. były mierzone tam poziomy dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM10. Obecnie mierzone są wyłącznie wartości pyłu zawieszonego PM10. Wyniki dostępne są na stronie internetowej www.air.wroclaw.pios.gov.pl.

Średnioroczna wartość zanieczyszczenia pyłu zawieszonego PM10 w 2022 r. wyniosła 22,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (dopuszczalna wartość 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) i była na podobnym poziomie, jak rok wcześniej. Mimo nieprzekroczenia średniorocznej wartości, zostały zanotowane przekroczenia 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 (powyżej 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Liczba dni z przekroczeniami poziomu wyniosła 23 (przy wartości dopuszczalnej 35 dni) i była niższa o 12 dni niż w 2021 r. Najwyższa zanotowana wartość 24-godzinnego stężenia pyłu zawieszonego PM10 wyniosła 103,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (15.12.2022 r.). Najwięcej dni z przekroczeniami wartości dopuszczalnych 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 odnotowano w marcu - było ich 10 (dane miesięczne: styczeń - 3 dni, marzec - 10 dni, listopad - 4 dni, grudzień - 6 dni). Ponadnormatywny poziom 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 występował w okresie grzewczym, co świadczy o bardzo dużym wpływie emisji z indywidualnych instalacji grzewczych na stężenia zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Obok wielkości emisji z instalacji wpływ na wielkość notowanych wartości zanieczyszczeń mają także warunki meteorologiczne panujące w danym okresie na określonym obszarze. Istotne znaczenie dla możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu ma pionowy rozkład temperatury. Występowanie

zjawiska inwersji termicznej (temperatura powietrza rośnie wraz z wysokością) wpływa na utrudnienie pionowego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, a tym samym kumulowanie się ich w przy powierzchniowej warstwie. Tego typu zjawiska występowały na terenie Dzierżoniowa, czego skutkiem były wysokie i bardzo wysokie stężenia zanieczyszczeń pyłowych. Innym czynnikiem meteorologicznym wpływającym na jakość powietrza jest prędkość wiatru. Brak wiatru lub jego niewielka prędkość sprzyjają zwiększeniu poziomemu stężenia zanieczyszczeń.

Tabela 9.4. Liczba przekroczeń 24 godzinnego pyłu PM 10 w latach 2018-2022 (na podstawie pomiarów WIOŚ zamieszczonych na stronie internetowej)

liczba dni z przekroczeniem wartości dobowej (średnia wartość dobową 50µg/m³)

2018 r. 45

2019 r. 34

2020 r. 26

2021 r. 35

2022 r. 23

dopuszczalna liczba dni z przekroczeniem wartości dobowej

2018 r. 35

2019 r. 35

2020 r. 35

2021 r. 35

2022 r. 35

Ograniczenie niskiej emisji było i jest jednym z głównych celów ochrony środowiska w Dzierżoniowie. Do najważniejszych działań w tym obszarze należy zaliczyć przedsięwzięcia związane z likwidacją starych pieców opalanych na paliwa stałe i montaż w ich miejsce źródeł ciepła o niskiej emisji lub bezemisyjnych. W 2022 r. kontynuowany był program umożliwiający dofinansowanie zmiany sposobu ogrzewania dla mieszkańców Dzierżoniowa. W ramach „Programu małych ulepszeń” zostało zrealizowanych 38 przedsięwzięć eliminujących ogrzewanie węglowe. Największy udział stanowiły zmiany z ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe (26 szt.) W ramach działań inwestycyjnych i remontowych prowadzonych w mieszkaniach komunalnych (działania realizowane przez DZBM Sp. z o.o.) w 34 lokalach dokonano zmiany sposobu ogrzewania. Dodatkowo w ramach miejskiego programu dotyczącego mieszkań komunalnych (zwolnienie z czynszu w przypadku zmiany sposobu ogrzewania) zlikwidowano ogrzewanie węglowe w trzech z nich.

W 2022 r. kontynuowany był projekt partnerski „Koalicja na rzecz poprawy jakości powietrza Gmin Obszaru Ziemi Dzierżoniowsko-Kłodzko-Ząbkowickiej (ZKD)”. Dotyczy on wymiany źródeł ciepła z węglowych na ekologiczne (pompy ciepła oraz ogrzewanie gazowe). W 2022 r. zostało zrealizowanych 12 inwestycji (10 pomp ciepła + 2 instalacje ogrzewania gazowego).

W ramach miejskiego programu zmiany sposobu ogrzewania skierowanego dla przedsiębiorców zrealizowano dwa przedsięwzięcia - łączna powierzchnia użytkowa, na których zaistniała zmiana sposobu ogrzewania to 838 m².

W ramach współpracy międzygminnej Stowarzyszenia Ziemia Dzierżoniowska prowadzony był w Sudeckim Centrum Komunikacyjnym punkt konsultacyjny programu „Czyste Powietrze”. Mieszkańcy mogli tam uzyskać pomoc przy składaniu wniosków o dofinansowanie w ramach programu „Czyste Powietrze” i rozliczeniu dotacji. Udzielano tam informacji i pomoc, także w zakresie innych programów związanych z dofinansowaniem przedsięwzięć ekologicznych.

W ramach programu „Czyste Powietrze” na terenie Dzierżoniowa zostało zrealizowanych 50 inwestycji, z czego:

- 38 dotyczyło zmiany sposobu ogrzewania z węglowego na ogrzewanie gazowe,
- 9 z węglowego na pompy ciepła,
- 3 z węglowego na elektryczne.

W ramach rozbudowy sieci ciepłowniczej i przyłączania nowych obiektów ZEC Sp. z o.o. przyłączyło jeden obiekt dotychczas posiadający indywidualną kotłownię.

W sumie w 2022 r. zostało wykonanych 140 inwestycji związanych ze zmianą sposobu ogrzewania o łącznej powierzchni 13.899 m². Najwięcej zadań dotyczyło zmiany sposobu ogrzewania z węglowego na ogrzewanie gazowe. W wyniku tych działań szacunkowa redukcja pyłów PM 10 wyniosła około 10,42 Mg/rok, pyłów PM 2,5 około 7,82 Mg/rok.

Do innych działań sprzyjających ograniczeniu niskiej emisji realizowanych w 2022 r. należy zaliczyć także:

1. Modernizacje i remonty dróg gminnych - oprócz zwiększenia bezpieczeństwa i płynności ruchu prace te ograniczają uciążliwości związane z transportem - zanieczyszczenie powietrza oraz hałas.

2. Sadzenie drzew i krzewów - w 2022 r. na terenie Dzierżoniowa były realizowane działania mające na celu zwiększenie liczby drzew i krzewów. Nowych nasadzeń dokonało miasto w ramach utrzymania zieleni miejskiej, a także inne podmioty w ramach działań promocyjnych oraz w ramach kompensacji przyrodniczych. Łącznie posadzono 222 drzewa i 449 krzewów. W ostatnich czterech latach na terenie miasta zostało posadzonych łącznie 1.551 drzew. Dodatkowo były prowadzone nasadzenia krzewów, roślin rabatowych i kwiatów jednorocznych na terenach zieleni miejskiej.

3. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej i podłączanie do niej nowych obiektów oraz modernizacja ciepłowni przy ul. Złotej w Dzierżoniowie - zadanie realizowane przez podmiot prywatny ZEC Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

4. Kontrole nieruchomości w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów oraz przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej. Łącznie w 2022 r. Straż Miejska interweniowała w tym zakresie 49 razy, ujawniając 15 wykroczeń, udzielając 11 pouczeń, nakładając 3 mandaty karne oraz sporządzając 1 wniosek o ukaranie do sądu.

Palenie w piecach odpadami jest zabronione. W sezonie grzewczym Straż Miejska w Dzierżoniowie prowadzi wzmożone kontrole posesji, podczas których sprawdzane są paleniska kotłów i pieców grzewczych oraz paliwo wykorzystywane do ogrzewania. Kontrole i interwencje ekopatrolu prowadzone są bez wcześniejszych zapowiedzi.

9.4. KOMUNIKACJA PUBLICZNA

Komunikacja publiczna realizowana jest w ramach porozumienia międzygminnego zawartego 1.07.2009 r. pomiędzy gminami powiatu dzierżoniowskiego (z wyłączeniem gminy Łagiewniki) i gminy Stoszowice. Zgodnie z porozumieniem międzygminnym operatorem systemu jest Bielawa. Współpraca międzygminna umożliwia rozwijanie przyjaznego systemu transportu publicznego, który pozwala na przemieszczanie się mieszkańców pomiędzy gminami przy jednoczesnej optymalizacji linii komunikacyjnych wraz z dostosowaniem liczby kursów oraz taboru, jednolitym systemem biletowym, jednolitymi zasadami ulg i zwolnień. Wspólny system komunikacji autobusowej umożliwił wyeliminowanie starego, uciążliwego dla środowiska taboru i zastąpienie go nowymi autobusami spełniającymi normę EURO 6.

Organizowana przez gminy komunikacja publiczna umożliwia przemieszczanie się mieszkańców Dzierżoniowa w kierunkach: Dzierżoniów - Bielawa, Dzierżoniów - Jodłownik, Dzierżoniów - Grodziszczce, Dzierżoniów - Rościszów, Dzierżoniów - Kamionki, Dzierżoniów - Bratoszów, Dzierżoniów - Niemcza, Dzierżoniów - Przerzeczyn Zdrój, Dzierżoniów - Kietlin, Dzierżoniów - Piława Górna. Łącznie funkcjonuje 18 linii komunikacyjnych, w tym dwie wyłącznie po terenie Dzierżoniowa (linia A, B). W 2022 r. łączna liczba kilometrów przejechanych przez autobusy w ramach porozumienia międzygminnego wyniosła 2.514.772 km, z tego 873.683 km na terenie Dzierżoniowa.

W 2022 r. wszystkie gminy uczestniczące w porozumieniu oraz powiat dzierżoniowski rozpoczęły prace mające na celu utworzenie związku powiatowo-gminnego, którego statutowym celem jest organizacja transportu publicznego (docelowo związek ten zastąpi obecne porozumienie międzygminne). Prowadzenie komunikacji publicznej w jego ramach pozwoli na uzyskiwanie dopłat państwowych do funkcjonowania komunikacji, co w konsekwencji przełoży się na zmniejszenie wydatków gminy z tego tytułu, które w 2022 r. wyniosły 4.677.931 zł.

Uzupełnieniem gminnej komunikacji autobusowej jest komunikacja publiczna organizowana przez podmioty prywatne na kierunkach Dzierżoniów – Wrocław, Dzierżoniów – Świdnica, Dzierżoniów – Ząbkowice Śląskie. Poza komunikacją autobusową mieszkańcy mają dostęp także do komunikacji kolejowej organizowanej przez województwo dolnośląskie, która pozwala przemieszczać się na kierunkach Dzierżoniów - Wrocław (przez Jaworzynę lub przez Sobótkę), Dzierżoniów - Legnica, Dzierżoniów – Kłodzko/Kudowa Zdrój. Istotnym elementem systemu komunikacyjnego powiatu dzierżoniowskiego jest Sowiogórskie Centrum Komunikacyjne, które skupia w jednym miejscu wszystkie dostępne dla mieszkańców formy transportu - komunikację autobusową lokalną, krajową, międzynarodową oraz komunikację kolejową. Dzięki takiemu rozwiązaniu transport publiczny staje się bardziej przyjazny dla pasażerów.

10. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy to jedno z zadań samorządu. Celem nadrzędnym polityki przestrzennej jest ład przestrzenny i zrównoważony rozwój. Polityka przestrzenna gminy zawarta jest w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”. Realizowana jest głównie poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

10.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Jest dokumentem strategicznym o wieloletniej perspektywie, określającym pożądany rozwój miasta. Nie jest aktem prawa miejscowego, ma jednak szczególne znaczenie i rolę, ponieważ uchwalane miejscowe plany nie mogą naruszać jego ustaleń.

Obecnie dla obszaru miasta obowiązuje „Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Dzierżoniowa” uchwalone przez Radę Miejską Dzierżoniowa uchwałą nr XXXIX/355/22 z dnia 28.02.2022 r. Zastąpiło ono studium z 2001 r.

10.2. PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są głównymi instrumentami kształtowania i ochrony ładu przestrzennego. Są narzędziami do ustalania przeznaczenia terenów, rozmieszczenia inwestycji celu publicznego oraz określania sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenów. Wspierają rozwój miasta i zapobiegają niepożądanemu zagospodarowaniu. Stanowią podstawę do wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę i dają potencjalnym inwestorom pewność realizacji zamierzonej inwestycji na określonych warunkach.

Działania planistyczne gminy umożliwiły m.in. lokalizację i poszerzenie Podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, zabezpieczenie przed zabudową korytarza terenowego pod obwodnicę miasta, zabezpieczenie terenu pod budowę zbiornika przeciwpowodziowego w dolinie rzeki Piławy w południowej części miasta, a także zapewnienie rezerw terenu pod rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Obecnie na obszarze Dzierżoniowa obowiązuje 65 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Łącznie obejmują one powierzchnię 932 ha, co stanowi około 46% powierzchni miasta. Granice obszarów pokrytych planami miejscowymi przedstawione zostały na mapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

11. MIESZKALNICTWO

Polityka mieszkaniowa ma na celu umożliwienie każdemu zaspokojenie jego potrzeb mieszkaniowych oraz życie w godnych warunkach. Rynek mieszkaniowy w Polsce rozwija się w ostatnim czasie dynamicznie. Według raportów znaczący procent oddanych do użytku mieszkań stanowiło budownictwo deweloperskie oraz inwestycje realizowane przez osoby fizyczne. Mimo tego w dalszym ciągu duży procent ludności mieszka w przeludnionych mieszkaniach.

W celu rozwiązywania problemu mieszkaniowego muszą być podejmowane różnorodne działania. Po pierwsze, wskazana jest większa pomoc państwa, po drugie, budowa mieszkań przez samorządy, przy wzmocnionym finansowaniu zewnętrznym, po trzecie, weryfikacja zasad korzystania z mieszkań

komunalnych. Musimy uzyskać gwarancję, że budowane za publiczne pieniądze mieszkania trafią do tych, którzy faktycznie ich potrzebują.

Mimo zewnętrznych trudności, takich jak pandemia covid, napływ uchodźców wojennych z Ukrainy, w dzierżoniowskiej wspólnocie lokalnej sukcesywnie prowadzone były działania polegające m.in. na zwiększeniu efektów rzeczowych budownictwa mieszkaniowego, w tym rozwoju budownictwa na wynajem, zapewnieniu schronienia najuboższym oraz poprawie stanu technicznego zasobu mieszkaniowego.

11.1. MIESZKANIOWY ZASÓB GMINY

Gmina jest zobowiązana do zapewniania lokali w ramach najmu socjalnego i lokali zamiennych, a także zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. Mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale mieszkalne położone w budynkach stanowiących wyłączną własność miasta oraz lokale znajdujące się w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Gmina Dzierżonów jest właścicielem 1.100 lokali mieszkalnych mieszczących się w 67 budynkach komunalnych i 276 budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Zarządcą lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy jest Dzierżoniowski Zarząd Budynków Mieszkalnych Sp. z o.o.

W okresie od 1.04.2021 r. do 31.03.2022 r. złożono 111 wniosków o przyznanie lokalu gminnego. Społeczna Komisja Mieszkaniowa dokonała weryfikacji wniosków i w wyniku tych prac powstała lista 29 osób/rodzin zakwalifikowanych do najmu komunalnego lokalu mieszkalnego na lata 2022/2023 (lokale z najmem socjalnym, mieszkalne i do remontu we własnym zakresie). Liczba ubiegających się o lokal gminny i liczba przyjętych wniosków do realizacji była porównywalna do roku poprzedniego.

W 2022 r. z tzw. ruchu ludności pozyskano łącznie 29 lokali, w tym 26 lokali mieszkalnych i 3 z najmem socjalnym. Na część z tych lokali zawarto umowy, niektóre z zobowiązaniem do remontu we własnym zakresie.

11.2. BUDOWNICTWO I REMONTY

▪ W ramach budownictwa komunalnego kontynuowano prace przy ul. Prusa polegające na budowie 2 czterokondygnacyjnych budynków. Pomiędzy blokami mieszkalnymi powstaje łącznik, w którym znajdzie się punkt usługowy. Inwestorem zastępczym jest DTBS Sp. z o.o. Nowe lokale w pierwszej kolejności otrzymają mieszkańcy, którzy są już najemcami mieszkania komunalnego, regularnie płacą czynsz, dbają o mieszkanie. Miasto na budowę pozyskało dotację z funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego. Wydano na nią z budżetu miasta 1.426.132,26 zł, z tego 357.026,38 zł na realizację planów gospodarczych wspólnot mieszkaniowych.

W nowych budynkach przy ul. Prusa będzie 8 mieszkań 3-pokojowych, 32 mieszkania 2-pokojowe i 8 mieszkań 1-lokalowych. Koszt całej inwestycji to kwota 17 mln zł, ale miasto pozyskało 13 milionów z funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego. Oba budynki będą miały windy, nie zabraknie też niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, czyli dojazdów, miejsc parkingowych, chodników i elementów małej architektury. Dojazd do budynków prowadzi będzie od ulicy Żeromskiego. Komunikację wewnętrzną zapewni droga wzdłuż budynków, prowadząca też do 50 miejsc postojowych. Cztery z nich zarezerwowane będą dla osób ze specjalnymi potrzebami.

▪ Poprawa stanu technicznego nieruchomości gminnych odbywała się w oparciu o realizację planów remontowych oraz prace wykonywane w trybie awaryjnym. Na te prace z budżetu miasta wydano 1.247.928,48 zł, z tego 927.745,34 zł na inwestycje. W oparciu o wykonane w 2021 r. audyty termomodernizacyjne dla trzech budynków komunalnych w 2022 r. wykonano remont budynku przy ul. Nowowiejskiej 124 na kwotę 419.127,04 zł. Remonty dwóch pozostałych budynków będą realizowane w kolejnych latach.

▪ Miasto, uwzględniając wymogi uchwały antysmogowej dla Dolnego Śląska, udzieliło wsparcia dla przeprowadzania inwestycji polegających na zmianie ogrzewania na ekologiczne. W kilkunastu przypadkach burmistrz miasta przychylił się do wniosków najemców w sprawie refundacji kosztów prac remontowych związanych z likwidacją tzw. kopciuchów. Ponadto na koszt gminy w kilkudziesięciu lokalach mieszkalnych dokonano zmiany sposobu ogrzewania, wykonano ogrzewanie elektryczne. Koszt prac wyniósł 440.325,44 zł.

11.3. NAGRODY ZA DBAŁOŚĆ O NIERUCHOMOŚCI

Docenianą przez właścicieli oraz wspólnoty mieszkaniowe formą pomocy miasta dla inwestujących w budynki są nagrody pieniężne dla laureatów konkursu „Piękna fasada”. Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej Dzierżoniowa wręczono 19.12.2022 r.

W drodze konkursu 10 nagród w kategorii elewacja na sumę 105.000 zł otrzymały wspólnoty następujących nieruchomości:

- WM ul. Wrocławska 22 - I nagroda 25.000 zł,
- WM ul. I. Krasickiego 59 - II nagroda 15.000 zł,
- WM ul. Miodowa 23 - ul. Poprzeczna 20 - II nagroda 15.000 zł,
- WM ul. Brzegowa 113 - III nagroda 10.000 zł,
- WM ul. J. Piłsudskiego 14 - III nagroda 10.000 zł,
- WM ul. Ząbkowicka 58 - III nagroda 10.000 zł,
- WM ul. 11 Listopada 23 - IV nagroda 5.000 zł,
- WM ul. Błonie 1 - IV nagroda 5.000 zł,
- WM ul. Wrocławska 23 - IV nagroda 5.000 zł,
- WM ul. S. Żeromskiego 7a - IV nagroda 5.000 zł.

11.4. CZYNSZE

Gmina prowadzi politykę czynszową, która ma na celu utrzymanie mieszkaniowego zasobu na odpowiednim poziomie technicznym i użytkowym. Bez aktywnej polityki czynszowej wpływy uzyskiwane z najmu lokali nie zrekompensują kosztów utrzymania zasobów, a tym samym ograniczą prowadzenie prac remontowych i konserwacyjnych.

Za podwyżką czynszu przemawiała inflacja oraz ponoszenie przez gminę większych wydatków związanych z eksploatacją i remontami budynków. Po podwyżce o 10% miesięczna bazowa stawka czynszu za lokal mieszkalny wynosiła 8,72 zł/m², a za lokal w ramach najmu socjalnego

i pomieszczenia tymczasowe – 1,55 zł/m². Natomiast dla zasobu zależnego stawka czynszu wyniosła 9,50 zł/m². Wysokość czynszu z tytułu najmu lokalu gminnego, zależna od stanu technicznego i wyposażenia lokalu, kształtowała się od 3,92 zł do 8,72 zł/m² (średnio 6,98 zł/m²).

W stosunku do najemców lokali mieszkalnych osiągających niskie dochody istnieje możliwość obniżenia stawki czynszu. W ramach pomocy osobom znajdującym się w przejściowo trudnej sytuacji finansowej w 2022 r. zawarto 4 umowy ratalnej spłaty zadłużenia wobec gminy z tytułu czynszu najmu za lokale mieszkalne.

11.5. SPRZEDAŻ

W naszym samorządzie wciąż można uwłaszczyć się na mieszkaniu komunalnym, wykupując je z bonifikatą. W 2022 r. na rzecz dotychczasowych najemców sprzedano 40 lokali mieszkalnych za łączną kwotę 772.612,58 zł. Priorytetem sprzedaży była prywatyzacja ostatnich lokali w budynkach wspólnot mieszkaniowych, czyli takich lokali, których sprzedaż prowadziła do pozbycia się w nim udziału gminy. Dzięki sprzedażom miasto przestało być współwłaścicielem 7 budynków.

11.6. OFERTA DLA OSÓB O ŚREDNICH I WYŻSZYCH DOCHODACH

- Dzierżoniowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. zrealizowało budowę budynku przy ul. Sowiogórskiej, który składa się z 32 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 1.680 m² i parterowego pawilonu handlowego, który będzie docelowo łącznikiem pomiędzy budynkami nr 4 i nr 2.

Budowa czwartego z planowanych pięciu budynków tworzących mikroosiedle DTBS-ów przy ul. Sowiogórskiej przebiegała

zgodnie z planem. Trzykondygnacyjny budynek wieńczy dwuspadowy dach pokryty dachówką ceramiczną, który nawiązuje do tradycyjnej architektury zabudowy tego fragmentu miasta. Wszystkie mieszkania na parterze mają małe ogródki przydomowe z tarasami ziemnymi. W podziemiu znajduje się garaż dla 25 samochodów oraz węzeł ciepłny z wymiennikiem zasilanym przez pompy ciepła z tzw. dolnym źródłem zasilania w postaci 10 sond głębinowych. Nowatorski system ogrzewania sufitowego pozwoli na oszczędności na kosztach eksploatacji, gwarantuje również możliwość schładzania mieszkań w dni upalne. W budynku jest winda, dzięki czemu wszystkie mieszkania są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Koszt budowy to nieco ponad 9 mln zł.

- Dla bardziej skutecznej polityki mieszkaniowej systematycznie dokonywano analizy wykorzystania pod budownictwo mieszkaniowe atrakcyjnych terenów. W 2022 r. sprzedano w trybie przetargu 14 działek pod zabudowę mieszkaniową, tj: 1 działkę przy ul. Armii Krajowej, 6 działek przy ul. W. Kilara, 6 działek pomiędzy ul. Korczaka i ul. Wrocławską i 1 działkę przy ul. Przedwiośnie.

- Zgodnie z danymi Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Dzierżoniowie, w 2022 r. zakończono budowę 1 budynku wielorodzinnego z 32 mieszkaniami (budynek DTBS-u) oraz 16 domów jednorodzinnych, w tym 9 na użytek własny. Ponadto rozpoczęto budowę 9 budynków wielorodzinnych z 393 mieszkaniami (2 budynki spółdzielcze, 2 komunalne, 1 DTBS i 4 budynki prywatne na sprzedaż) oraz 19 domów jednorodzinnych, w tym 11 na własny użytek.

- Uwolnione lokale gminy, w zależności od stanu technicznego, były przeznaczane do dalszego najmu lub do sprzedaży. W 2022 r. w przetargu sprzedano 10 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 362,67 m² za kwotę 1.250.630 zł.

- Na dzień 31.12.2022 r. DTBS Sp. z o.o posiadał w swoim zasobie 356 mieszkań, Spółdzielnia Mieszkaniowa 4.818, a miasto 1.100 lokali.

11.7. WSPARCIE OSÓB Z TRUDNOŚCIAMI MIESZKANIOWYMI

- Najemcy borykający się z trudnościami mieszkaniowymi mogą ubiegać się o zamiany lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. W 2022 r. przeprowadzono 13 zamian. Były to zamiany pomiędzy najemcami oraz między najemcą a gminą, która miała do dyspozycji wolny lokal.

- W 2022 r. przygotowano kolejny uwolniony lokal w celu przekazania do Ośrodka Pomocy Społecznej jako lokal chroniony (ul. Ciasna 23a/8).

- Miasto, tak jak w latach ubiegłych, udzielało w 2022 r. schronienia osobom bezdomnym. Ośrodek Pomocy Społecznej nadal prowadził w budynku przy ul. Nowowiejskiej 91 ogrzewalnię dla bezdomnych. Gmina zapewniała też bezdomnym i osobom w trudnej sytuacji materialnej posiłki w jadłodajni prowadzonej przez Caritas przy ul. J. Kilińskiego 8 w Dzierżoniowie.

12. NIERUCHOMOŚCI GMINNE

Gminny zasób nieruchomości jest podstawowym składnikiem mienia gminnego. Służy rozwojowi i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, w szczególności budownictwu mieszkaniowemu oraz rozbudowie infrastruktury technicznej, takiej jak np. drogi, a także realizacji innych celów publicznych.

12.1 ZESTAWIENIE POWIERZCHNI NIERUCHOMOŚCI GMINNYCH

Na dzień 31.12.2022 r. łączna powierzchnia terenów należących do gminy wynosiła 784 ha, a ich wartość księgowa to 165.468.681,42 zł.

Tabela 12.1. Tereny należące do miasta

grunty orne 396 ha

łąki trwałe 26 ha

pastwiska trwałe 8 ha

grunty rolne zabudowane 5 ha

rowy 11 ha

grunty zadrzewione i zakrzewione 5 ha

tereny mieszkaniowe 65 ha

tereny przemysłowe 12 ha

inne tereny zabudowane 47 ha

tereny zurbanizowane niezabudowane 18 ha

tereny rekreacyjno-wypoczynkowe 51 ha

tereny komunikacyjne 138 ha

nieużytki 1 ha

grunty pod wodami 1 ha

12.2. GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI GMINNYMI

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami, na lata 2020-2022 opracowany został „Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Dzierżoniów”. Gospodarka gminnym zasobem nieruchomości polega na wykonywaniu różnorodnych czynności o charakterze faktycznym i prawnym względem nieruchomości, prowadzących do optymalnego ich wykorzystania oraz uzyskiwania dochodów z tego tytułu. W 2023 r. przygotowany zostanie kolejny plan, który obowiązywać będzie do 2025 r.

Udostępnianie nieruchomości może następować poprzez sprzedaż, zamianę, trwałe zarząd, dzierżawę, najem, użyczenie, przekazanie aportem. Natomiast nabywanie nieruchomości na rzecz miasta odbywało się w drodze kupna, spadku, darowizny, zamiany lub w innych formach przewidzianych prawem w związku z koniecznością realizacji zadań własnych, obowiązkami wynikającymi z przepisów szczególnych oraz realizacją innych celów publicznych.

12.2.1. POWIĘKSZENIE ZASOBU NIERUCHOMOŚCI

W 2022 r. gmina nabyła na podstawie umów notarialnych następujące grunty:

- działki nr 352/1 i 352/2 obręb Dolny o łącznej powierzchni 2.500 m² przeznaczone na budowę drogi zbiorczej i zieleń izolacyjną,
- działki nr 494/12 i 494/13 obręb Dolny o łącznej powierzchni 137 m² przeznaczone pod zabudowę drogi publicznej i drogi wewnętrznej, w zamian za działki 494/7, 494/10 i 493/8 o łącznej powierzchni 525 m² przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i zieleń izolacyjną,
- prawo użytkowania wieczystego działek 176 i 174/2 obręb Zachód o łącznej powierzchni 3,7009 ha, wraz z własnością posadowionych na nich budynków położonych w Dzierżoniowie przy ul. Kilińskiego.

12.2.2. WYŁĄCZENIE CZĘŚCI ZASOBU NIERUCHOMOŚCI

- sprzedaż działek budowlanych w drodze przetargowej - 15 działek:
obrab Nowe Miasto, ul. Armii Krajowej, nr działki 387/52, powierzchnia 1.400 m²
obrab Zatorze, ul. Kilara, nr działki 115/21, powierzchnia w 880 m²
obrab Zatorze, ul. Kilara, nr działki 115/10, powierzchnia w 1.176 m²
obrab Zatorze, ul. Kilara, nr działki 115/13, powierzchnia w 875 m²
obrab Zatorze, ul. Kilara, nr działki 115/14, powierzchnia w 998 m²
obrab Zatorze, ul. Kilara, nr działki 115/15, powierzchnia w 1.122 m²
obrab Zatorze, ul. Kilara, nr działki 115/16, powierzchnia w 1.350 m²
obrab Zachód, ul. Ciepłownicza, nr działki 193, powierzchnia w 4.452 m²

obręb Nowe Miasto, ul. Korczaka, nr działki 175/1, powierzchnia w 916 m²
obręb Nowe Miasto, ul. Korczaka, nr działki 175/4, powierzchnia w 915 m²
obręb Nowe Miasto, ul. Korczaka, nr działki 175/5, powierzchnia w 663 m²
obręb Nowe Miasto, ul. Przedwiośnie, nr działki 1049/2, powierzchnia w 1.291 m²
obręb Nowe Miasto, ul. Korczaka, nr działki 166/1, powierzchnia w 1.330 m²
obręb Nowe Miasto, ul. Korczaka, nr działki 166/3, powierzchnia w 1.225 m²
obręb Nowe Miasto, ul. Korczaka, nr działki 166/4, powierzchnia w 1.108 m²

W 2022 r. sprzedano w drodze przetargu nieograniczonego garaż położony na działce 1058 obręb Dolny przy ul. J. Korczaka.

- sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze bezprzetargowej na rzecz najemców – 40 lokali,
- sprzedaż lokali mieszkalnych i użytkowych w drodze przetargowej – 11 lokali:

Rzeźnicza 1a, nr lokalu 6, powierzchnia 30,45 m²

Pocztowa 13, nr lokalu 1, powierzchnia 38,38 m²

Mostowa 8, nr lokalu 2, powierzchnia 51,42 m²

Brzegowa 27, nr lokalu 1, powierzchnia 52,6 m²

Klasztorna 2a, nr lokalu 11, powierzchnia 39,23 m²

os. Złote 5b, nr lokalu 8, powierzchnia 27,37 m²

Rzeźnicza 2c, nr lokalu 8, powierzchnia 34,69 m²

Bohaterów Getta 5, nr lokalu 9, powierzchnia 26,6 m²

Wrocławska 3b, nr lokalu 8, powierzchnia 27,71 m²

os. Kolorowe 15b, nr lokalu 3, powierzchnia 34,22 m²

Ząbkowicka 33, nr lokalu A, powierzchnia 48,88 m²

W 2022 r. przekazano aportem na rzecz spółki „Energia Komunalna” Sp. z o.o. nieruchomość niezabudowaną, stanowiącą działkę gruntu nr 537/3 obręb Dolny o powierzchni 16.648 m², w zamian za 2.302 udziały po 500 zł każdy.

12.2.3. PRZEKAZANIE W TRWAŁY ZARZĄD NIERUCHOMOŚCI JEDNOSTKOM ORGANIZACYJNYM GMINY

W 2022 r. przekazano w trwały zarząd:

1. na rzecz samorządowej jednostki budżetowej pod nazwą Straż Miejska w Dzierżoniowie udział wynoszący 0,42% w nieruchomości zabudowanej oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 136 obręb Centrum w Dzierżoniowie KW nr SW1D/00011453/2, tj. lokal użytkowy nr D o pow. użytkowej 16,84 m² położony na parterze budynku przy ul. Rzeźniczej 2, z przeznaczeniem na uruchomienie punktu przyjęć interesantów Straży Miejskiej,

2. na rzecz Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie nieruchomość zabudowaną budynkiem użytkowym, oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka nr 661 o pow. 955 m2 obręb Dolny, KW nr SW1D/00049208/5, położoną przy ul. Nowowiejskiej 73 w Dzierżoniowie, z przeznaczeniem na prowadzenie działalności sportowo-rekreacyjnej.

12.2.4. ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI GMINNYMI

Lokalowym zasobem gminy na podstawie umowy o zarządzanie i administrowanie zajmuje się Dzierżoniowski Zarząd Budynków Mieszkalnych sp. z o. o.

Tabela 12.4. Lokalowy zasób gminy

lokale mieszkalne 1.110

lokale użytkowe 82

budynki 100% komunalne 67

garaże 127

12.2.5. ODDAWANIE NIERUCHOMOŚCI W NAJEM, DZIERŻAWĘ, UŻYCZENIE

W 2022 r. obowiązywały łącznie 174 umowy, w tym:

- 68 umów dzierżawy gruntów rolnych,
- 34 umowy dzierżawy terenu na cele handlowo-usługowe, tereny przyległe, miejsca postojowe,
- 5 umów na reklamy,
- 21 umów użyczenia,
- 9 umów dzierżawy na cele oświatowo-kulturalne,
- 9 umów dzierżawy gruntów na cele infrastruktury technicznej,
- 28 umów na pozostałe nieruchomości.

Pozostałe gminne nieruchomości są oddane w dzierżawę przez Dzierżoniowski Zarząd Budynków Mieszkalnych.

12.2.6. PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU ZABUDOWANEGO NA CELE MIESZKANIOWE W PRAWO WŁASNOŚCI TEGO GRUNTU

W 2022 r. złożono 126 wniosków o zastosowanie bonifikaty od jednorazowej opłaty przekształceniowej. Jednocześnie wydano 3 zaświadczenia o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz wydano 125 zaświadczeń do ksiąg wieczystych o wykreślenie roszczenia wynikającego z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego we własność.

13. INNE ISTOTNE DZIAŁANIA BURMISTRZA

W 2022 r. burmistrz Dzierżoniowa wydał 732 zarządzenia oraz 4 polecenia dotyczące różnych dziedzin gospodarki miasta. Dotyczyły one zakresów działania:

- Wydziału Finansowo-Budżetowego - 73 zarządzenia,
- Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury - 327 zarządzeń,

- Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych - 155 zarządzeń, 4 polecenia,
- Wydziału Rozwoju Miasta - 13 zarządzeń,
- Wydziału Inżynierii Miejskiej - 5 zarządzeń,
- Wydziału Organizacyjnego - 33 zarządzenia,
- Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego - 6 zarządzeń,
- Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych - 26 zarządzeń,
- przyjęcia uchwał Rady Miejskiej - 94 zarządzenia.

13.1. DZIAŁANIA PRZECIWPOWODZIOWE

W wyniku intensywnych, nawalnych opadów deszczu w dniach 20 i 21.08.2022 r. na terenie Dzierżoniowa poziom wody w rzece przekroczył stan alarmowy, wskutek czego znaczna część miasta została podtopiona. Wprowadzono stan alarmu przeciwpowodziowego. W ciągu 24 godzin spadło w naszym mieście tyle deszczu, ile w ciągu przeciętnego letniego miesiąca. Większość wody dosłownie spadła na nas podczas trzygodzinnej sobotniej ulewy. Ostatnie podobne wielkością opady miały miejsce w 1970 r. Skalę zniszczeń oszacowano na 1.190.750 zł.

Najtrudniejsza sytuacja była na ul. Wesołej, Brzegowej i Nowowiejskiej. Miasto przygotowało i wydało 1.800 worków z piaskiem. Część mieszkańcy odbierali sami, część była dowożona pod wskazane adresy.

Woda wdarła się do kilku obiektów użyteczności publicznej, wśród nich była m.in. Szkoła Podstawowa nr 9 i 3, sala koncertowa ośrodka kultury, przedszkola nr 2 i 3, Muzeum Miejskie, Dzienny Dom Senior+ czy Środowiskowy Dom Samopomocy. W czasie tej nadzwyczajnej sytuacji przez całą dobę działał specjalny telefon dla mieszkańców potrzebujących pomocy.

Uszkodzenia infrastruktury w wyniku sierpniowych ulew to w wielu wypadkach zniszczenia studni kanalizacyjnych, obsunięcia nawierzchni chodników i jezdni asfaltowych, podmyte pobocza, wymyte spoiny, a nawet uszkodzenie elementów mostu.

13.2. PUNKT DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Od października w każdą środę w specjalnym punkcie utworzonym w Sowiogórskim Centrum Komunikacyjnym od godziny 16.00 do 17.00 dyżury pełni Tadeusz Skrzypek - członek zespołu ds. niepełnosprawności, a także koordynator i audytor dostępności dla niepełnosprawnych, doradca nieodpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej, doradca zawodowy, asystent rodziny, interwent kryzysowy i trener pracy niepełnosprawnych.

Jak ułatwić sobie codzienne funkcjonowanie i które technologie mogą w tym pomóc? Jak odnaleźć się w specjalistycznych przepisach? W jaki sposób wspierać pracowników i pracodawców osób niepełnosprawnościami? Odpowiedzi na te i wiele innych ważnych pytań dla osób ze specjalnymi potrzebami można otrzymać właśnie w tym miejscu.

- Osobiste doświadczenia związane niepełnosprawnością, doświadczenia moich najbliższych oraz nabyte przez lata umiejętności, potwierdzone oczywiście odpowiednimi certyfikatami sprawiają, że kontakt z potrzebującym wsparcia czy pomocy to spotkanie dwóch osób, które doskonale wiedzą, o czym mówią. Zachęcam do tego i serdecznie zapraszam do spotkań osobistych w każdą środę oraz do kontaktu telefonicznego (794 635 643) - mówi Tadeusz Skrzypek.

13.3. DODATKOWE 2,5 MILIARDA ZŁOTYCH DLA SUBREGIONU WAŁBRZYSKIEGO

W maju 2022 r. burmistrz Dzierżoniowa, wraz z prezydentem Wałbrzycha i Wrocławia i Jeleniej Góry, pojechał do Parlamentu Europejskiego. Celem wizyty i odbytych tam rozmów i spotkań było to, aby do naszej części województwa trafiły dodatkowe pieniądze w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (oprócz tych, które trafią do całego Dolnego Śląska).

W grudniu fundusz został zatwierdzony. To efekt wielomiesięcznej, trudnej pracy i współpracy samorządowców, którzy wspólnie walczyli o dodatkowe pieniądze na rozwój i wyrównanie szans północnej i południowej części Dolnego Śląska. Dla Dzierżoniowa, jak i całego subregionu wałbrzyskiego, to ogromna szansa. Fundusz Sprawiedliwej Transformacji jest pewnego rodzaju rekompensatą dla byłego województwa wałbrzyskiego za likwidację przemysłu, szczególnie wydobywczego i ciężkiego w latach 90. Dla Dzierżoniowa ma to szczególne znaczenie, ponieważ pomoc sektorowa nigdy nie była skierowana do naszego miasta. Korzystały z niej m.in. samorządy innych województw, w których likwidowano przemysł kopalniany i ciężki. My musieliśmy poradzić z tym sobie sami.